

T.C.
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ
ANA BİLİM DALI

KURBAN SENDROMU: GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ
ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS

Mikail Emre ÖDÜNÇ

KASIM - 2024
GÜMÜŞHANE

**T.C.
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ
ANA BİLİM DALI**

**KURBAN SENDROMU: GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ
ÖRNEĞİ**

**VICTIMIZATION PERSPECTIVE: GUMUSHANE UNIVERSITY STUDENTS
EXAMPLE**

YÜKSEK LİSANS

Mikail Emre ÖDÜNÇ

**KASIM – 2024
GÜMÜŞHANE**

**T.C.
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ
ANA BİLİM DALI**

**KURBAN SENDROMU: GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ
ÖRNEĞİ**

**VICTIMIZATION PERSPECTIVE: GUMUSHANE UNIVERSITY STUDENTS
EXAMPLE**

YÜKSEK LİSANS

Mikail Emre ÖDÜNÇ

Danışman: Doç. Dr. Emre CENGİZ

**KASIM - 2024
GÜMÜŞHANE**

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlamış olduğum “**Kurban Sendromu: Gümüşhane Üniversitesi Öğrencileri Örneği**” isimli bu tezimin, tamamen kendi çalışmam olduğunu, her alıntıya kaynak gösterdiğimi, alıntı yaptığım tüm çalışmaları kaynakçada belirttiğimi ve Gümüşhane Üniversitesi’nin lisanslı kullanıcısı olduğu intihal yazılım programı ile Lisansüstü Eğitim Enstitüsü’nün belirlediği kısıtlara uygun olarak raporladığımı taahhüt ederim. Tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Gümüşhane Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü arşivinde saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği’nin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

28/11/2024

Mikail Emre ÖDÜNÇ

TEŞEKKÜR

Yıllarca uğraştığım, emek harcadığım ve hazırladığım yüksek lisans tezini tamamlamanın heyecanını ve gurunu yaşıyorum. Bu bölümü bana desteklerini esirgemeyen ve beni teşvik eden insanlara teşekkür etmek için bir fırsat olarak kullanmak istedim.

Bu çalışmamın yürütülmesi sırasında bilgi ve tecrübelerinden faydalandığım, danışmanlığımı üstlenen, konu seçiminden araştırmamın yürütülmesine kadar beni sınırlandırmayarak özgür bırakan ve destekleyen hocam Doç. Dr. Emre CENGİZ'e, çalışmalarım esnasında bana desteklerini eksik etmeyen, hep yanımda duran eşim Şeyma Nur ÖDÜNÇ'e, lisans ve yüksek lisans eğitim boyunca bilgileriyle bana ışık tutan, yüreklendirici sözleriyle bana bu yolda yürüme şevki gösteren annem Güleser ÖDÜNÇ'e ve babam Necati ÖDÜNÇ'e, çalışmam esnasında gerekli bilgilere ulaşmamı sağlayan ve desteklerini esirgemeyen kardeşim İsrail Emre ÖDÜNÇ'e ve abim Habip ÖDÜNÇ'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bunun yanında tez savunmama katılarak değerli bilgilerini paylaşarak ve eleştirilerini yönelterek tezin son şeklini almasını sağlayan değerli hocalarıma teşekkür ederim.

Mikail Emre ÖDÜNÇ
GÜMÜŞHANE – 2024

ÖZET

Kent ile suç olguları arasındaki ilişki, özellikle Birinci Dünya Savaşı sonrası dönemde önem kazanan önemli bir konudur. Bu alanda yapılan araştırmalar, göç eden bireylerin kentsel bölgelerde karşılaştıkları sorunları ve bunun sonucunda suç oranlarının artışını incelemektedir.

Chicago Okulu, bu konudaki temel teorileri geliştiren öncülerden biridir. Bu yaklaşım, “göçmenlerin uyum sağlamada yaşadıkları zorluklar, kültürel çatışmalar, dışlanma, barınma sorunları” gibi suç davranışlarını etkileyen faktörleri ortaya koymuştur. Kentin sunduğu sosyal yapı ve bireylerin bu yapıya adapte olamaması, suç olgularının artmasına neden olmaktadır.

Kurban Sendromu kavramı, toplumun algıladığı suç oranları ile gerçek suç oranları arasındaki farkı ve bunun bireylerde oluşturduğu korku düzeyini açıklamakta önemli bir rol oynamaktadır. Bu kavram özellikle kentlerdeki güvenlik algısı düzeyini etkileyen önemli bir değişken olarak karşımıza çıkmaktadır.

Gümüşhane Üniversitesinde 2018 ve 2024 yıllarında gerçekleştirilen anket çalışmaları, öğrencilerin kente karşı var olan suç algısını ve buna bağlı olarak hissettikleri güvensizlik seviyelerini incelemiştir. Bu çalışma, kentin gerçek suç oranları ile öğrencilerin bu oranlara dair inançları arasında bir kıyaslama yaparak zaman içindeki değişimleri gözlemlemektedir. Sonuçlar, kentsel güvenlik algısının nasıl evrildiğini ve bireylerin suçla ilgili kaygılarının ne yönde değiştiğini ortaya koymaktadır. Bu tür araştırmalar, kent-suç ilişkisini anlamada ve toplumsal güvenliği artırmada önemli veriler sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Suç, Korku, Suç korkusu, Kurban (mağduriyet) sendromu

SUMMARY

The relationship between the city and crime is an important issue that has gained importance especially in the post-World War I period. Research in this field examines the problems faced by migrant individuals in urban areas and the resulting increase in crime rates.

The Chicago School is one of the pioneers in developing basic theories on this subject. This approach revealed the factors affecting criminal behavior such as “difficulties experienced by immigrants in adaptation, cultural conflicts, exclusion, housing problems”. The social structure offered by the city and the inability of individuals to adapt to this structure lead to an increase in crime phenomena.

The concept of Victim Syndrome plays an important role in explaining the difference between the perceived crime rates of the society and the actual crime rates and the level of fear this creates in individuals. This concept appears as an important variable affecting the level of security perception especially in cities.

The surveys conducted at Gümüşhane University in 2018 and 2024 examined students' perception of crime in the city and the level of insecurity they feel in relation to it. This study observes changes over time by comparing the actual crime rates of the city with students' beliefs about these rates. The results reveal how the perception of urban security has evolved and how individuals' concerns about crime have changed. This type of research provides important data for understanding the urban-crime relationship and improving social security.

Keywords: Crime, Fear, Fear of crime, Victim (victimization) syndrome

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	III
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI	IV
TEŞEKKÜR.....	V
ÖZET.....	VI
SUMMARY	VII
İÇİNDEKİLER	VIII
TABLOLAR DİZİNİ	X
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	XI
EKLER DİZİNİ.....	XIII
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	XIV
1. GİRİŞ	1
1.1. Çalışmanın Önemi ve Amacı	2
1.2. Çalışmanın Kapsamı	3
1.3. Çalışma Yöntemi.....	3
1.4. Anket Çalışması	4
2. SUÇ VE SUÇ KORKUSU	5
2.1. Suç.....	5
2.1.1. Suç Teorileri.....	8
2.1.1.1. Anomi Kuramı	8
2.1.1.2. Ayırıcı Fırsat Teorisi	9
2.1.1.3. Sosyal Kontrol Teorisi	10
2.1.1.4. Kültür Çatışması Teorisi	10
2.1.1.5. Etiketleme Teorisi	12
2.2. Korku	12
2.3. Suç Korkusu	13
2.4. Türkiye’de Suç Korkusu Araştırmaları	17
3. KURBAN SENDROMU (VİCTİMİZATİON PERSPECTİVE)	24
3.1. Doğrudan Kurban (Direct Victimization)	30
3.2. Dolaylı Kurban (İndirect Victimization).....	32
3.3. Suç Korkusuna İlişkin Teorik Perspektifler	34
3.3.1. Savunmasızlık (İncinebilirlik / Zayıflık) Teorisi	34

3.3.2. Kırık Pencere Teorisi	36
3.3.3. Düzensizlik/Nezaketsizlik Teorisi	37
4. GÜMÜŞHANE İLİNE GENEL BİR BAKIŞ VE BULGULAR.....	39
4.1. Gümüşhane İline Ait Suç Verileri.....	44
4.2. Gereç ve Yöntem.....	46
4.3. Bulgular.....	48
4.3.1. 2018-2019 Eğitim Öğretim Döneminden Elde Edilen Bulgular.....	48
4.3.2. 2023-2024 Eğitim Öğretim Döneminden Elde Edilen Bulgular.....	69
5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	90
KAYNAKÇA.....	94
EKLER.....	102
ETİK KURUL KARARI	106
ÖZGEÇMİŞ	107

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1: Yıllara göre Gümüşhane nüfusu	41
Tablo 2: Gümüşhane Adliyesi 2017 yılı soruşturma verileri	44
Tablo 3: Gümüşhane Adliyesi 2023 yılı soruşturma verileri	45
Tablo 4: Gümüşhane, suç türü ve suçun işlendiği ile ve yıllara göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler	46

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1: Kurban sendromuna göre suç korkusunun kaynakları.....	30
Şekil 2: Gümüşhane ili haritası	39
Şekil 3: Tomara şelalesi ve karaca mağarası.....	40
Şekil 4: Gümüşhane ili uydu görünümü.....	42
Şekil 5: İldeki bazı terkedilmiş/harabe binalar ve üzerinde bulunan yazılar	43
Şekil 6: Örneklem grubunun cinsiyet dağılımı	48
Şekil 7: Örneklem grubunun yaş dağılımı	49
Şekil 8: Örneklem grubunun eğitim durumu	49
Şekil 9: Örneklem grubunun medeni durumu.....	50
Şekil 10: Örneklem grubunun mesleki dağılımı	50
Şekil 11: Örneklem grubunun gelir dağılımı	51
Şekil 12: Örneklem grubunun doğum yeri.....	51
Şekil 13: Örneklem grubunun yaşadığı yer.....	52
Şekil 14: Gece vakti tek başına dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?.....	53
Şekil 15: Gündüz vakti tek başına dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?	54
Şekil 16: Evinizde ve/veya yurdunda gece vakti tek başınıza kalmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?	56
Şekil 17: Kent içinde gece vakti tek başına otobüse binmeyi ne derece güvenli buluyorsunuz?	57
Şekil 18: Aşağıdaki kişilerden hangisi sizi tedirgin ediyor?	59
Şekil 19: Hayatınız boyunca herhangi bir suça maruz kaldınız mı?	60
Şekil 20: Hayatta en fazla hangi suça maruz kalmak sizi tedirgin ediyor?.....	61
Şekil 21: Yaşadığınız kenti ne derece güvenli buluyorsunuz?.....	62
Şekil 22: Yaşadığınız mahalleyi/sokağı ne derece güvenli buluyorsunuz?	63
Şekil 23: Yaşadığınız mahallede/sokakta sizi rahatsız eden fiziksel düzensizlikler var mı?	64
Şekil 24: Medyada yer alan suçlar ile ilgili haberler sizi tedirgin ediyor mu?	65
Şekil 25: Ev/yurt dışında bir suça maruz kalma ihtimaline karşı aldığınız bir önlem var mı?.....	66
Şekil 26: Ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı aldığınız bir önlem var mı?	67
Şekil 27: Sizce Gümüşhane’de en çok hangi suç işlenmektedir?	69

Şekil 28: Örneklem grubunun cinsiyet dağılımı	70
Şekil 29: Örneklem grubunun yaş dağılımı	70
Şekil 30: Örneklem grubunun eğitim durumu	71
Şekil 31: Örneklem grubunun medeni durumu.....	71
Şekil 32: Örneklem grubunun mesleki dağılımı	72
Şekil 33: Örneklem grubunun gelir dağılımı	72
Şekil 34: Örneklem grubunun doğum yeri.....	73
Şekil 35: Örneklem grubunun yaşadığı yer.....	73
Şekil 36: Gece vakti tek başına dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?.....	74
Şekil 37: Gündüz vakti tek başına dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?	75
Şekil 38: Evinizde ve/veya yurdunda gece vakti tek başınıza kalmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?	76
Şekil 39: Kent içinde gece vakti tek başına otobüse binmeyi ne derece güvenli buluyorsunuz?	77
Şekil 40: Aşağıdaki kişilerden hangisi sizi tedirgin ediyor?	78
Şekil 41: Hayatınız boyunca herhangi bir suça maruz kaldınız mı?	79
Şekil 42: Hayatta en fazla hangi suça maruz kalmak sizi tedirgin ediyor?.....	80
Şekil 43: Yaşadığınız kenti ne derece güvenli buluyorsunuz?.....	82
Şekil 44: Yaşadığınız mahalleyi/sokağı ne derece güvenli buluyorsunuz?	83
Şekil 45: Yaşadığınız mahallede/sokakta sizi rahatsız eden fiziksel düzensizlikler var mı?	84
Şekil 46: Medyada yer alan suçlar ile ilgili haberler sizi tedirgin ediyor mu?	85
Şekil 47: Ev/yurt dışında bir suça maruz kalma ihtimaline karşı aldığınız bir önlem var mı?.....	86
Şekil 48: Ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı aldığınız bir önlem var mı?	87
Şekil 49: Sizce Gümüşhane’de en çok hangi suç işlenmektedir?	88

EKLER DİZİNİ

Ek 1. Tezde Kullanılan Anket Formu	102
--	-----

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

akt.	: Aktaran
bk.	: Bakınız
bs.	: Baskı, basım
c	: Cilt
ed.	: Editör/Editor
Erişim	: Erişim Tarihi
m.	: Madde
ör.	: Örnek
S	: Sayı
vb.	: Ve benzeri
vd.	: Ve diğerleri
yy.	: Yüzyıl
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TDK	: Türk Dil Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu

1. GİRİŞ

Dünya üzerindeki tüm toplumlarda var olan kuralların/normların dışına çıkılması olarak tanımlanan suç olgusu, toplumsal hayatın başlangıç noktasından bugüne kadar gelen ve toplumun yapı taşlarından biri olan hukukun temel unsurlarından biri olarak görülmektedir.

Geçmişten günümüze kadar kentler üzerinde birçok değişiklik meydana gelmiştir. 18 ve 19. yy.da yaşanan Sanayi Devrimi ile birlikte ön plana çıkan kentler, şehirleşmeyle birlikte yoğun göç almıştır. Kentler çeşitli kültür, dil, din, ırk ve etnik yapıya sahip insanları bir arada bulundurmaktadır. Bu nedenle kentlerde birçok sorun ortaya çıkmış ve bu sorunlar insanlar üzerinde olumsuz etkilere neden olmuştur. Bu sorunlara baktığımızda; işsizlik, yoksulluk, eşitsizlik, terör, gecekondulaşma ve çöküntü alanlarının oluşması gibi unsurlar görülmektedir. Bu olumsuzluklar, kentlerde insanların suça eğilimini artırmakta ve suçlular için ideal bir ortam oluşturmaktadır. Kentleşme ile birlikte kentsel mekanlar suç alanlarına dönüşmekte ve bu nedenle kentsel mekanların güvenli ortamlara dönüştürülmesi oldukça önem kazanmaktadır.

Kent ile suç kavramı arasındaki ilişkiye bakıldığında, 1950'li yıllardan itibaren birçok bilim insanı tarafından konuya yönelik araştırma yapıldığı görülmektedir. Bu araştırmalar sonucunda; kente göç eden insanların uyum sağlayamama, kültür çatışması yaşama ve kentli insanlar tarafından dışlanma gibi faktörlerden dolayı zaman geçtikçe suça yöneldikleri gözlemlenmiştir. Geçmişten günümüze kadar kentlere ait suç oranlarının artarak devam etmesi daha büyük sorunlar haline gelmiş ve birçok insan üzerinde olumsuz etki oluşturmuştur. Artan suç oranlarından kaynaklanan korku ve endişe duygularının insanları aşırı tedirgin etmesi bu olumsuz etkilere örnek olarak verilebilir. Suç oranlarının artması, medya organlarında (televizyon, radyo, gazete, dergi vb.) suçlara dair yapılan haberlerin çoğalmasına neden olmuş ve bunun sonucu olarak da toplumda suça karşı duyulan korku büyük bir artış göstermiştir.

Suç korkusu kavramı, suç olarak nitelendirilen davranışlar kadar önemlidir. Suça maruz kalan insanlarda veya suça maruz kalma korkusu yaşayan bireylerde, iletişimin azaldığı ve bunun sonucunda sosyalleşmeyi engelleyecek farklı durumların oluştuğu görülmektedir. İnsanları etkisi altına alan suç korkusu, toplumda bireylerin birbirinden uzaklaşmasına ve aslında suça teşvik eden durumların ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Kentlerde gerçekleşen suç olaylarına bakıldığında, suça maruz kalan kişilerin genellikle fiziksel açıdan kendisini savunamayacak durumda olan yaşlılar, daha az savunabilir

olarak tanımlanan kadınlar olduğu görülmektedir. Kent ve suç ilişkisi üzerine birçok çalışma ve araştırma yapıldığı, ortaya çıkan sorunlara yönelik çözüm yolları sunulduğu görülmektedir.

1.1. Çalışmanın Önemi ve Amacı

Kentsel mekânlarda git gide artan suç oranlarından dolayı ortaya çıkan suç korkusunun insanlar üzerinde büyük bir etki yarattığı görülmektedir. İnsanlar artık yaşam alanı seçerken barınma ihtiyaçlarındansa bulundukları yerde suça maruz kalmamaya ve yaşamlarını güvenli bir ortam içerisinde sürdürmeye öncelik vermektedir. Bu kapsamda suç korkusu, kentte yaşayan insanların yaşam kalitelerini etkileyen önemli faktörlerden biri olarak görülmektedir. Suç korkusu üzerine yapılan araştırmalara bakıldığında; çevrenin fiziksel durumu, sosyo/demografik yapısı, yaş-cinsiyet özellikleri ve medya gibi faktörlere bağlı olarak insanları etkileyen suç korkusu oranında değişimlerin ortaya çıktığı veya çıkabileceği görülmektedir.

Literatüre bakıldığında benzer çalışmaların bulunduğu ancak farklı yıllarda yapılan anket çalışmalarından elde edilen verilerin karşılaştırılmasına dayanan herhangi bir çalışma bulunmadığı görülmektedir. Bu çalışma, yapılan diğer çalışmalardan akademik ve bilimsel açıdan farklı olması yönüyle literatüre anlamlı bir katkı sağlamaktadır. Çalışma sonucunda elde edilen nicel verilerin yanı sıra literatüre suç korkusunu azaltma stratejileri bakımından da katkı sağlanmıştır.

Tez çalışmamın amacı, kentleşme sonucunda artan suç korkusunun etkilerini Gümüşhane Üniversitesi öğrencileriyle yapılan 2018 yılı anket verileri ve 2024 yılında elde edilen veriler arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu bağlamda, Gümüşhane’de öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin suç korkusu düzeylerinin belirlenmesi ve kente karşı duydukları güvensizlik düzeyinin tespit edilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca kentlerde, suç korkusu ve cinsiyet arasındaki ilişki incelenerek araştırma çerçevesinde yapılacak anket çalışması üzerinden genel perspektifin ortaya konması amaçlanmaktadır. Araştırmanın amacı ve kapsamı doğrultusunda incelenecek hipotezler aşağıdaki gibidir:

- 1) Kadın öğrencilerin suç korkusu seviyeleri erkek öğrencilere kıyasla daha yüksektir.
- 2) Hem kadın hem erkek öğrencilere göre Gümüşhane ili güvenli bir ildir.
- 3) Gümüşhane Üniversitesi öğrencileri, Gümüşhane ilinde kendilerini güvende hissetmektedir.
- 4) Önceden suça maruz kalan öğrenciler, önceden herhangi bir suça maruz kalmayan öğrencilere kıyasla daha fazla korku duymaktadır.

5) Kadın öğrenciler en çok cinsel suçlara maruz kalmaktan korkmakta iken erkek öğrenciler ise en çok öldürülmekten korkmaktadır.

1.2. Çalışmanın Kapsamı

Tez çalışması beş ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde tezin amacı ve çalışmada kullanılan yöntemler açıklanmıştır. İkinci bölümde öncelikle suç ve korku olguları, suç korkusu, suç korkusunun kent ile ilişkisi ve suça ilişkin teoriler ele alınmaktadır. Üçüncü bölümde kurban sendromu ve suç korkusunu ele alan diğer perspektifler incelenmiştir. Dördüncü bölümde anket çalışmasının yapıldığı yer olan Gümüşhane iline dair genel bilgiler ve suç verileri sunulmuş, ardından anket çalışmasından elde edilen bulgular değerlendirilmiştir. Son bölümde ise yapılan çalışmadan elde edilen veriler doğrultusunda çalışmanın sonuçları değerlendirilmiştir.

1.3. Çalışma Yöntemi

Çalışmanın temel olarak üzerine kurulduğu kavramlar; kentsel mekân, suç olgusu, suç korkusu ve cinsiyet rolleridir. Bu kapsamda ilk olarak bu olgular üzerinden bir literatür incelemesi yapılmıştır.

Gümüşhane Üniversitesinde 2017-2018 akademik yılı içerisinde önlisans programlarında 6.381, lisans programlarında 10.948, yüksek lisans programlarında 906, doktora programlarında 50, toplamda ise 18.285 öğrenci öğrenim görmektedir.¹ Bu kapsamda 2018 yılında toplam 310 adet anket çalışması, 2023-2024 akademik yılı içerisinde önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında toplam 23.246 öğrenci öğrenim görmektedir.² Bu kapsamda 2024 yılında toplam 404 adet anket çalışması yapılmıştır. Dolayısıyla, anket çalışmasının evreni 41.531 kişiden oluşmakta olup, 2018 ve 2024 yıllarında toplam 714 (310+404) adet anket yapılmıştır. Elde edilen veriler, IBM SPSS Statistics 27 adlı veri analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Analizler %95 güvenilirlik düzeyinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada niceliksel anket yöntemi tercih edilmiştir.

Çalışma kapsamında, kent ile suç ve suç korkusu ilişkisinin daha sağlıklı değerlendirilebilmesi için anketten elde edilen verilerden yola çıkılarak Gümüşhane’de öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinin suç korku düzeylerinin belirlenmesi sağlanacak ve kente karşı duydukları güvensizlik hislerinin analizi yapılacaktır.

¹ Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, “Öğrenci Sayıları Raporu”, <https://istatistik.yok.gov.tr/>, (erişim 05.12.2018).

² Gümüşhane Üniversitesi, <https://www.gumushane.edu.tr/hdetay/universitemiz-ogrenci-sayisi-bakimindan-rekora-kosuyor-3974>, (erişim 18.12.2023).

1.4. Anket Çalışması

Tez çalışmam kapsamında, Gümüşhane Üniversitesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin suç korkusu düzeylerinin belirlenmesi ve kente karşı duydukları güvensizlik hislerinin analiz edilmesi amacıyla toplamda 714 (yedi yüz on dört) adet anket uygulanmıştır. Anket, kişisel bilgiler ve toplumsal sorular olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Kişisel bilgiler kısmında sekiz, toplumsal sorular kısmında ise on dört soru bulunmaktadır. Toplamda yirmi iki sorudan oluşan bu anketle öğrencilerin demografik durumları ve güvenlik endişeleri hakkında bilgi toplanmıştır.

Kişisel bilgiler bölümünde, katılımcıların cinsiyeti, yaşı, öğrenim durumu, medeni hali, gelir düzeyi, doğum yeri, mesleki durumu ve yaşadıkları yer hakkında sorular sorulmuştur. Bu sorular, öğrencilerin demografik özelliklerini anlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Toplumsal sorular bölümünde ise katılımcıların Gümüşhane ilinin güvenliği hakkındaki algılarını ölçmeye yönelik şu sorular yer almıştır:

- Gece vakti tek başına dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?
- Gündüz vakti tek başına dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?
- Gece evinizde tek başına kalmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?
- Kent içinde gece vakti tek başına otobüse binmeyi ne derece güvenli buluyorsunuz?
- Aşağıdaki kişilerden hangisi sizi güvenlik açısından tedirgin ediyor?
- Hayatınız boyunca herhangi bir suça maruz kaldınız mı?
- Hayatınızda en fazla hangi tür suçtan endişe duyuyorsunuz?
- Yaşadığınız kenti ne derece güvenli buluyorsunuz?
- Yaşadığınız mahalleyi veya sokağı ne derece güvenli buluyorsunuz?
- Yaşadığınız mahallede veya sokağınızda sizi rahatsız eden fiziksel düzensizlikler var mı?
- Medyada yer alan suç haberleri sizi ne kadar endişelendiriyor?
- Evde veya yurtdışında suç mağduru olma ihtimaline karşı herhangi bir önlem aldınız mı?
- Evde suç mağduru olma ihtimaline karşı herhangi bir önlem aldınız mı?
- Sizce Gümüşhane’de en çok hangi tür suç işlenmektedir?

Katılımcılardan, bu sorulara uygun anket formu üzerinde belirtilen seçeneklerden bir veya birkaçını işaretlemeleri istenmiştir.

2. SUÇ VE SUÇ KORKUSU

2.1. Suç

Suç kavramı, insanlık tarihi boyunca var olan bir olgudur. Suç olgusu; Âdem ve Havva'nın çocuklarından Habil'in, kardeşi Kabil tarafından kıskançlık yüzünden öldürülmesiyle başlamış ve bu durum günümüze kadar suç oranlarının artarak devam etmesine yol açmıştır.³ Genel olarak suç olgusu (kavramı), dünya üzerindeki toplumlarda var olan kuralların ve normların dışına çıkılması olarak tanımlanmaktadır. Suç kavramı, farklı toplumlarda aynı şekilde tanımlanmayan bir kavramdır ve her toplumun kendi kültüründen kaynaklanan kurallar bulunması sebebiyle suç kavramında farklılıklar gözlemlenmektedir. Ancak sanayileşme dönemi ile birlikte bazı suçların dünya genelindeki tüm toplumlarda aynı olduğu ve bundan dolayı suç kavramının evrensel olarak ön plana çıktığı görülmektedir.⁴ Örneğin, çoğu toplumda adam öldürmenin ve hırsızlık yapmanın suç sayıldığı görülmektedir.

Suç olgusunun modern anlamda biçimlenmesi Avrupa'nın Aydınlanma Çağı ile ilişkilidir. Kriminoloji yani suç bilimi tarihsel olarak 18. yüzyıla kadar uzanmaktadır. Batı'nın bilim üzerindeki egemen etkisi suç bilimi alanında da kendini göstermiş ve suç kavramı, pozitif bilimler bakış açısıyla 19. yüzyılda daha sistematik bir şekilde ele alınmıştır. Sosyal bilimlerde olduğu gibi suçun temellendirilmesinde de Platon ve Aristoteles'in bazı görüşlerinden yararlanılmıştır. Günümüzde ise suç bilimi alanında Cesare Beccaria'nın 1764 yılında yayımlanan "Suçlar ve Cezalar Üzerine" adlı eseri temel bir referans olarak kabul edilmektedir.⁵

Hukuki anlamda suç kavramı, toplumun düzeninin devamlılığının sağlanması için bir kişinin bilerek veya isteyerek ya da taksirli olarak toplumdaki hukuk kurumları tarafından konulan ve bir yaptırıma bağlanan kuralların ihlali olarak tanımlanmıştır. Bir eylemin (fiilin) suç olarak kabul edilebilmesi için kanunlar/yasalar tarafından uygulamaya konulmuş/başlanılmış olması gerekmektedir.⁶

Suç olgusunun sözlük anlamına bakmak gerekirse Türk Dil Kurumuna göre suç⁷,

“1. Törelere, ahlak kurallarına aykırı davranış. (isim)”

“2. Yasalara aykırı davranış, cürüm (hukuk)” olarak tanımlanmıştır.

³ Oğuz Polat, *Kriminoloji ve Kriminalistik Üzerine Notlar*, Seçkin Yayınları, Ankara, 2004, s. 31.

⁴ Gökhan Gökulu, “Kent Güvenliği Kentleşme ve Suç İlişkisi”, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, C: 24, S: 1, 2010, s.210

⁵ M. Alper Sözer ve Ercan Balcıoğlu, *Kriminoloji*, Nobel Yayınları, Ankara, 2016, s. 5.

⁶ Adalet Bakanlığı, “Suç Nedir”, <https://magdurbilgi.adalet.gov.tr/298/Suc-Nedir>, (erişim 12.10.2023).

⁷ TDK, “Suç”, <https://sozluk.gov.tr/>, (erişim 12.10.2023).

Suçun genel tanımı, “*hukuka aykırı ve yasa tarafından cezai yaptırımla karşılanan bir davranış biçimi*” şeklindedir. Suç; toplumsal düzeni/yapıyı bozduğu, bireylerin hak ve özgürlüklerine zarar verdiği, genel güvenliği tehdit ettiği için hukuki normlar/kurallar tarafından kınanır ve cezalandırılır. Suç olgusu, kanunlar/yasalar tarafından tanımlanan belirli eylem ve ihmallerin toplumun kabul ettiği normlara/kurallara ve düzenlemelere aykırı olarak gerçekleştirilmesi olarak tanımlanabilir.

Emile Durkheim (1933)’a göre suç olgusu, “*Toplumlar geliştikçe karmaşık bir yapıya bürünür. Böylece mekanik dayanışmadan organik dayanışmaya geçilmesi sonucu baskılayıcı yaptırımlar yerini verdirici uygulamalara bırakır.*”

Robert Merton’a göre (1963), “*Denge durumunu yitirmiş toplumlarda faile dayatılan bir durumdur.*”

Marshall tarafından (2009) suçun, “*kişisel alanı aşır kamusal alana giren ve yasak olan kural ya da yasaları çiğneyen, buna bağlı olarak meşru cezaların ya da yaptırımların uygulandığı ve kamusal bir otoritenin müdahalesini gerektiren fiiller*” şeklinde tanımlandığı görülmektedir.⁸

Bir eylemin veya davranışın hukuki olarak suç kabul edilebilmesi için kanun tarafından konulmuş olması gerekse de bazı toplumlarda bir eylemin veya davranışın suç olarak kabul edilmesi, toplumun eylemi veya davranışı nasıl algıladığı/gördüğü ile alakalıdır. Geçmişte suç olarak belirtilen veya belirtilmeyen bir eylem (davranış) günümüzde suç olarak tanımlanmış veya tanımlanmamış olabilmektedir. Aynı şekilde örneğin A kentinde suç olarak kabul edilen bir eylemin B kentinde suç olarak kabul edilmediği, A kentindeki topluma göre bir eylemin normal bir durum olarak karşılandığı ancak B kentinde suç olarak kabul edildiği görülebilmektedir. Bu da suç kavramının yere (mekâna), zamana ve toplumlara göre değişiklikler gösterdiği; hatta kişiden kişiye bile suç kavramının farklılıklar arz edebileceğini gözler önüne sermektedir.⁹

Kanun (yasa) tarafından konulan ve suç olarak kabul edilen eylemlerin birden fazla çeşidi bulunduğu görülmektedir. Bunlara; terör suçları, bilişim suçları, mala, insana ve devlete karşı işlenen suçlar, birlikte işlenen (organize) suçlar, kesintisiz (mütemadi) suçlar, uyuşturucu suçları, çocuk suçları, meslek suçları, kaçakçılık suçları gibi birçok suç türü örnek olarak verilebilir.

Bir fiilin suç olarak tanımlanabilmesi için kanunilik, maddi unsur ve manevi unsuru barındırması gerekmektedir. Kanunilik, fiilin açıkça kanun da suç olarak sayılmasıdır. Maddi unsur, fiili gerçekleştirme veya gerçekleştirilmeme yani yapma veya yapmamadır.

⁸ G. Marshall, Sosyoloji Sözlüğü, (Çev. Osman Akinhay, Derya Kömürcü), Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara, 2009, s. 702.

⁹ Erdoğan, a.g.e., s. 11.

Suçun manevi unsuru ise kasıtlı veya taksirli bir şekilde gerçekleştirilen bir olayda zarara sebebiyet vermektir.¹⁰ Bir suçun gerçekleştirilme nedeni ve sonucu bakımından birden fazla alanı ilgilendirdiği anlaşılmakta ve farklı bilim dallarınca incelenmesi gerektiği görülmektedir.

Geçmişten günümüze kentlerde suç oranları artarak devam ettiğinden kentlerde suç artık kaçınılmaz hale gelmiştir. Sanayi devriminden sonra modernleşmeyle birlikte kentlerde birçok olumsuzluk ortaya çıkmıştır. Keleş ve Ünsal'a göre büyük kentler; bunalım, huzursuzluk, yabancılaşma ve şiddetin beşiği olan mekanlardır.¹¹ Buradan kentlerin suçun oluşması için müsait yerler olduğu, hatta suçun vuku bulması bakımından çok müsait bir ortam yarattığı düşünülebilir. Kentler, ekonomik farklılaşmalar ve bu farklılaşmalara bağlı toplumsal ve siyasi değişimlerle birlikte "modern kentler/büyük kentler" haline gelmiştir. Modern kentlerin suç işleyen kişiye saklanma, kaçma gibi kolaylıklar sağladığı görülmektedir. Modern kentler; çeşitli inançların ve etnik grupların bir arada yaşadığı, yüksek hareketliliğin gözlemlendiği ve insanlar arası ilişkilerin kırsal bölgelerden daha az kurulduğu heterojen bir yapıya sahiptir.¹²

Gökulu'nun (2010) da belirttiği gibi suç olayları, *"kentlerde barınma problemleri, nüfus yoğunluğu, iş yerlerinin fazlalığı, toplumsal kontrolün ve bireyler arasındaki bağın zayıf olması"* gibi pek çok etkene bağlı olarak meydana gelebilen ve sosyal boyutu olan olaylar olarak açıklamıştır.

Suçun nedenlerine bakmak gerekirse genellikle bireysel, toplumsal ve ekonomik faktörlerin etkileşiminden kaynaklanır. Bu etkenler birbirini tamamlayan ve bazen de birbirini güçlendiren unsurlardır. Suçu oluşturan faktörler dört başlık altında ele alınabilir. Bunlar ekonomik ve sosyal koşullar, eğitim, aile yapısı-çevresel etkenler ile psikolojik ve biyolojik unsurlar şeklinde ele alınabilir. Yoksulluk, işsizlik ve sosyal eşitsizliklerden kaynaklı olarak ekonomik zorluklar toplumda suç oranlarının artmasına neden olabilir. Örneğin bir birey maddi sıkıntılarla başa çıkabilmek için yasa dışı yollara başvurabilir. Ekonomik belirsizlikler, kötü yaşam standartları bireylerin suça yönelmesi için zemin oluşturabilir. Eğitim, toplumsal normları ve yasaları kavramak için kritik bir rol oynamaktadır. Bireyde eğitim yetersizliği, toplumun değerlerini engelleyebilir ve suç davranışlarının artmasına yol açabilir. Bireye aile desteği, bireyin gelişiminde ve suç davranışlarından kaçınmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bireyin çevre ile olan bağları da bireyde olumlu veya olumsuz roller oynamaktadır. Son olarak bireyde

¹⁰ Sulhi Dönmezer ve Sahir Erman, "Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku", İstanbul: Der Yayınları, 14. Bs. S. 21.

¹¹ Ruşen Keleş ve Altun Ünsal, *Kent ve Siyasal Şiddet*, Ankara Üniversitesi SBF Yayınları, 1982, s. 25.

¹² Elif Köklü, "Kent Merkezlerinde Suç Korkusunun İncelenmesi: Beşiktaş Örneği", Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2016, s. 8.

psikolojik rahatsızlıklar, kişilik bozuklukları ve genetik eğilimlerin olması tek başına suçun nedeni olduğunu göstermemekle birlikte bu etkenler genellikle toplumsal ve ekonomik faktörlerle etkileşim içinde bulunduğundan bireyin suç eğiliminde etkili olduğu görülmektedir.¹³

Kent-suç ilişkisi üzerine birçok kuramsal yaklaşım bulunmaktadır ve bu konudaki ilk kuramsal çalışma Chicago Okulu tarafından yapılmıştır. Chicago Okulu, temel olarak Birinci Dünya Savaşı ile 1930'lu yıllar arasında bölümler ve öğrenciler tarafından üretilen bir çalışma grubu olarak ortaya çıkmıştır. Bu dönemin önemli isimleri Robert Ezra Park, Ernest Watson Burgess ve Louis Wirth'dir.¹⁴ Chicago Okulu, kent sosyolojisi üzerine yaptığı çalışmalar ile tanınmış ve bu çalışmalar sayesinde kentte meydana gelen sorunları anlamak, sınıflamak ve çözmek istemiştir.¹⁵ Suç olgusunun daha iyi anlaşılması için birçok teori ortaya çıkmıştır. Bu teorilerin bazıları aşağıda incelenmiştir.

2.1.1. Suç Teorileri

2.1.1.1. Anomi Kuramı

Anomi kuramı, Emile Durkheim tarafından ortaya atılmış ve Robert K. Merton tarafından geliştirilmiştir. Anomi kuramı, bireyin geçirmiş olduğu toplumsal değişimler ve dönüşümler sonucunda kentteki kurallar karşısında afillaması, hangi kurala uyacağını ve nasıl bir toplum yapısına uyum sağlaması gerektiği konusunda kararsız kalması olarak tanımlanmaktadır. Durkheim'e göre anomi, bireylerin hangi normu takip edeceklerini bilemeyecekleri hale getirerek imkansızlaştıran bir toplumsal düzensizlik ortamıdır. Merton, Anomi kuramını toplumsal yapı ile kültürel yapı arasında ortaya çıkan uyumsuzluk ve bunun neden olduğu normal dışı davranışlar olarak tanımlamaktadır. Bu uyumsuzluktan dolayı birey toplumdan dışlanabilir ve bu dışlanmadan dolayı bireyin içinde bulunan şiddet ve suç işleme isteği ortaya çıkabilir. Böylece birey suç işleme eğilimi içine girebilir.¹⁶

Bu teoriye göre, suçluluğun olmadığı bir toplum yoktur. Bir toplumun kültürel yapısı ve sosyal yapısının bütünleşmesi olmamışsa bunu anomi yani normsuzluğa doğru bir yol takip edecektir. Toplumda belirli bir statüye sahip olan bireyler/gruplar, toplumun var olan hedeflere yasal yollardan çok rahat ulaşabilirken herhangi bir statüye sahip

¹³ OMÜ, Suç Nedir, <https://avys.omu.edu.tr/storage/app/public/eersanli/138611/1%20hafta.pptx>, erişim tarihi: 25.08.2024.

¹⁴ Anthony Giddens, *Sosyoloji-Kısa Ama Eleştirel Bir Giriş*, Ülgen Yıldız Battal (çev.), Siyasal Kitabevi, 2012, Ankara, s. 945.

¹⁵ Karasu, 2008, a.g.e., s. 259.

¹⁶ Erdoğan, 1991; 23'ten akt. M. Akalın, "Kentsel Dönüşüm Projelerinin Suç Oranlarına Etkilerinin Değerlendirilmesi: Ankara/Altındağ Örneği", *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2016, Sayı.5, s. 12 ve Karasu, a.g.e., 2012, s. 177.

olmayan bireyler/gruplar ise aynı hedeflere yasal yollardan zor ulaşmakta veya ulaşamamaktadır. Bu da söz konusu bireyleri/grupları meşru olmayan yollara itmektedir. İşte anomi söz konusu engellerin, güçlüklerin bir sonucu olarak görülmektedir.¹⁷

Bireylerin, toplumun kurumsallaşmış süreçlerine yeterince odaklanmadan başarı hedefine vurgu yapan kültüre uyum sağlamaya yönelik verdikleri tepkileri, Merton tarafından beş farklı bireysel adaptasyon türü olarak sınıflandırılmıştır:¹⁸

“Uyum (Conformity): Toplumun belirlediği normlara ve kurallara uygun olarak hareket etmek, geleneksel yollardan başarıya ulaşmayı tercih etme.

Yenilik (Innovation): Toplumun standartlarını benimseyerek, başarının elde edilmesi için alışılmadık veya yasadışı yolları kullanma eğilimi.

Gelenekçilik (Ritualism): Başarı hedeflerine ulaşma konusunda toplumsal kuralları ve hedefleri göz ardı ederek, sadece kurallara sıkı sıkıya bağlı kalma ve ritualistik bir yaklaşım benimseme.

Çekilme (Retreatism): Toplumun belirlediği hedeflere ve kurallara karşı çekilerek, sosyal normlardan tamamen uzaklaşma ve toplumsal hedeflerden vazgeçme.

İsyan (Rebellion): Toplumun mevcut kurallarını ve hedeflerini reddederek, kendi alternatif normlar ve hedefler oluşturma ve mevcut sisteme karşı durma.”

Bu beş adaptasyon türü, bireylerin toplumun belirlediği normlar ve başarı hedefleri ile nasıl başa çıktıklarını ve bu hedeflere uyum sağlamaya yönelik stratejilerini gösterir.

2.1.1.2. Ayırıcı Fırsat Teorisi

Ayırıcı fırsat teorisi suç olgusunu alt kültür gruplarında, kentin alt sınıflarında inceler. Bu teoriye göre alt sosyal sınıflardan gelen çocuklar ve gençler; eğitim, kariyer ve maddi olanaklar açısından daha üst sosyal sınıflardaki bireylerle aynı fırsatlara sahip değildirler. Coward ve Ohlin bu teoriyi özellikle çocuk suçluluğu alt kültürüne katılım biçimlerine yönelik geliştirmiştir. Alt sınıf gruplarında yaşayan bireyler bazı imkânlara sahip olabilmek için meşru olmayan yollara başvurmaktadırlar.¹⁹

Bu durum, sosyal eşitsizlik ve fırsat eşitsizliği gibi faktörlerin suç oranlarını etkilemesiyle bağlantılıdır. Bu teorinin eleştirisi genellikle alt sosyal sınıfların suç eğilimine odaklanırken orta ve üst sınıf suçluluk oranlarını göz ardı etmesiyle ilgilidir.

¹⁷ Ankara Üniversitesi Açık Ders Malzemeleri, <https://acikders.ankara.edu.tr/mod/resource/view.php?id=62747>. Erişim Tarihi: 12.11.2023.

¹⁸ Ankara Üniversitesi Açık Ders Malzemeleri, <https://acikders.ankara.edu.tr/mod/resource/view.php?id=62747>. Erişim Tarihi: 12.11.2023.

¹⁹ Bayram Vural, “Suç Korkusunun Toplum ve Birey Davranışları Üzerindeki Etkileri: Bursa Örneği”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, 2008, s. 10.

Bu eleştiri, teorinin suç olgusunu sadece belirli bir sosyal sınıfa indirgemesi ve diğer sosyal sınıfların suç işleme davranışlarını ihmal etmesiyle ilgilidir.²⁰

2.1.1.3. Sosyal Kontrol Teorisi

Sosyal kontrol teorisi, 20. yüzyılın başlarında Emile Durkheim tarafından ortaya atılan -toplumsal düğüm- olgusuyla başlamış ve Travis Hirschi'nin 1969 yılında yayımlanan eseri ile birlikte bu teorinin daha da gelişmiş ve popülerleşmiş olduğu görülmektedir.²¹

Bu teoriye göre her birey suç işleme potansiyeline sahiptir. Ancak bireyler suç işleme potansiyellerini topluma olan bağımlılıkları ile kontrol altında tutabilirler. Sosyal kontrol teorisi, suç kavramını insanların toplumsal değerlere ve sosyal kurallara olan güveniyle bağlantılı olarak değerlendirilir. Teorinin savunucuları, insanların ailesine, arkadaşlarına ve sosyal çevrelerine olan bağlılıklarının yüksek olması suç davranışlarını engellediğine inanmaktadır. İnsanların aileye, arkadaşlıklara, akrabalara, geleneksel uygulamalara ve dini inançlara bağlılığı ne kadar fazla olursa, suç işleme olasılıkları da o kadar az olur.²²

Teorinin geliştiricisi Travis Hirschi, E. Durkheim'in sosyal kontrol teorisindeki bireyin ait olduğu grupla bağlantısı koptuğunda onu kontrol etmenin zor olduğu fikrinden yararlanmıştır. Hirschi, bireyin toplumla olan bağlantısı zayıfladığında suça yönelme eğiliminin de arttığı görüşünü öne sürmektedir. Aileleriyle iletişimi kesilen insanlar, içinde bulundukları tüm durumlarla tek başlarına yüzleşmek zorunda kalmaktadır. Hatta çocukların aileleriyle olan bağlarının zayıflaması da gelecekte çocukların suça sürüklenme olasılığını artırmaktadır. Toplumda tek başına kalan veya tek başına yaşayan bir kişi içinde yaşadığı olumsuz çevresel koşullar nedeniyle suça sürüklenmektedir.²³ Kişiler din, aile, okul ve benzeri ilişkileri güçlüyse daha az suç işleme eğiliminde olurlar. Bu nedenle kanun ve düzeni sağlayanın ahlaki değerlerden ziyade sosyal kontrol olduğu düşüncesi çok önemli olup sosyal kontrol zayıfladığında kişiler suça yönelecektir.²⁴

2.1.1.4. Kültür Çatışması Teorisi

Kültür çatışması kavramı ilk defa Amerika'da artan suç oranlarından kente göç eden göçmenleri sorumlu tutmak amacıyla ortaya atılmıştır. Ancak Thorsten Sellin

²⁰ Vural, a.g.e., s. 10.

²¹ İsmail Güllü, "Suç Olgusuna Teorik Bir Yaklaşım", *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, C: 16, Özel Sayı: I, 2014, s. 105.

²² Boztoprak, a.g.e., s. 29-30.

²³ Boztoprak, a.g.e., s. 30.

²⁴ Sema Kaner, "Suçluluğu Açıklayan Yaklaşımlar", *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, C: 25 Sayı: 2, 1992, s. 490.

tarafından 1938 yılında yayınlanan “Kültür Çatışması ve Suç” adlı eserde bu tutumun yanlış olduğu ve göçmenlerin işlemiş olduğu suç oranının yerli halktan (beyaz nüfustan) daha az olduğu ortaya konmuştur. Örneğin bir Sicilyalının ailesinin namusunu korumak adına kız kardeşini kaçıranı öldürmesi gibi.²⁵

Sellin, bununla birlikte göçmenlerin de belli başlı suçları işlediklerini tespit etmiştir. Thorsten Sellin’e göre bir göçmen, birisi anavatanında ve diğeri göç edilen yerde olmak üzere iki kültür (norm sistemi) karşısında bulunmaktadır. Her ne kadar göçmenin temel kişiliğinde, anavatanında bulunan kurallar hâkim olsa da göçmen olarak geldiği yerin kurallarına ve standartlarına daha çok yaklaşma ihtiyacı duyacaktır. Çünkü göç yapan göçmenler, bu sayede yeni bir sosyal kimlik elde edebileceklerdir. İşte suç tam olarak birbirine karşı bu iki sistemin, bireydeki hâkim kültür kuralları ve standartlarının dışarıda bırakılması sonucu ortaya çıkmaktadır.²⁶

Göç edildiği zaman göçmen, gittiği yerde yabancı bir kültür sistemi ile karşı karşıya kalmaktadır. Göçmen, gittiği yerde süregelen kurallar sistemiyle karşılaşmakta ve bu kurallara karşı koymaya çalışmaktadır. Kültür çatışması; sosyokültürel değerler, kurallar (normlar) ve amaçlar yönünden düşüncelerin ve zihniyetlerin çatışması olarak anlaşılmaktadır.²⁷

Kültür çatışması teorisinin dünyaya gelen her insanın doğduğu yerdeki kültürle büyüüp bu kültür çerçevesinde kendi zihniyetini, düşüncesini oluşturmalarının ardından herhangi bir yere göç etmesi halinde gittiği yerdeki toplumun değerler sisteminin farklı olmasından dolayı ortaya çıkması muhtemel çatışmaya dayandığı görülmektedir. Çünkü göçmen, gittiği toplumda bir sınıflandırma içerisinde kendisini bulmaktadır. Örneğin yabancı işçi, mülteci veya etnik azınlık gibi genellikle topluma yabancı olan ve kenar grup olarak görülen bu kişiler yaşamaya çalıştıkları toplumdan bir işaretle ayılmaktadırlar. İşte bu kesim kendilerini çevreleyen kültüre tamamen katılamadıklarından yaşamaya çalıştığı toplumla bütünleşememekte ve o topluma yabancı kalmaktadırlar. Bu da göçmenlerin belirli alanlarda dışlanmasına neden olmaktadır.²⁸

²⁵ Ankara Üniversitesi Açık Ders Malzemeleri, <https://acikders.ankara.edu.tr/mod/resource/view.php?id=62747>, (Erişim 12.11.2023).

²⁶ Timur Demirbaş, “Suçun Nedenleri-Suç Etolojisi”, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2001 s. 215 ve Karasu, a.g.e., 2008, s. 261, http://www.kriminoloji.com/Sucun_Nedenleri_Sosyolojik_ve_Sosyopskolojik_Nedenler-Timur_Demirbas.htm

²⁷ Demirbaş, “Suçun Nedenleri-Suç Etolojisi”, a.g.e., ve Karasu, a.g.e., 2008, s. 261.

²⁸ Demirbaş, “Suçun Nedenleri-Suç Etolojisi”, a.g.e., ve Karasu, a.g.e., 2008, s. 261.

2.1.1.5. Etiketleme Teorisi

Etiketleme teorisi suç ve suçluluk kavramlarının toplumsal olarak şekillendiğini ve bireylerin bu kavramları nasıl etiketlendiğini, toplumun suçla mücadele politikaları ve ceza adaleti sistemleri üzerinde derin etkileri olduğunu öne sürmektedir. Bu teori 1963 yılında Hoqard Backer tarafından “Outsiders: Studies in the Sociology of Deviance” adlı kitabıyla birlikte ortaya atılmıştır. Burada Becker suçun belirli davranışları suç olarak tanımlaması ve bu davranışları sergileyen bireylerin toplum tarafından suçlu olarak etiketlemesi sonucunda ortaya çıktığına dikkat çekmektedir.²⁹

Toplumda sosyal gruplar, belirli davranışların uygun olmadığına ve bu davranışları sergileyen bireylerin sapma durumuna düştüklerine inanır; bu durumda sapma gösteren kişiler toplum tarafından dışlanır ve bu dışlanma hissi bireylerin suç işleyen gruplarla etkileşime girmesine yol açabilir. Damgalanan bireylerin suç işlemeye devam etme eğilimi ve şiddetin artma riski vardır. Toplum tarafından dışlanan bu bireylerin sapkın davranışları daha da güçlenebilir. Dolayısıyla suçlu olarak etiketlenen bireylerin toplum tarafından dışlanması ve cezalandırılması bu bireylerin suç işleme eğilimlerini artırabilir.³⁰

2.2. Korku

Korku, her insanın günlük yaşamında yaşadığı bir duygu olarak karşımıza çıkmaktadır. Her bireyin mutlaka hayatı boyunca yaşamış olduğu bir korkusu bulunmaktadır. Örnek vermek gerekirse ölme korkusu, aç kalma korkusu, işini kaybetme korkusu, başarısız olma korkusu vb. korkular verilebilir. Bu ve benzeri korkular bireylerin hayatı boyunca zaman zaman karşılarına çıkmakta ve yaşamlarını etkilediği görülmektedir. Çünkü insanlar kendilerini güvende hissetmek isterler. İnsanlar kendilerine yabancı olan ve tahmin edemedikleri (bilinmeyen) şeylerden güvende hissetmedikleri ve başlarına kötülük gelme ihtimalinden ötürü korkmaktadırlar. Bu nedenle o ortamlarda bulunmak istememektedirler.

Korku, bir kişinin bir olaya veya başka bir şeye karşı “tehlike hissi” duymasından kaynaklanan bir olgudur. TDK (Türk Dil Kurumu) korku kavramını³¹;

“1. Bir tehlike veya tehlike düşüncesi karşısında duyulan kaygı, üzüntü halidir. (isim)”

“2. Kötülük gelme ihtimali (isim)” olarak tanımlamıştır.

²⁹ Elif Gün ve Pelin Önder Erol, “Etiketleme Kuramı Perspektifinden Toplum ve İyileştirme Temelli Bir Ceza İnfaz Sistemi Olarak Denetimli Serbestlik”, *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, Cilt 34, Sayı 1, 2023, s.117-119.

³⁰ Vural, 2008, a.g.e., s. 10.

³¹ TDK, “Korku”, <https://sozluk.gov.tr/>, (erişim 12.10.2023).

Korku, insanları günlük yaşamlarında tehlikelerden kaçınmaya yönlendirir ve gerçekleşebilecek tehlikelere ve suç risklerine karşı tepki vermelerine neden olur. Korku, kaçınılması mümkün olmayan evrensel bir duygudur.³²

Kahraman'ın aktardığına göre³³; Darwin'e göre korku, *“hayvanlarda olduğu gibi doğal ve evrimsel bir tepki olsa da somut koşullarda gerçekleştirilmesi durumsal faktörlere bağlıdır”* olarak, Cüceloğlu'na göre³⁴; *“Young korkuyu, içinde bulunulan ortamın algılanmasıyla ortaya çıkan, iç organları harekete geçiren, bedende, davranışta ve bilinçte kendini belirten duygusal bir süreç”* olarak tanımlamıştır.

Çolaklar ve Solak³⁵, korku duygusu nedeniyle bireylerin tehlikeli ortamlarda kendilerini koruma duygusu içerisine girdikleri ve bu nedenle korkunun her zaman olumsuz sonuçları olan bir duygu olarak değerlendirilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir.

2.3. Suç Korkusu

İnsanların ortaya çıktığı ve birbirleriyle iletişim kurmaya başladıkları günden bu yana suç vardır. Suç olgusu ile birlikte insanlar üzerinde korku, endişe ve benzeri duygu durumları oluştuğu görülmektedir. Suç ile birlikte oluşan korku kavramı aslında psikolojinin çalışma alanındadır ancak suç korkusu sosyal bir olay olduğundan ötürü kriminologlar ve sosyologlar tarafından da ele alınmaktadır. Suç korkusu kavramının sosyal etkileşim üzerinde etkili olduğunu söylemek mümkündür. Bu etkinin bir sonucu olarak birey doğası gereği suça bağlanmakta, suçla doğrudan ilişkilendirilmesi sonucunda suçtan kaynaklanan korkuyu yaşamak durumunda kalmaktadır. Bu korku, günümüz modern toplumunun en ciddi sorunlarından biri olarak kabul edildiği için sosyo-psikolojik etkileri nedeniyle tartışılması önemlidir. Suç korkusu nedeniyle kişisel ilişkilerde karşılıklı güven duygusu önemli düzeyde azalmakta, bu durum insan ilişkilerini olumsuz etkilemektedir. Bu bağlamda suç korkusunun insanların günlük programını olumsuz etkilediği açıkça görülmektedir. Suç korkusu; kentsel yaşamın kalitesini büyük oranda düşürmekte ve insanların gece boyunca sosyal aktivitelerden uzak durmasına, daha güvenli alanlara veya merkezlere yönelmesine, şehirden uzaklaşmasına neden olmaktadır.³⁶

³² Boztoprak, a.g.e., s. 36.

³³ Ümit Kahraman, “Okul Yöneticilerinin Yönetim Tarzı, Örgüt DNA’sı ve Örgütsel Değişimin Okullardaki Korku Kültürüne Etkisi”, Doktora Tezi, Denizli, Pamukkale Üniversitesi, 2019, s. 19-20.

³⁴ Doğan Cüceloğlu, *İnsan ve Davranış Psikolojisinin Temel Kavramları*, Remzi Kitapevi, 6. Baskı, 1996, İstanbul, s.264.

³⁵ Işıl Çolaklar ve Nevin Solak, “Suç Korkusu: Tanım, Ölçüm ve Belirleyiciler”, *Nesne Psikoloji Dergisi (NPD)*, Cilt 5, Sayı 10, 2017, s. 313.

³⁶ Ayşegül Boztoprak, “Suç Korkusu: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir İnceleme”, Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, 2021, s. 35.

Bu kavram ilk olarak 1930'lu yıllarda Amerika'daki dergilerde suç ve suçlu davranışlarına dair toplumun tepkisini açıklamaya ve anlamaya yönelik olarak başladığı görülmektedir. Suç korkusu kavramının tanımlanması Amerika'da 1960'lı yıllarda başlamış ve tüm dünyada bu kavrama karşı ilgi artış göstermiştir. Avrupa'nın da dikkatini çeken bu kavram üzerinde yapılan araştırmalar ile korkunun, suç olgusunun kendisinden de büyük bir problem olduğunu ortaya atmışlardır.

Ferraro (1987) suç korkusunu; "*suçu veya suçla ilişkili sembollerin yarattığı olumsuz duygusal tepkiler*" olarak tanımlamıştır.

Suç korkusu bu tanıma uysa da öfke, üzüntü ve umutsuzluk gibi genellikle suç eylemlerinin neden olduğu diğer duygusal durumların da bu tanıma uyduğu görülmektedir.³⁷ Suç korkusu, Sluckin (1979) ve Warr'ın (2000) çalışmalarından türetilen "suç mağduriyeti potansiyeli veya beklentisine ilişkin artan farkındalığın neden olduğu alarm veya dehşetin duygusal bir tepkisi" olarak tanımlanmıştır.³⁸

Gerçekleşen her suç mağdura zarar verdiği gibi mağdur dışındaki kişilere de zarar vermektedir. Bu da onların suçtan korkmalarına ve mağdur olmaktan çekinmelerine neden olur. Örnek olarak sosyal medya veya televizyonda sokak ortasında öldürülen bir adamın haberini gören kişilerin tedirgin olması ve aynı suça maruz kalmaktan korkmaları verilebilir. Suçun neden olduğu bu korkuya "suç korkusu" adı verilmektedir. Türkiye'de bu alanda yapılan araştırmalara bakıldığında suç korkusu kavramı konusunda büyük bir fikir birliğinin olduğu görülmektedir. Ancak suç korkusundan ziyade suç mağduriyeti korkusu kavramıyla da karşılaşmak mümkündür.³⁹ Suç korkusu kavramının ilk kez 1960'lı yıllarda ceza avukatları Sulhi Dönmezer ve Mustafa Tören Yücel tarafından gündeme getirildiği görülmektedir.⁴⁰

Suçla bağlı korku üzerine yapılan araştırmalarda Ferraro'nun "suç korkusu ve kaygısı" olarak tanımlaması yaygın olarak kullanılmaktadır.⁴¹ Suç korkusunun bir başka tanımı da sosyal durumlarda suçla ilişkili güvensizlik duygusudur. Suç korkusu; "suçlu olma korkusu", suçlu olma düşüncesine "kızgınlık" ya da mağdur edilme korkusu olarak da tarif edilebilir. Suçla bağlı korkunun evrensel ve üzerinde uzlaşılan bir tanımı olmamasına rağmen doktrinin oluşturduğu birçok tanımda benzer kavramların yer aldığı açıktır. Suçun tüm sosyal etkileşimlerde mevcut olması nedeniyle suç korkusunun da

³⁷ Chris Melde ve Carrie K. W. Li, Encyclopedia of Adolescence, Fear of Crime, https://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007/978-3-319-32132-5_301-2, Erişim tarihi: 07.08.2023.

³⁸ Melde ve Li, a.g.e., Erişim tarihi: 07.08.2023.

³⁹ Yasemin Gaziarifoğlu, "Suç Mağduriyeti Korkusu ve Algılanan Suç Mağduriyeti Riskinin Değerlendirilmesi", Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, 2009, s. 6-10.

⁴⁰ Meral Öztürk, "Sosyolojik Açıdan Suç Korkusu ve Yaşam Memnuniyeti: Mersin İli Örneği", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, 2015 Sivas, s.141.

⁴¹ Kenneth Ferraro, *Fear of Crime: Interpreting Victimization Risk*, State University of New York Press, 1995, s. 22.

olacağını söylemenin meşru olduğu düşünülmektedir. Suçun yol açtığı toplumsal sorunların bir türü olarak değerlendirilen suç korkusu, çok boyutlu olarak incelenebilir.⁴²

Dünya çapında suç korkusuna ilişkin yapılan ilk önemli araştırmanın “Kanun Uygulama ve Adalet Dairesi Başkanlık Komisyonu” tarafından ABD’de 1967 yılında gerçekleştirilmiş olan suç araştırması olduğu görülmektedir. Bu araştırmadan elde edilen veriler sonucunda suça maruz kalmaktan korktukları için katılımcıların yüzde 43’ünün gece vakti dışarı çıkmadıkları, yüzde 35’inin yabancı insanlarla konuşmadıkları, yüzde 21’inin gece vakti araçla bir yere gitmeyi tercih ettikleri, yüzde 20’sinin ise başka bir mahalleye/semte taşınmak istedikleri tespit edildiği belirtilmiştir.⁴³

Yaptığım literatür çalışmada, suç korkusunun nedenleri üzerine birçok teori geliştirildiği ve bu teoriler doğrultusunda kişinin herhangi bir suçun mağduru olma korkusunun bireysel ve toplumsal sebeplerinin açıklanmaya çalışıldığı görülmüştür. Bu sebepler birçok araştırmada şu şekilde sıralanmıştır⁴⁴;

- Uygarlıktan uzaklaşma etkileri (evsizler, sarhoşlar, grup halinde gezen gençler, dilenciler, sokak çeteleri),

- Bireylerin suç ile alakalı bilgi edinme kaynakları (medya, sosyal ağlar, cep telefonu, radyo),

- Yaş,

- Cinsiyet,

- Medeni durum,

- Sosyal statü,

- Ekonomik durum,

- Eğitim durumu,

- Bir kişinin kendisi veya çevresindeki bir kişi daha önceden suça maruz kalmış olması,

- Suç ve şiddet olayları,

- Bireylerin yaşadıkları yerlerdeki olumsuz koşulları (duvar yazıları, toplanmamış çöpler, bozuk yollar, metruk binalar, bakımsız parklar vb.)

Yukarıda belirtilen sebeplerin yanında sosyal katılımın zayıf olması, kentteki nüfus fazlalığı, yaş, ırk ve cinsiyet farklılıkları, kentteki mimari yapılar, otoritenin kentteki

⁴² Enver Kaşlı, “Türkiye’deki Suriyelilere Yönelik Suç Haberlerinin Suç Korkusu ve Yabancı Suçluluğu Açısından Analiz”, Doktora Tezi, Polis Akademisi, Ankara, 2021, s. 9.

⁴³ Ergül Erdoğan, “Suç Korkusu: Çukurova Üniversitesi Öğrencilerinde Suç Korkusu”, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana, 2023, s. 13-14.

⁴⁴ Mine Öçaşçılar ve Neylan Ziyalar, “Suç Korkusu: İstanbul’da Yaşayan 18-25 Yaş Grubu Üniversite Öğrencilerinin Mağdur Olma Riskleri Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi”, *Adli Bilimler Dergisi*, Cilt: 8, Sayı: 1, 2009, s.7-9.

birçok alanda yetersiz kalıyor olması, kentteki hizmetlerin yetersizliği, kentlerdeki güvenlik problemleri gibi birçok şeyin suç korkusuna neden olduğu görülmektedir.⁴⁵

Literatürde suç korkusu üzerine yapılan araştırmalarda cinsiyet, yaş, sosyo/ekonomik durum, eğitim, medya gibi faktörlerin ilişkili olduğu görülmüştür. Cinsiyet ve suç korkusu arasındaki ilişki, savunmasızlık teorisi gibi çeşitli kuramlarla incelenmiştir. Bu teori, bireylerin sosyal ve fiziksel dezavantajlarını vurgulayarak suç korkusunu açıklamaya çalışmıştır. Bu teoriye göre, suç mağduriyetinin getirebileceği zararları giderebilme ve kendini koruma yeteneği zayıf olan bireylerin suç korkusu seviyelerinin daha yüksek olacağı öne sürülmektedir. Bu nedenle, toplumsal cinsiyet rolleri ve sosyal statü gibi faktörler, bireylerin suç korkusu düzeylerini etkileyebilmektedir. Aşağıda daha detaylı olarak değineceğimiz bu teori, suç korkusu ile cinsiyet arasındaki ilişkiyi derinlemesine anlamamıza yardımcı olacaktır. Suç korkusu üzerine yapılan birçok araştırmaya göre kadınların erkeklere göre suça karşı daha fazla korku duydukları tespit edilmiştir. Kadınlar genellikle erkeklerden daha savunmasız, daha güçsüz olduğuna inanmaktadırlar ve bu da kadınların fiziksel saldırıya karşı daha fazla korku yaşamalarına sebep olmaktadır. Kadınlar cinsel saldırı, cinsel şiddet ve taciz gibi suçların yaygınlığından haberdar olmaları kadınların bu suçlara maruz kalma korkusunu artırabilmektedir. Bu korkular kadınların günlük yaşamlarını etkilemektedir. Kadınların cinsel saldırı suçuna karşı besledikleri korku, diğer suçlara maruz kalma olasılığının artmasıyla birlikte daha geniş bir suç korkusu spektrumunu tetikleyebilir, bu da kadınların diğer suçlara karşı da korku seviyelerinin artmasına neden olur. Çünkü kadınlar, diğer suçlara maruz kaldıklarında, o suç ile birlikte cinsel saldırıya ve tacize uğrayacaklarını düşündüklerinden diğer suç türlerine karşı da korku düzeyleri yüksek olduğu görülmektedir.⁴⁶

Suç korkusu, bireylerin davranışlarını çeşitli şekillerde etkileyebilir ve bu etkiler genel olarak üç ana başlık altında sınıflandırılabilir:⁴⁷

Sakınma: *“Suç korkusu yaşayan bireyler, bu korkudan kaçınmak amacıyla evden çıkmaktan, toplumsal etkinliklerden ve kentsel faaliyetlerden uzak durmaktan kaçınabilirler. Ancak, bu tür davranışlar her zaman etkili bir çözüm sunmayabilir ve kişinin yaşam kalitesini olumsuz yönde etkileyebilir.”*

Korunma: *“Bireyler, kendilerini daha güvende hissetmek için çeşitli korunma stratejilerine başvurabilirler. Bu stratejiler arasında silah taşıma, kendini savunma*

⁴⁵ Boztoprak, a.g.e., s. 29-30.

⁴⁶ Erdoğan, a.g.e., s. 25-26.

⁴⁷ Mithat Arman Karasu, “Kentsel Mekânda Suç Korkusu -Şanlıurfa Örneği”, *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, Cilt. 20, Sayı. 1, 2017, s. 46-47.

sporları öğrenme, biber gazı kullanma, araçta cop bulundurma, köpek besleme ve güvenlik sistemleri satın alma gibi önlemler bulunur. Bu tür davranışlar, kişisel güvenlik duygusunu artırabilir.”

Birlikte Hareket Etme: *“Suç korkusu, bireylerin tek başlarına hareket etmek yerine topluca hareket etmelerini teşvik edebilir. Bu durum, topluca seyahat etmeyi, gece saatlerinde grup halinde dolaşmayı, mahalle gözetim programlarına katılmayı ve yeni insanlara karşı ortak tavırlar geliştirmeyi içerebilir. Birlikte hareket etme, sosyal destek sağlayarak güvenlik hissini artırabilir.”*

Konumuz açısından bakıldığında aşağıda açıklanacak olan teorilerin/perspektiflerin anlaşılması suç olgusuna ilişkin ve tanımına ilişkin farklı görüşleri kapsayan suç korkusundan kaynaklanan korku durumunun daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır. Korkuya yönelik bu farklı yaklaşımların suç korkusu perspektifinden yansıması hukuki açıdan suç sayılmayan durumların da ortaya çıktığını görmemizi sağlayacaktır. Suç olgusunun bireylerde korkuya yol açtığı görülmektedir.⁴⁸

Öztürk ve Kocacık (2016) suç mağduriyet korkusunu aşağıdaki şekilde özetlemektedirler⁴⁹:

“Bireyin suç veya suç ile ilişkilendirdiği sembollere karşı geliştirdiği duygusal tepki veya anksiyete duygusu” olarak tanımlamaktadır. Bir başka bilindik tanım ise Warr tarafından yapılmıştır. O suç korkusunu, “suça maruz kalma korkusunu tehlike beklentisinden kaynaklanan endişe/kaygı duygusu” şeklinde nitelendirmektedir. Korku; bir inanç, değerlendirme veya tutum değildir. Aksine korku bir duygudur. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda suça maruz kalma korkusu, algılanan çevreye karşı geliştirdiğimiz duygusal reaksiyon olarak tanımlanmalıdır.”

2.4. Türkiye’de Suç Korkusu Araştırmaları

Suç korkusu üzerine Amerika Birleşik Devletleri başta olmak üzere birçok ülkede araştırmalar yapıldığı, Türkiye’de ise bu kavramın yeni yeni ele alınmaya ve araştırmalar yapılmaya başlandığı görülmektedir. Suç korkusu kavramı Türkiye’de ilk defa 1960’lı yıllarda Sulhi Dönmezer ve Mustafa Tören Yücel tarafından dile getirilmiştir. Literatür taraması yaptığımda suç korkusu üzerinde yapılan araştırmaların 2000’li yıllarda başladığı görülmektedir.⁵⁰ Ülke genelinde yapılan ilk araştırmanın Türkiye Ulusal Suç

⁴⁸ Gökhan Gökulu, “Perceived Risk Of Victimization And Fear Of Crime: A Case Study Of Metu Students”, Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, 2011, s. 18.

⁴⁹ Meral Öztürk, Faruk Kocacık, “Suç Korkusu ve Risk Algısının Toplumsal Cinsiyet Açısından İncelenmesi”, International Journal Of Human Sciences, 2016, 13, s. 1491.

⁵⁰ Uludağ Şener ve Dolu Osman, Türkiye Ulusal Suç Korkusu Araştırması, Polis Akademisi, Ankara, 2011, s. 13-14.

Korkusu Araştırması olduğu görülmektedir. Aşağıda suç korkusu üzerine yapılan çalışmalara örnekler verilmiştir.

Uludağ ve Dolu (2011) tarafından Türkiye’de yaşayan insanlar üzerinde yapılan araştırmalar neticesinde bireylerin suç korku seviyelerinin ve buna neden olan sebeplerin tespit edilerek bu konu hakkında tavsiyeler sunulması amacıyla “Türkiye Ulusal Suç Korkusu Araştırması” geliştirilmiştir. Bu araştırma kapsamında 15 Eylül 2009 – 15 Şubat 2011 tarihleri arasında TUİK’in adrese dayalı nüfus kayıt sisteminde yer alan Türkiye adres havuzundan rastgele seçilmiş olan 3.072 adres belirlenerek bu adreslere gidilmiş, yüz yüze anket uygulaması yapılmıştır. Yapılan anket çalışmasından elde edilen bulgulara katılımcıların yüzde 34.2’sinin gece vakti bir suçun mağduru olacaklarını düşündüğü, yüzde 3.4’ünün gece yaşadıkları mahalle/sokakta tek başlarına dolaşmaktan çekindiği, yüzde 4.8 oranında ise gündüz vakti ise yaşadıkları mahalle/sokakta tek başlarına dolaşmaktan çekindikleri görülmüştür. İnsanların yüzde 31’i geceleyin yaşadıkları muhitte güvenlik kaygısı sebebiyle yollarını değiştirdiklerini belirtirken, bu oran gündüzleyin yüzde 5.4’tür. Gece vakti eve hırsız girmesinden korku duyanların oranı yüzde 32.2 iken gündüz vakti bu oran yüzde 11.3’tür. Katılımcıların yüzde 23.4’ü gece vakti cinsel taciz veya saldırıya uğrama korkusu yaşamaktayken gündüz vakti bu oranın yüzde 6.9 olduğu görülmektedir. Gece vakti yaşadıkları mahallelerde fiziksel bir saldırıya uğrama korkusu yaşayanların oranı yüzde 24.7 iken gündüz vakti bu oranın yüzde 7.8 olduğu tespit edilmiştir.⁵¹

Özaşçılar ve Ziyalar (2009)’ın üniversite öğrencilerinin suç korkusunun tespiti için yapmış oldukları “Suç Korkusu: İstanbul’da yaşayan 18-25 yaş arası üniversite öğrencilerinin mağdur olma riskleri hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesi” başlıklı çalışmada, 18-25 yaş arası grubunda olup İstanbul Üniversitesinde öğrenci olan 374 kadın ve 180 erkek olmak üzere toplamda 554 katılımcıya anket çalışması yapılmıştır. Bu çalışmada Prof. Dr. Kenneth F. Ferraro tarafından geliştirilmiş olan “Suç Korkusu: Mağduriyet Riskinin Yorumlanması” isimli ölçek baz alınarak Türkçe bir şekilde anket çalışması yapılmıştır. Yapılan anket çalışmasında suç mağduru olmaya karşı duydukları korku sorulduğunda birinci sırada evdeyken birinin eve girmesinden korkanlar, ikinci sırada tecavüze veya cinsel saldırıya uğramaktan korkanlar yer alırken, üçüncü sırada soyulmak veya gasp edilmek, dördüncü sırada birinin silahla saldırmasından korkanların yer aldığı görülmüştür. Katılımcılara suç mağduru olma ihtimalleri sorusu sorulduğunda en çok korkulan durumun sokakta bir dilencinin ya da para isteyen bir kişinin yaklaşması, ikinci sırada sokakta soyulmak veya gasp edilmek, üçüncü sırada mallarının başkaları

⁵¹ Şener ve Osman, a.g.e. 1-67.

tarafından hasara uğratılması, dördüncü sırada ise evde değilken birinin eve girmesi durumunun yer aldığı görülmüştür. Kadınların erkeklerden daha çok korktuğu tespit edilmiştir. Kadınların suç korku değeri yüzde 68.12 iken erkeklerin yüzde 52.85 olduğu görülmüştür. Kadınların en çok cinsel saldırı veya tecavüze uğramaktan korktukları, erkeklerin ise en çok sokakta soyulmak veya gaspa uğramak olduğu görülmüştür. Suç mağduru olan kişilerin almış oldukları önlemler suç mağduru olmamış kişilere göre daha da fazladır.⁵²

Uludağ (2010), -Vatandaşların Suç Korku (Güvenlik Endişesi) Seviyesine Etki Eden Faktörler ve Alınabilecek Önlemler: Malatya Örneği- adlı çalışması ile Malatya ilinde suç korku düzeyini ve buna etki eden faktörlerin tespiti için, 16 yaş ve üzerindeki insanlara anket çalışması yöntemini uygulamıştır. Yapılan araştırma sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde kadınların korku seviyesinin erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca düşük eğitim ve gelir seviyesine ait bireylerin korku seviyelerinin daha yüksek olduğu, sokak aydınlatmasını yeterli bulan ve kolluk kuvvetlerinin vatandaşa cevap verme, yardım etme süresini yeterli bulan katılımcıların korku seviyelerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.⁵³

Çardak (2012), suç korkusunun kadınlar üzerindeki etkisini belirlemek amacı ile mülakat ve gözlem tekniği kullanarak Ankara ilinin farklı mahalllerinde yaşamakta olan 30 kadın üzerinde anket çalışması yapmıştır. Elde ettiği veriler neticesinde kadınların en büyük suç korkularının cinsel suçlar olduğunu tespit etmiştir.⁵⁴

Karakuş (2013), İstanbul'un 60 farklı mahallesinden küme örnekleme yöntemiyle belirlediği 18 yaşından büyük 1800 kişi ile suç korkusunun sosyolojik belirleyicilerinin tespit edilebilmesi için çalışma yapmıştır. Yapılan anket çalışması sonrasında elde edilen verilerden suç korku seviyesinin kadınlarda erkeklere göre daha yüksek olduğu, Türk toplumunda yaşın ilerlemesiyle birlikte suç korkusunun azaldığı, yani gençlerin yaşlılardan daha fazla suç korku seviyesine sahip olduğu ve son 5 yıl içinde herhangi bir mağduriyet deneyimi olan kişilerde suç korku seviyesinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sosyolojik faktörlerden sosyal sermayenin artmasıyla insanlardaki suç korku seviyesinin düştüğü görülürken, sosyal kontrolün artması ile birlikte suç korku seviyesinin de arttığı tespit edilmiştir. Ayrıca mahallelerdeki sosyal ve fiziksel

⁵² Öçaşçılar ve Ziyalar, a.g.e., s.7-17.

⁵³ Şener Uludağ, "Vatandaşların Suç Korku (Güvenlik Endişesi) Seviyesine Etki Eden Faktörler ve Alınabilecek Önlemler: Malatya Örneği", *Polis Bilimleri Dergisi*, Cilt: 12, Sayı: 1, 2010, s. 1-28.

⁵⁴ Begüm Çardak, "Kadınların Suç Korkuları Üzerine Nitel Bir Çalışma", *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 1, 2012, s. 23-45.

düzensizliklerin suç korkusunun artmasına yönelik pozitif bir etkiye sahip olduğunu tespit etmişlerdir.⁵⁵

Akgül (2014) tarafından, İstanbul ilinin çeşitli ilçelerinde yaşayan 542 kişinin katılımı ile yapılan anket çalışmasında, insanların suç korkusu seviyesi, algılanan sosyal destek seviyesi ve durumluk-sürekli kaygı seviyesi çerçevesinde anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışması sonucunda elde edilen veriler incelendiğinde kadınların suç korku seviyeleri erkeklere oranla daha yüksektir. Kadınların suç mağduriyet risk algısının da erkeklerden yüksek olduğu görülmüştür. Yaş, eğitim düzeyi ve gelir durumu değişkenlerinin suç mağduriyet risk algısını ve suç mağduriyet korkusunu etkilemediği, medeni durum değişkeni ise suç mağduriyet risk algısını etkilememekte iken suç mağduriyet korkusunu etkilemekte olduğu tespit edilmiştir.⁵⁶

Öztürk (2015), -Sosyolojik Açıdan Suç Korkusu ve Yaşam Memnuniyeti: Mersin İli Örneği- adlı çalışması ile Mersin ilinde suç korkusunun kaynaklarını belirlemek ve bireylerin davranışları üzerindeki etkilerinin tespit edilmesi amacıyla yapılmıştır. Bu çalışmada Mersin ilinin üst, orta ve alt sınıf olarak ayırdığı 10 mahallesinde 800 kişinin katılımı ile anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışması sonucunda elde edilen veriler incelendiğinde çevresel ve sosyal düzensizliklerin suç korku seviyesini yükselttiği, televizyonun şiddeti/suçu gerçekte var olandan daha fazla yansıtmamasından dolayı bireylerde televizyon izleyenlerin suç korkusu yüksek olduğu, sosyal sermayesi fazla olan bireylerin suç korku seviyeleri daha düşük olduğu, polisin görünürlüğünün suça maruz kalma korku seviyesini düşürdüğü, kadınların risk algı düzeylerinin erkeklerden yüksek olduğu, suça maruz kalanların mağduriyet risk algılarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.⁵⁷

Öztürk (2015), -Medya ve Suç Korkusu Arasındaki İlişki- adlı çalışması ile kadınların suç mağduriyet korku seviyesi ile medya arasındaki ilişkinin incelenmesi için Sivas ili Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesinin farklı bölümlerinde öğrenim gören 35 kız öğrenci üzerinde anket çalışması yapılmıştır. Yapılan anket çalışması sonucunda elde edilen veriler incelendiğinde medyadaki suç haberlerini takip eden insanlarda suç korku seviyelerinin yükseldiği, katılımcıların hepsinin cinsel suça maruz kalmaktan korktuğu ve medyadaki bu tür haberlerden etkilendikleri tespit edilmiştir.⁵⁸

⁵⁵ Önder Karakuş, “Suç Korkusunun Sosyolojik Belirleyenleri: Sosyal Sermaye mi? Sosyal Kontrol mü?”, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 14, Sayı: 1, 2013, s. 1-19.

⁵⁶ Cansu Akgül, “İstanbul’da Yaşayan Bireylerde Suç Mağduriyet Korkusunu Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, İstanbul, 2014.

⁵⁷ Öztürk, a.g.e., s. 203-225.

⁵⁸ Meral Öztürk, “Medya ve Suç Korkusu Arasındaki İlişki”, *The Journal of Academic Social Science Studies*, Sayı: 36, 2015, s. 251-263.

Talu (2015), -Annelerin Özgeci Suç Korkusunu Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi- adlı çalışmasında Kırşehir ilinde yaşayan 3-6 yaş çocuk sahibi olan 1035 annenin suç korku seviyelerini etkileyen faktörler incelenmiştir. Anket çalışması sonucunda elde edilen veriler incelendiğinde, yaş, eğitim düzeyleri, çocuk sayısı, çocukların yaşları ve cinsiyeti, yaşadıkları ili ve semti güvenli bulma durumları, geçmiş suç ve geçmiş mağduriyet durumları, annelerin televizyon izleme süreleri, suça dair haberleri öğrenme kaynakları gibi değişkenlerin özgeci (annelerin çocuklarına ilişkin algıladıkları suç korkuları) suç korkusu üzerinde pozitif etkisi olduğu, çocukların mağduriyet deneyimi, annenin mesleği, televizyondaki günlük haber programlarını izleme süresi, annelerin özgeci suç korkusu üzerinde pozitif sonuçlar vermediği tespit edilmiştir.⁵⁹

Yurtsal (2016), -Fear Of Crime In Social Networks: Facebook Example- adlı çalışması ile suç korkusunun derecesini ortaya çıkarmaya çalışmıştır. Bunun için Facebook sosyal medyası üzerinden aktif kullanıcı olan 141 katılımcıya anket yöntemi uygulanmıştır. Anket çalışması sonucunda elde edilen veriler incelendiğinde, önceden bilişim suçundan mağdur olan bireylerin daha fazla suç korkusuna sahip olduklarının tespit edildiği görülmüştür.⁶⁰

Çoklar ve Solak (2017), -Suç Korkusu: Tanım, Ölçüm ve Belirleyiciler- adlı çalışma ile suç korkusu alanında literatür taramasının yapıldığı ve bu kapsamda yapılan araştırmaların eksikliklerinin vurgulandığı ve çözüm önerilerinin sunulduğu görülmüştür.⁶¹

Yedikardeş (2017), -Bireylerde Mağduriyet Riski ve Suç Korkusu : LGBTİQ Örneklemi- adlı çalışma ile LGBTİQ bireylerin mağdur olma riskleri ve suç korkularını bu kimlik üzerinden yorumlayabilmek için yüzyüze anket görüşmesi yapıldığı görülmüştür. Anket çalışması sonucunda elde edilen veriler incelendiğinde, sosyal çevrede LGBTİQ bireylerinin kimliklerini gizli tutmalarından ötürü genellikle internet aracılığıyla iletişime geçtikleri, bu yolla buluşup sosyalleşen bireylerin çeşitli mağduriyetler yaşadıkları görülmüştür. Katılımcıların en çok korktukları suç olayları kendileri evdeyken başka birinin eve girmesi, silahlı saldırıya uğramak, öldürülmek, tecavüze veya cinsel saldırıya uğramak olduğunun tespit edildiği görülmüştür. anket sorularında -birinin malınıza zarar vermesi- sorusundan elde edilen verilere göre 18-24

⁵⁹ Ertuğrul Talu, “Annelerin Özgeci Suç Korkusunu Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi”, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara, 2015.

⁶⁰ Yurtsal Erdal Servet, “Fear Of Crime In Social Networks: Facebook Example”, *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, Cilt: 5, Sayı: 2, 2016, s. 93-112.

⁶¹ Çoklar ve Solak, a.g.e., s. 311-328.

ve 24-35 yaş arasındaki katılımcıların daha fazla suç korkusu duyduğunun tespit edildiği görülmüştür.⁶²

Karasu (2017), -Kentsel mekanda suç korkusu, Şanlıurfa Örneği- adlı çalışma ile Şanlıurfa ili kapsamında suç korkusunu ve suç korkusunu doğuran faktörleri incelenmesi kapsamında şehir merkezinde 245 kişiye anket çalışması uygulanmıştır. Anket çalışması sonucunda elde edilen veriler incelendiğinde Şanlıurfa ilinin çok da güvenli bir kent olmadığı tespit edilmiştir. Katılımcılardan, Şanlıurfa’da gece vakti tek başına dışarı çıkmayı güvenli bulmayanların oranı % 52,3, gece vakti otobüse tek başına binmeyi güvenli bulmayanların oranı % 49,8, kentte en fazla tedirgin olunan suçun %26 oranla hırsızlık suçu olduğu, genel olarak kenti güvenli bulanların oranı % 48,6, güvensiz bulanların oranı ise % 37,6 olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılar, Şanlıurfa ilini güvenlik açısından zayıf buldukları, polisin etkin çalışmadığını ve suçluların gereken cezayı almadıklarını düşünmekte olduğu tespit edilmiştir. Kadınların suç korku seviyesi erkeklere oranla daha yüksektir.⁶³

Yorulmaz (2017), -Suç Korkusunun Kamusal Alan Üzerindeki Etkisi: İTÜ Taşkışla Örneği Üzerinden İncelenmesi- adlı çalışmada 18-25 yaş aralığındaki 136 üniversite öğrencisine anket çalışması uygulanmıştır. Anket çalışması sonucunda elde edilen veriler incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin suça maruz kalma korkularının yüksek seviyede olduğu tespit edilmiştir. Kadın üniversite öğrencilerinde cinsel tacize maruz kalma korkusu daha fazla iken, erkek üniversite öğrencilerinde ise hırsızlığa maruz kalma korkusu daha fazladır. Mekân ve suç korkusu ilişkisinde, cinsel tacize maruz kalma korkusunun toplu taşımada olduğu, teröre maruz kalma korkusunun kalabalık, buluşma ve eğlence alanlarda olduğu, hırsızlığa maruz kalma korkusunun ise alışveriş mekanlarında olduğu tespit edilmiştir.⁶⁴

Vural (2018), -Suç Korkusunun Toplum ve Birey Davranışları Üzerindeki Etkileri: Bursa Örneği- adlı çalışmada kentleşme ve suç korkusu arasındaki ilişkiyi ve suç korkusunun birey davranışları üzerindeki etkilerini araştırmıştır. Bu çalışmada 2701 kişi ile yüz yüze anket çalışması yapılmıştır. Suçların önlenmesi için sizce ne yapılmalı şeklindeki açık uçlu soruya %22,04’ü eğitim, %15,56 ile cezaların arttırılması, %13,67 ile polisin aldığı güvenlik önlemlerinin artması şeklinde cevaplar verildiği tespit edilmiştir.⁶⁵

⁶² Feyza Yedikardeş, “Bireylerde Mağduriyet Riski ve Suç Korkusu : LGBTİQ Örnekleme”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 2017.

⁶³ Karasu, a.g.e., s. 41-76.

⁶⁴ Ece Yorulmaz, “Suç Korkusunun Kamusal Alan Üzerindeki Etkisi: İTÜ Taşkışla Örneği Üzerinden İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul, 2017.

⁶⁵ Vural, 2008, a.g.e., s. 10.

Ocaklı (2022), -Türkiye’de Düzensiz Göçün Suç Korkusuna Olan Etkisi: İzmir İli Örneği- adlı çalışmada düzensiz göçün toplum üzerindeki göçmenlere yönelik tehdit algısından kaynaklı olarak suç korkusu oluşturmaları incelenmiştir. Çalışmada İzmir ili Konak İlçesi’nde 395 kişiye anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışması sonucunda elde edilen veriler incelendiğinde, katılımcılar düzensiz göçmenlere karşı duydukları korku düzeyinin yüksek olduğu, suç oranlarının yükselmesinde düzensiz göçmenlerin etkili olduğu ve katılımcılar göçmenlerle etkileşim kurmaktan çekindiklerinin tespit edilmiştir. Ayrıca demografik özellikler (cinsiyet, yaş, gelir durumu vb.) düzensiz göçmenlere yönelik tehdit algısı ve suç korkusunun oluşmasında ilişki mevcut olduğu tespit edilmiştir.⁶⁶

Erdoğan (2023), -Suç Korkusu: Çukurova Üniversitesi Öğrencilerinde Suç Korkusu- adlı çalışmada suç korkusunun risk faktörlerinin belirlenmesi ile mekan güvenliği ve kentsel mekandaki suç korkusu arasındaki ilişkiyi tespit etmek için 496 üniversite öğrencisi üzerinde anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışması sonucunda elde edilen veriler incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin suç mağduriyet korkusu ve suç mağduriyet risk algısı düzeyleri yüksek çıktığı, kadın öğrencilerin suç mağduriyet korkusu ve suç mağduriyet risk algısı seviyeleri erkeklere oranla daha yüksek olduğu, suç guruplarında kadın öğrenciler şahsa yönelik suçlardan daha çok korkmakta iken erkeklerde şahsa ya da mal varlığına yönelik suçlarda korku düzeylerinde anlamlı bir farklılık yoktur. Kadın öğrencilerin en korktuğu suç türü tecavüze veya cinsel saldırıya uğramak iken erkeklerde silahlı saldırıya uğramak olduğu tespit edilmiştir. Yaş değişkeni suç mağduriyet korkusu ve suç mağduriyet risk algısını etkilediği, eğitim değişkeni suç korkusu alt boyutlarını etkilemediğini, direk mağduriyet deneyimi güvensiz hissetme alt boyutunu etkilediğini, ancak suç mağduriyet korkusu ve suç mağduriyet risk algısını etkilemediği tespit edilmiştir.⁶⁷

⁶⁶ Leyla Ocaklı, “Türkiye’de Düzensiz Göçün Suç Korkusuna Olan Etkisi: İzmir İli Örneği”, Yüksek Lisans Tezi, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Ankara, 2022.

⁶⁷ Erdoğan, a.g.e., s. 25-26.

3. KURBAN SENDROMU (VİCTİMİZATION PERSPECTİVE)

1960'lı yılların sonlarına doğru toplumdaki “gerçek” suçun ölçülmesine ve suçun toplumda yarattığı korkunun değerlendirilmesine olan merakın sonucu olarak ortaya çıkmış ve bu çerçevede suçun önlenmesi için araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmalar hem toplumdaki suç düzeyini hem de Amerikalıların yaşamış oldukları korku düzeyini belirlemeye çalışmıştır. Suç ve korku düzeyinin ölçülmesi için polis kayıtlarına bakıldığı zaman kayıtlarda bulunan verilerin/istatistiklerin doğruyu yansıtmadığı görülmektedir.⁶⁸ Çünkü polis kayıtlarına yansıyan resmi suç istatistiklerine yansıtılmayan, rapor edilmemiş veya az bildirilmiş suçlar bulunmaktadır.⁶⁹ Bu çerçeve de kurbanın (mağduriyetin) tanımını, nedenlerini ve toplumsal dinamiklerini anlamak için kurban perspektifi, sosyal bilimlerdeki çeşitli kuramsal yaklaşımlar tarafından şekillendirilmiştir.

Hans Von Hentig, Benjamin Mendelsohn, Stanley Cohen, Geroqe Gerbner ve Oscar Newman, kurban sendromunu çeşitli açılardan ele alarak sosyal, kültürel ve çevresel dinamiklerin bu süreçteki rolünü derinlemesine incelemişlerdir. Bu düşünürlerin her biri, mağduriyetin⁷⁰ anlaşılmasına ve toplumsal adalet arayışına katkıda bulunmuştur. Bu bağlamda, ilgili düşünürlerin çalışmaları halen günümüzde de geçerliliğini koruduğu görülmektedir.⁷¹

Kurban (Mağdur); bir suç, haksızlık veya adaletsizlik sonucunda zarar gören bireyi, bireyleri veya grupları ifade etmektedir. Bu durum, fiziksel, duygusal veya ekonomik kayıplar şeklinde tezahür edebilir. Mağdur kavramı, “kendisine karşı işlenen suç nedeni ile doğrudan zarar gören veya bu suretle ekonomik kayba uğrayan kişi olarak” tanımlanabilir.⁷²

⁶⁸ Tecavüz, cinayet, hırsızlık, soygun ve saldırı gibi suçların sadece bir kısmı polis kayıtlarında bulunmaktadır. Bireyler, doğrudan veya dolaylı olarak gördükleri veya yaşadıkları suçları polise bildirmemektedir. Bunun önüne geçilebilmesi için “suçu bildirmeme suçu” kanunu çıkartılmıştır. Bk. Mustafa Ruhan Erdem, “Suçu Bildirmeme Suçu (TCK m. 278)”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, Sayı.80, 2009, s. 105-120.

⁶⁹ Dan A. Lewis, “Crime and Community: Continuities”, *Contradictions and Complexities, Cityscape: A Journal of Policy Development and Research*, V.2, N.2, 1996, s. 97.

⁷⁰ Mağdur kelimesi “Arapça haksızlık, merhametsizlik, zulüm anlamlarında kullanılan gadır sözcüğünden türemiştir. Herhangi bir konuda haksızlığa uğramış, zarara uğratılmış ya da birtakım kazanımlardan mahrum edilmiş kişi anlamına gelmektedir. Avrupa Konseyi mağduru; bir suç nedeniyle fiziksel, zihinsel, duygusal veya ekonomik olarak doğrudan zarar gören gerçek kişi ve bir suç nedeni ile öldürülen bir kişinin aile üyeleri ve bu şahsın ölümünden zarar görenler” şeklinde tanımlamıştır (Esra Banu Sipahi, (2016). “Suç Korkusu: Türkiye Kentlerinde Bir Alan Araştırması” Konya: Çizgi Kitabevi, s. 42-43).

⁷¹ Açık Öğretim Fakültesi, “Suç Önleme Modelleri”, Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2019, s. 137-138.

⁷² Adalet Bakanlığı, “Mağdur Kimdir?”, <https://magdurbilgi.adalet.gov.tr/234/Magdur-Kimdir#:~:text=Ma%C4%9Fdur%2C%20kendisine%20kar%C5%9F%C4%B1%20i%C5%9Flenen%20su%C3%A7,kayba%20u%C4%9Frayan%20ki%C5%9Fi%20olarak%20tan%C4%B1mlanabilir.>, erişim tarihi: 19.10.2024.

Mağdur kavramının sözlük anlamına bakmak gerekirse, Türk Dil Kurumu'na göre suç⁷³; “*Haksızlığa uğramış (kimse); kıygın*” olarak tanımlanmıştır.

Hans von Hentig'in 1941'de “Fail ve Mağdur Arasındaki İç İlişki Üzerine Gözlemler” konulu ilk kriminolojik makalesinde mağduru; “*sadece suçun pasif bir nesnesi olarak görmekle kalmamış, aynı zamanda suçun işlenmesinde aktif bir katılımcı olarak*” ele almıştır. Ona göre bazı mağdurlar, bilinçli veya bilinçsiz olarak suçun oluşmasına zemin hazırlayan davranışlar sergileyebilir. Bu bağlamda, Von Hentig, mağdurların belirli özelliklerini ve durumlarını tanımlayarak, hangi koşullarda daha fazla mağduriyet yaşayabileceklerini araştırmıştır.⁷⁴

Ayrıca von Hentig (1948), “The Criminal and His Victim” (Suçlu ve Kurbanı) adlı eserinde; Kurbanların (mağdurların) suç sürecindeki rolünü incelemiştir. Mağdurların kişisel özelliklerinin ve sosyal durumlarının, mağduriyet üzerindeki etkilerini vurgulamıştır.⁷⁵

Paasch'a göre, mağdur, hukuk düzeni tarafından korunan ve hakkı ihlal edilen birey veya hukuki kişidir. Schneider ise mağdurun tanımını daha kapsamlı bir şekilde ele alır ve onun bir suç sonucunda tehlikeye atılan, zarar gören veya tahrip edilen kişi, organizasyon, topluluk, devlet veya uluslararası düzen olabileceğini belirtir. Örneğin, öldürülen bir kişinin aile üyeleri de suç mağduru olarak kabul edilebilir. Bu kişiler, suçtan korunma sürecinde veya suçlulukla mücadelede polise yardımcı olurken zarar görebilirler.⁷⁶

Kaiser, özel bir “mağdur” kavramının geliştirilmesini bilimsel açıdan verimsiz bulmaktadır. Örneğin, “ekonomik ve işletme suçları ile mağaza hırsızlığının, mağdur özelliklerinin belirsizliği nedeniyle tanımının zor olduğunu” ifade eder. Bu durum, mağdur kavramının karmaşıklığını ortaya koyar. Buna karşılık, Schneider “haklı olarak, belirli bir mağdur tanımı olmaksızın viktimoloji alanında etkili bir çalışma yapılamayacağını” savunur. Schneider, “mağdur kavramının netleştirilmesinin viktimolojinin gelişimi için elzem olduğunu” vurgular.⁷⁷

Kurban Sendromu yaklaşımına göre bireyin herhangi bir suçtan dolayı kurban olması, kişide tekrar aynı suça maruz kalacağına dair ciddi bir korku ve endişe hissi doğurur. Uluslararası 40'tan fazla ülkede yapılan araştırma sonucundan elde edilen veriler üzerinde yapılan analizler sonucunda Uludağ (2007), bireylerin direkt olarak suça

⁷³ TDK, “Mağdur”, <https://sozluk.gov.tr/>, (erişim 12.10.2023).

⁷⁴ Demirbaş, a.g.e., http://kriminoloji.com/viktimoloji.htm#_ftn2, erişim tarihi: 19.10.2024.

⁷⁵ Demirbaş, a.g.e., http://kriminoloji.com/viktimoloji.htm#_ftn2, erişim tarihi: 19.10.2024.

⁷⁶ Demirbaş, a.g.e., http://kriminoloji.com/viktimoloji.htm#_ftn2, erişim tarihi: 19.10.2024.

⁷⁷ Timur Demirbaş, “Suçun Nedenleri-Suç Etolojisi”, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2001 s. 215 ve Karasu, a.g.e., 2008, s. 261, http://kriminoloji.com/viktimoloji.htm#_ftn2, erişim tarihi: 19.10.2024.

maruz kalma oranlarındaki artış ile aynı bireyler üzerinde suça maruz kalma korkularındaki artış oranları arasında olumlu bir ilişki olduğu ortaya konmuştur. Bireylerde oluşan korku ve endişe hissi sonucunda bireyler önceki günlük rutinlerini eskisi gibi yerine getirememektedirler.⁷⁸

Suç korkusu ve endişe hissi, insanların gündelik yaşamlarını büyük ölçüde etkileyebilir. Bu durum, bireylerin alışkanlıklarını eski şekliyle sürdürmelerini zorlaştırır. Örneğin pek çok kişi karanlık ve ıssız yerlerde, özellikle ara sokaklarda bulunmaktan kaçınır. Gece dışarı çıkma konusunda kaygı taşırken, bazıları yaşadıkları evleri değiştirmeyi ya da bulundukları mahalleyi veya şehri tamamen terk etmeyi bile düşünebilir.⁷⁹

Bu kişiler, çevrelerini daha endişeli bir şekilde gözlemlemeye başlarlar ve olası tehditlerin nereden geleceğini tahmin etmeye çalışırlar. Kendilerine şüpheli gelen mekanlardan ve şahıslardan uzak durmaya özen gösterirler. Ayrıca, medyada yer alan suç haberlerine yoğun bir ilgi göstererek, kendilerini daha güvende hissetme çabası içerisine girebilirler. Bu durum, onların yaşam kalitelerini olumsuz etkileyen bir kısır döngü oluşturur.⁸⁰

Hans Von Hentig;⁸¹ “Suç ve mağdur arasındaki ilişkiyi incelemiş ve mağdurların bazen suç olaylarına nasıl dahil olduklarını ve bu durumun toplumsal dinamikler üzerindeki etkilerini araştırmıştır. "Mağdur" kavramını daha derinlemesine ele alarak, mağduriyetin sosyal, psikolojik ve kültürel boyutlarını vurgulamıştır. Mağdurların belirli özelliklerinin, onlara yönelik suç riskini artırabileceğini savunur.”

Benjamin Mendelsohn;⁸² “Kurban perspektifinin öncülerinden biri olan Mendelsohn, "mağdur bilimi" terimini geliştirmiştir. Mağdurları sınıflandırarak, farklı mağduriyet türlerini tanımlamıştır. Kendisi, mağdurların haklarını savunmanın yanı sıra, toplumsal adaletin sağlanmasında önemli bir rol oynadığını vurgulamıştır. Ayrıca, mağdurların deneyimlerinin toplumsal değişim üzerindeki etkilerini de incelemiştir.”

Stanley Cohen;⁸³ “Toplumsal tepkiler ve mağduriyetin nasıl inşa edildiği üzerine çalışmalarıyla tanınır. "Moral panik" kavramını geliştirerek, toplumsal korkuların ve

⁷⁸ Osman Dolu, Şener Uludağ ve Cemil Doğutaş, “Suç Korkusu: Nedenleri, Sonuçları ve Güvenlik Politikaları İlişkisi”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, Cilt. 65, Sayı.1, 2010, s. 65.

⁷⁹ Dolu, Uludağ ve Doğutaş, (2010) a.g.e., s. 65.

⁸⁰ Dolu, Uludağ ve Doğutaş, (2010) a.g.e., s. 65.

⁸¹ Von Hentig, Hans, “The Criminal and His Victim: Studies in the Sociology of Crime”, New Haven: Yale University Press, 1948.

⁸² Mendelsohn, Benjamin, “The Victimology: A New Field of Study. In *Victimology: Research, Theory and Application*”, New York, Academic Press, 1976.

⁸³ Cohen, Stanley, “Folk Devils and Moral Panics: The Creation of Mods and Rockers”, London: MacGibbon and Kee, 1972,

endişelerin mağduriyet algısını nasıl etkilediğini açıklamıştır. Cohen, mağduriyetin sosyal inşa sürecini ve medyanın bu süreçteki rolünü analiz etmiştir.”

Cohen (2019), teorisinin merkezine oturttuğu medyanın iki farklı temsil biçimi oluşturduğunu ifade etmektedir:

“...bu tür “haberler” bir toplumun normatif çizgileri hakkındaki ana bilgi kaynağıdır. Bizi doğru ve yanlış, aşılmaması gereken sınırlar ve düşmanın girebileceği biçimler konusunda bilgilendirir. Böylece halk tipleri –kahramanlar, azizler, soytarılar, kötüler ve şeytanlar – sözlü gelenek ve yüz yüze iletişimden çok daha dramatik kaynaklarla çok daha büyük kitlelere duyurulur”

George Gerbner,⁸⁴ “Medya ve toplumsal algı üzerine yaptığı çalışmalarla bilinir. Gerbner, medya içeriğinin toplumsal şiddet ve mağduriyet algısını nasıl şekillendirdiğini incelemiştir. "Kültürel korku" teorisi, medya temsilinin insanların gerçeklik algısını nasıl etkilediğini ve mağduriyetin toplumsal dinamikler üzerindeki yansımalarını vurgular.”

Oscar Newman,⁸⁵ “-Savunucu mimari- kavramıyla bilinen Newman, fiziksel çevrenin suç ve mağduriyet üzerindeki etkilerini araştırmıştır. Toplumların yapılandırılmasının, mağduriyet deneyimlerini nasıl etkileyebileceğine dair görüşler geliştirmiştir. Newman, çevresel tasarımın suç önleme ve mağduriyetin azaltılmasındaki rolünü vurgular.”

Kurban Sendromu, daha önceden suç kurbanı olmuş bireylerin tekrar suça maruz kalacağı konusunda daha derin bir korku duydukları iddiasına dayanmaktadır. Bireyin önceden yaşamış olduğu suç mağduriyeti bireyin tüm yaşamına etki edecek, birey üzerinde endişe ve korku yol açacak ve birey bu endişe ve korku durumu içinde yaşayacaktır.⁸⁶ Kurban sendromunun temel amacı, gerçekte var olan suç oranıyla, toplumda var olduğuna inanılan suç oranı arasındaki farkı ortaya koymaktır.⁸⁷

Bu teoriyi destekleyenler, suç korkusunun doğrudan ve dolaylı suç mağduriyeti deneyimlerinden kaynaklandığını ileri sürmektedir. Suç korkusu üzerine yapılan ilk araştırmalar, suç mağduru olmanın suç korkusuyla pozitif bir ilişki içinde olduğunu göstermiştir. Ancak son dönem çalışmalar, doğrudan mağduriyet ile suç korkusu arasındaki ilişkinin karmaşık ve çelişkili olduğunu ortaya koymuştur. Bazı araştırmalar, önceki mağduriyetin suç korkusunun güçlü bir belirleyicisi olduğunu vurgularken

⁸⁴ Gerbner, George, “Cultivation Analysis: An Overview”, In Mass Communication and Society, 1998, 1(3), 175-194.

⁸⁵ Newman, Oscar, “Defensible Space: Crime Prevention through Urban Design”, New York: Macmillan, 1972.

⁸⁶ Gates L. B. ve Rohe W. M., “Fear and Reactions to Crime”, Urban Affairs Quarterly, Cilt. 22, Sayı. 3, 1987, s. 428’den akt. Karasu, 2017, a.g.e., s. 49.

⁸⁷ Karasu, 2012, a.g.e., s. 177.

diğerleri ise suç mağduriyetinin suç korkusuyla ya çok az ilişkili olduğunu ya da tamamen alakasız olduğunu ifade etmiştir.⁸⁸

Kentlerde yaşayan insanlar, sosyal bağlardan kopmuş, kente yabancılaşma, kontrolün yitimi, bağ kuramama, benliğini bulamama ve yitirme gibi sorunlarla karşı karşıya gelmektedir. Medya, insanların hayatının artık her alanının bir parçası olduğu görülmektedir. Toplumda gerçekleşen küçük bir sorun, medya aracılığıyla birden büyük bir sorun haline gelebiliyor ve toplumda korkuya neden olabilmektedir. Ülkedeki güvenliğin sağlanmasından sorumlu olan kişiler tarafından yapılan afişler ile broşürler de hırsızlığa, kapkaççılığa, cinayet gibi olaylara karşı alınacak önlemlerden bahsetmektedir. Bundan dolayı insanlar bu uyarılar karşısında kendi güvenliğini sağlamak amacıyla dövüş sporları öğrenme, yaşadığı yerin güvenliği için kamera taktırmakta ve girişlerde güvenlik görevlisi bulundurma gibi önlemler almaktadır. İnsanlar sokağa çıktığı zaman başına ne geleceğini bilemediğinden dolayı hep bir korku içerisinde yaşamaktadırlar. Yaşanan bu olaylar ve duygular sonucunda insanlarda suça maruz kalma korkusu gözlemlenmektedir.⁸⁹

Kurban Sendromu çerçevesinde ABD’de kişisel ve ticari korku seviyelerinin ölçülmesi için ülkenin büyük şehirleri üzerine anket çalışmaları başlatılmıştır. Araştırma sonucunda toplumda oluşan korkunun ırk, yaş, cinsiyet ve yere bağlı olmadığı ortaya konmuştur, ankette suça karşı duyulan korkunun, Amerika’da yaşayan Afrikalı ve Amerikalı genç erkekler de en az olduğu görülürken, Afrikalı ve Amerikalı yaşlı kadınlar da yüksek olduğu gözlemlenmiştir.⁹⁰ Aslında bu durum ilginçtir. Yaşlı kadınlar korktuklarından dolayı daha güvenli yerlerde yaşamaktadırlar ve daha çok tedbir almaktadırlar. Anket verileri sonucunda genç erkeklere oranla daha az suça maruz kalmaktadırlar. Bunlara rağmen yaşlı kadınlar kendilerini daha az güvende hissetmektedirler.⁹¹ Stinchcombe 1978 yılında, kadınlar ve yaşlılar arasındaki korkuyu açıklamaya yardımcı olmak için savunmasızlık kavramını ortaya atmıştır.⁹²

Kurban Sendromu çerçevesinden suç ve toplum korkusunun en iyi açıklayan tartışmalarından biri John Conklin tarafından Suçun Etkisi’nde sunulmuştur. Conklin’e göre suç korkusu, vatandaşların kendi toplumlarında kendilerini izole etme ve güvenme kapasitelerini ele geçirerek toplumda bulunan duyguyu yok ettiğini ileri sürmüştür.

⁸⁸ Önder Karakuş, Edmund F. McGarrell, Oguzhan Başbüyük, “Fear of crime among citizens of Turkey”, *Journal of Criminal Justice*, 38, 2010, s. 174.

⁸⁹ Ömer Solak, “Gündelik Hayat Sosyolojisi Açısından Suç ve Suç Korkusu”, Suç Korkusu Kongresi, 2015, s. 15-16.

⁹⁰ Lewis, a.g.e., s. 102.

⁹¹ Fatih F. Yıldız, Zübeyde Karagöz ve Behsat Dağtekin, “Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme Yöntemi ile Kadınlarda Suç Korkusuna Yol Açan Çevresel Etmenlerin Düzenlenmesi”, *Suç Korkusu Kongresi*, 2015, s. 179.

⁹² Lewis, a.g.e., s. 103.

Conklin'in söylemleri, insanların bireysel olarak suç işlemeye başladıkları düşüncesine dayanmaktadır. Korkudan etkilenen vatandaşlar kendilerini bireysel olarak korumaya çalışırlar ve böylece topluluk bütünlüğünü bozarlar. Bu koruma çeşitlerine örnek olarak yaşanan alanlara kamera taktırmak, güvenlik görevlisi bulundurmak, dışarıda toplu bir şekilde dolaşmak, evden dışarı çıkmamak, evcil hayvan beslemek gibi önlemler almışlardır.⁹³

Mithat Arman Karasu'ya göre⁹⁴ : “*Kent ve suç ilişkisini açıklamaktan çok, suçun toplum üzerinde yarattığı korkunun doğru anlaşılması bakımından daha elverişli bir yapıya sahiptir. Bu bağlamda, Kurban Sendromu yaklaşımı suç ve kent ilişkisinin çözülmesinde çok da yeterli olmadığını belirtmiştir.*”

Kuzey Karolina'da 3.109 katılımcı ile yapılan bir araştırmada, diğer değişkenler kontrol altına alındığında mala karşı işlenen suçlar ile suç korkusu arasında olumlu bir bağlantının olduğu tespit edilirken şahsa karşı işlenen suçlara maruz kalma ile suç korkusu arasında olumlu bir bağlantının olmadığı tespit edildiği görülmüştür.⁹⁵

Bennet ve Flavin 1994 yılında ve Hindelangi ve arkadaşları ise 1978 yılında suç kurbanı (mağduriyeti) ile suç korkusu arasında negatif bir ilişki olduğunu ileri sürmüşlerdir. Bunlara göre ortaya çıkan korku ve endişe, suç mağduriyetinden değil, durumsal ve kişisel faktörlere bağlı olarak oluşmaktadır.⁹⁶

Bazı kriminologlar ise bireylerin yaş, cinsiyet, eğitim ve meslek gibi demografik özellikleri ile diğer sosyal ve ekonomik etmenlerin suç korkusunun meydana gelmesinde temel faktör olduğunu, bu etkenlerin bilimsel incelemelerde gereken önemi vermemek aslında suç kurbanı ile suç korkusu arasında bilimsel olarak var olmayan bir bağın gerçekte varmış gibi algılanmasına neden olduğunu savlamışlardır.⁹⁷

Kurban Sendromu, bireylerin yaşadıkları mağduriyetleri doğrudan ve dolaylı olmak üzere ikiye ayırdığı görülmektedir. Doğrudan ve dolaylı mağduriyet kavramları, suçun bireyler ve topluluklar üzerindeki çok boyutlu etkilerini anlamak için önemlidir. Doğrudan kurban, bizzat herhangi bir suça maruz kalmayı ifade ederken, dolaylı kurban ise çevresindeki herhangi bir kimsenin herhangi bir suça maruz kalmasından dolayı yaşamış olduğu mağduriyetin çeşitli şekillerde aktarılmasından sonra oluşan suç kurban korkusunu ifade etmektedir.

⁹³ Lewis, a.g.e., s. 104-105.

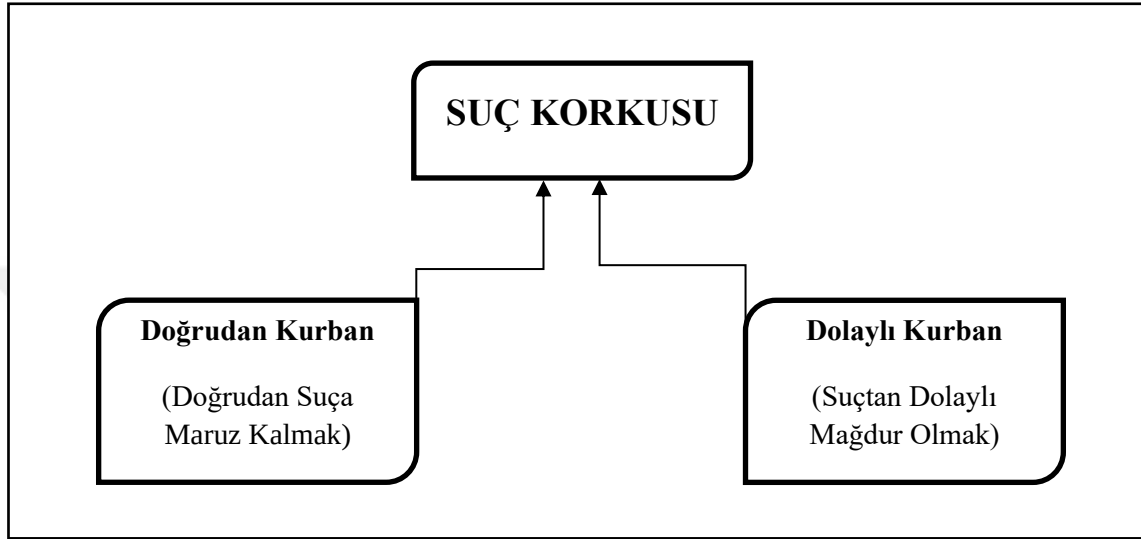
⁹⁴ Karasu, 2012, a.g.e., s. 177.

⁹⁵ Meral Öztürk, Kadın ve Erkeklerin Suç Mağduriyetleri ile Suç Korkuları Arasındaki İlişki: Mersin Örneği, Türkiye Klinikleri J Foren Sci Leg Med, 2018, Cilt. 15, Sayı. 2, s. 68.

⁹⁶ Skogan W. & Maxfield M. (1981), “Coping with Crime (Beverly Hills, CA: Sage Publications)” dan akt. Dolu, Uludağ ve Doğutaş, a.g.e., s. 65-66.

⁹⁷ Skogan ve Maxfield (1981), a.g.e., s. 65-66.

Doğrudan ve dolaylı mağduriyet üzerine yapılan çalışmalar, bireylerin yaşadığı travmaların psikolojik, sosyal ve hukuksal boyutlarını ele alır. Bu alandaki düşünürler, mağduriyetin çok boyutlu doğasını anlamak için çeşitli perspektifler geliştirmiştir. Mağdur deneyimlerinin dikkate alınması, adalet sisteminin geliştirilmesi, mağdur haklarının korunması, mağduriyetin etkilerini anlamamıza ve mağdurlara yönelik destek mekanizmalarının geliştirilmesi açısından kritik bir rol oynadığı görülmektedir.

Şekil 1: Kurban sendromuna göre suç korkusunun kaynakları

3.1. Doğrudan Kurban (Direct Victimization)

Suç mağdurları, suç sürecinde suç eyleminin ve sonuçlarının ilk elden tanığı olan kişilerdir.⁹⁸ Suç korkusu üzerine yapılan çalışmalarda temel bir yaklaşım olan doğrudan mağduriyet kavramı, bir saldırıdan doğrudan etkilenecek zarara uğrayan bireyin suç korkusunun yoğunluğuna vurgu yapmaktadır.⁹⁹

"Mağdur Bilimi" terimini ilk kullanan düşünürlerden biri olan Benjamin Mendelsohn, doğrudan mağduriyetin hukuksal ve sosyal boyutlarını incelemiştir. O, mağdurların toplumsal statüsünün, yaşadıkları travmalar üzerindeki etkisini vurgulamıştır.

Catherine L. Taylor mağdur psikolojisi üzerine yaptığı çalışmalarla, doğrudan mağduriyetin psikolojik etkilerini incelemiştir. Taylor, travma sonrası stres bozukluğunun (PTSD) doğrudan mağdurlar üzerindeki etkilerini kapsamlı bir şekilde incelemiştir. Bu durum, bir bireyin travmatik bir olayı yaşadktan sonra ortaya çıkan psikolojik bir rahatsızlık olduğunu ve kabuslar, geri dönüşler, anksiyete, duygusal

⁹⁸ Andrew Karmen, *Crime Victims*, Belmont:Wadsworth, s.1.

⁹⁹ Fuat Güllüpinar, *Suç Sosyolojisi*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, 1.Baskı, 2017, s. 74-75.

kopukluk ve aşırı tetikte olma hali şeklinde belirtileri olduğunu ortaya koymuştur. Mağdurlar, travma sonrası güven sorunları, sosyal izolasyon ve aile içi ilişkilerde çatışmalar gibi durumlarla karşılaşabilirler.¹⁰⁰

Doğrudan herhangi bir suça maruz kalmak, bireylerde psikolojik travma yaratabilir. Travma sonrası stres bozukluğunda (PTSD), anksiyete ve depresyon gibi ruhsal sorunlar sıkça görülen durumlardır. Mağdurlar, suçun etkilerini uzun süre hissedebilirler ve bu durum iyileşme süreçlerini zorlaştırabilir. Doğrudan suç mağdurları saldırı, hırsızlık veya cinsel saldırı gibi durumlarda fiziksel yaralanmalar (travmalar) yaşayabilirler. Bu yaralanmalar, hem bedensel sağlık üzerinde kalıcı etkiler bırakabilir hem de bireyin günlük yaşamını olumsuz yönde etkileyebilir. Bu durumda olan bireylerde, suça maruz kalmayan bireylere göre daha fazla korku yaşanmasına neden olabilmektedir.¹⁰¹

Doğrudan mağduriyet, aynı zamanda maddi kayıplara da yol açabilir. Örneğin, bir soygun sonrası mağdur olan birey hem çalınan eşyalarını geri kazanamayabilir hem de hırsızlık sonrası güvenlik önlemleri almak için ek önlemler almak için masraf yapma gerekliliğiyle karşı karşıya kalabilmektedir. Bu konu üzerine yapılan birçok çalışmada mağduriyet deneyimi ile suç korkusu arasındaki ilişki net bir şekilde ortaya konulmuş değildir. Bir kişinin bir suça doğrudan maruz kalması, kişiyi çevresine karşı daha dikkatli hale getirebilir.¹⁰²

Kul'un 2013 yılında yapmış olduğu bir çalışmada, katılımcılar suça ilişkin haberlerin çoğunluğunu medyadan öğrendiklerini ve bu durumun da toplumca ciddi oranda mağduriyet korkusunun artışına sebep olduğunu bildirmektedir.¹⁰³

Şahsa yönelik şiddet suçlarında mağdur olan bireylerin korku düzeyleri daha yüksektir. Örneğin, bir hanede anne, baba ve iki çocuğun yaşadığını düşünelim. Babanın, anneye karşı şiddet uygulamasından, anne doğrudan kurban durumunda olacaktır. Buda annede derin bir korku ve endişeye neden olacaktır. Bunun sebebi ise suça doğrudan şiddetin mağduru olmaktadır.¹⁰⁴

Kadınların maruz kaldığı şiddet özellikle derin travmatik korkuya neden olarak, kadınların hayatlarını tamamen alt üst edebilir.¹⁰⁵ Kapkaç suçuna maruz kalan kadınlar ile hırsızlık suçuna maruz kalan erkekler üzerinde yapılan araştırmalara göre, aradan çok

¹⁰⁰ Catherine L. Taylor, *The Psychological Impact of Victimization*, Journal of Trauma & Dissociation, 2012, 13(1), 105-119.

¹⁰¹ Mehmet Kul, *Toplumda Suça İlişkin Korkunun Yapılaşması*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara, 2009, s. .

¹⁰² Skogan W. & Maxfield M. (1981), "Coping with Crime (Beverly Hills, CA: Sage Publications)" dan akt. Apa Sinan, Yaşlılarda Suç Korkusu ve Sosyal Destek: İstanbul Örneği, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, 2022, s. 26-27.

¹⁰³ Mehmet Kul, *Suçtan Daha Büyük Suç Korkusu*, Yeni Yüzyıl: İstanbul, 2013, s. 108.

¹⁰⁴ Evren Mühürçüoğlu, *Bombalı İntihar Saldırısı Soncu Oluşan Suç Korkusu Üzerine Bir Vakıa İncelemesi: Ulus – Anafartalar Çarşısı Örneği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 2010, s. 105.

¹⁰⁵ Rühnaz Sena Mıstaçoğlu, *Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri*, Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, 2021, s. 23.

uzun zaman geçmesine rağmen mağdur olan kişilerin suçu sürekli olarak yaşadıkları ve hayat alanlarını saran korkudan bir türlü kurtulamadıkları tespit edildiği görülmüştür.¹⁰⁶

3.2. Dolaylı Kurban (İndirect Victimization)

Mağduriyet modellerinden biri olan dolaylı kurban (mağduriyet) yaklaşımı, Skogan ve Maxfield tarafından geliştirilmiştir. Bu teoriye göre, suç mağduriyet korkusu yaşamış olmak için doğrudan bir mağduriyet deneyimi gerekmemektedir. Başkalarının yaşadığı mağduriyet olayları da bireylerde suç mağduriyet korkusu yaratabilmektedir. Bu teorinin oluşmasına katkı sağlayan üç temel unsur bulunmaktadır.¹⁰⁷

İlk olarak, suç mağduriyet korkusu ile mağduriyet arasında ters orantılı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu durumun nedeni, bireylerin başkalarından duyduğu mağduriyetin kendi suç mağduriyet deneyimlerinden daha fazla etki yaratmasıdır. İkincisi, toplumsal bağların, suçun sosyal etkileşimler sonucu suç mağduriyet korkusunu artırma eğilimidir. Son olarak, demografik değişkenlerden kaynaklanan ilişkiler, suç mağduriyet korkusunun risk değerlerini yansıtmaktadır. Bu unsurlara göre, bireylerin başkalarının mağduriyet deneyimlerinden dolayı daha fazla kaygı duyduğu anlaşılmaktadır.¹⁰⁸

Dolaylı mağduriyet, suça doğrudan maruz kalmayanların suç korkusunu işaret etmektedir.¹⁰⁹ Birçok kişi toplumda işlenen suçlardan dolaylı olarak etkilendiği görülmektedir. Çünkü insanlar işlenen bir suçu medyadan, yakınlarından, çevrelerinden bir şekilde öğrenmekte ve bundan dolayı bireyler korku ve endişe duydukları görülmüştür.¹¹⁰

Dönmezer'e göre; "*Toplum içinde yaşayan herkes suçun bir mertebe kurbanı olmaktadır*".¹¹¹

Araştırmalar, mağdur olma olasılığı en düşük olan kişilerin genellikle daha yüksek düzeyde suç korkusu bildirdiğini, mağdur olma olasılığı en yüksek olan kişilerin ise daha düşük düzeyde suç korkusu ifade ettiğini ortaya koymuştur. Bu tutarsız ve paradoksal bulguları açıklamak amacıyla dolaylı mağduriyet modeli geliştirilmiştir. Bu model, kendilerini suça karşı fiziksel ve sosyal olarak savunmasız hisseden kişilerin daha yüksek suç korkusu yaşadığını öne sürer. Özellikle kadınlar ve yaşlılar, daha fazla fiziksel

¹⁰⁶ Mehmet Kul, *Kapkaç Mağdurları, Yeni Toplumsal Travmalar*, Ed. A. Kasapoğlu, Referans Yayınevi, Ankara, 2007, s. 139.

¹⁰⁷ Yıldız Yavuz, *Suç Mağduru Olma Korkusuna Sosyolojik Bir Bakış*, Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi, 2019, Sayı: 4, s. 38.

¹⁰⁸ Yavuz, a.g.e, 38.

¹⁰⁹ Fuat Güllüpinar, *Suç Sosyolojisi*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, 1. Baskı, 2017, s. 74-75.

¹¹⁰ Solak, a.g.e., s. 22.

¹¹¹ Sulhi Dönmezer, *Kriminoloji*, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1981, s. 33.

savunmasızlık algısı nedeniyle yüksek suç korkusu bildirebilirler, ancak bu grupların genellikle mağdur olma olasılığı daha düşüktür. Ayrıca, düşük gelirli bireyler arasında suç korkusunun daha yüksek olması ve ırk ile suç korkusu arasında pozitif bir ilişki bulunması, bu grupların daha fazla sosyal kırılganlık yaşadığını gösterir. Model, sosyal ağlarda iyi bir şekilde yerleşmiş kişilerin çevrelerindeki diğer mağduriyetleri öğrenme olasılığının daha yüksek olduğunu ve bu yüzden daha yüksek suç korkusu ifade ettiklerini de belirtir.¹¹²

Bursik ve Grasmick (1993), “dolaylı mağduriyet modelinde sistemik yapının rolünün belirsiz olduğunu, çünkü kanıtlarının daha güçlü ilişkisel ağlara sahip bölgelerin aynı zamanda mağduriyet seviyelerinin oldukça düşük olma eğiliminde olduğunu gösterdiğini savunmuşlardır.”¹¹³

Örneğin herhangi bir evde gerçekleşen bir hırsızlık olayında suça maruz kalan kişi sayısı resmi istatistiklerde bir olarak yansıtılmaktadır. Ancak, gerçekleşen hırsızlık olayındaki evde kaç kişinin yaşadığı resmi istatistikleri yansıtmamaktadır. Bundan dolayı suça maruz kalan bireylerin sayısını, olayın gerçekleştiği hanede yaşayan kişi sayısı ile çarpılması gerekmektedir. Yukarıda bahsettiğim babanın anneye karşı şiddet uygulamasından anne doğrudan mağdur olurken, hanede yaşayan diğer çocukların ise dolaylı olarak etkilenmesine neden olacaktır. Hatta hanede yaşanan olaydan, aynı sitede/apartmanda oturanlar, aynı sokakta/mahallede yaşayanlar, olayı duyan yakınları ve bu olayın medyaya yansması halinde medya aracılığıyla ulaşılan kişiler de suçtan dolaylı kurban olacaklar ve bundan dolayı suç korkusu hissedeceklerdir.¹¹⁴

Toplumdaki çoğu bireyin suç olaylarına karşı duyarsız kaldıkları görülse de herhangi bir suça maruz kalmış olsun ya da olmasın her bir birey işlenen suçlardan ciddi bir şekilde etkilendiği davranışlarına yansıdığı görülmektedir.¹¹⁵

Bireyin doğrudan veya dolaylı olarak herhangi bir suça maruz kalması durumunda bireyde; korku, endişe ve güvensizlik hisleri ortaya çıkmaktadır.¹¹⁶ Bunun yanında suça maruz kalmayanlarda artık suçtan dolayı korku duymaya başladıkları ve suça doğrudan veya dolaylı olarak maruz kalan kişilerin aldıkları veya geliştirdikleri yöntemlerin aynı oldukları anlaşılmıştır. Dolaylı olarak herhangi bir suça maruz kalan kişide, suç korkusunun oluştuğunu açıklayan hatta dolaylı kurbanın, doğrudan kurbandan daha fazla bir suç korkusu oluşturduğunu savunan görüşler bulunmaktadır. Bunun sebebi ise

¹¹² Karakuş, McGarrell, Başıbüyük, a.g.e., s. 174-175.

¹¹³ Karakuş, McGarrell, Başıbüyük, a.g.e., s. 183.

¹¹⁴ Mistaçoğlu, a.g.e., s. 24.

¹¹⁵ John Mucmullen, Cost Of Crimeencyclopedia Of Criminology And Deviant Behaviour, Edt, D. Luckenbill ve D. Peck'ten akt. Mistaçoğlu, a.g.e., s. 24.

¹¹⁶ Burcu Çakırtaş, “Suç Korkusu”, https://prezi.com/lv2_2juhndq5/suc-korkusu/, (erişim 22.11.2018).

toplumda herhangi bir suç gerçekleştiğinde, çoğunlukla suça doğrudan maruz kalan kişi sadece kendisi etkilenirken, gerçekleşen suçtan dolayı olarak etkilenen kişilerin sayısı daha fazla olmasından dolayı olduğu görülmektedir.¹¹⁷

Dolaylı mağduriyetin önemli boyutları arasında aile, sosyal izolasyon ve ekonomik boyutları bulunmaktadır. Bir kimsenin suç mağduru olması, genellikle ailesini de (yani ailedeki tüm fertleri) etkiler. Örneğin, bir cinayet suçundan dolayı mağdur olan bir kimsenin aile bireyleri yaşadıkları kayıptan ötürü derin bir yas süreci yaşayabilirler, bu durum, aile içindeki ilişkileri ve dinamikleri de olumsuz yönde etkileyebilmektedir.¹¹⁸

Dolaylı mağduriyet, bireylerin sosyal çevrelerinde değişikliklere yol açabilir. Aile üyeleri, suçun meydana gelmesiyle birlikte sosyal izolasyona maruz kalabilirler. Toplum, mağdurun aile bireylerini damgalayabilir ve bu da sosyal destek sistemlerini zayıflatabilir. Dolaylı mağduriyet, ekonomik açıdan da önemli sonuçlar doğurabilir. Aile bireyleri, mağdurun yaşadığı olaydan dolayı ekonomik olarak zorluk yaşayabilir. Örneğin, bir aile mağdurun yaşadığı travma nedeniyle psikolojik destek almak zorunda kalabilir ve bu durum maddi yük oluşturabilir.¹¹⁹

3.3. Suç Korkusuna İlişkin Teorik Perspektifler

Suç korkusu, karmaşık bir olgudur ve çeşitli teorik perspektiflerle incelendiği görülmektedir. Kurban (Mağduriyet) perspektifinin yanında savunmasızlık (incinebilirlik/ zayıflık) teorisi de birey üzerinden suç korkusunu açıklamaya çalışmaktadır. Bunun yanında kentte oluşan fiziksel bozulmalardan kaynaklı olarak da bireylerde suç korkusu oluşabilmektedir. Kentlerde oluşan fiziksel bozulmalardan kaynaklı oluşan suç korkusunun da anlaşılabilmesi için Düzensizlik/ Nezaketsizlik Teorisi ve Kırık Pencere Teorisi de ele alınarak incelenmiştir. Bu teoriler, bireylerin suç korkusunun nedenlerini anlamalarına ve bu korkunun nasıl yönetileceğine dair stratejiler geliştirerek suç korkusu açıklamaya çalışmışlardır.

3.3.1. Savunmasızlık (İncinebilirlik / Zayıflık) Teorisi

Savunmasızlık teorisi, mağduriyet çalışmalarında önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Bireylerin veya grupların nasıl savunmasız hale geldiklerini ve bu durumun suç kurbanı olma olasılıklarını nasıl artırdığını incelemektedir. Zayıflık teorisi, genellikle sosyal bilimlerde çeşitli düşünürler ve araştırmacılar tarafından geliştirilmiş bir

¹¹⁷ Öztürk (2018), a.g.e., s. 69.

¹¹⁸ Mendelsohn, B., "Victimology: A New Focus", New York: Columbia University Press, 1976.

¹¹⁹ Schneider, M., "Victimology: Theoretical Perspectives and Practical Implications." International Review of Victimology, 1998, 5(1), 1-16.

teori olarak karşımıza çıkmaktadır. Viktor Frankl, Kenneth H. Boulding, Judith Herman, Catherine L. Taylor ve Laura S. Brown bu teorinin geliştirilmesinde rol oynayan düşünür ve teorisyenlerdir. Savunmasızlık teorisi toplumda kendilerini fiziksel, sosyal ve ekonomik olarak koruyamayacak veya savunamayacak durumda hisseden insanlardan yani yaşlı, engelli, kadın, çocuk, ırk veya etnik olarak azınlık gruplar gibi bireylerde veya gruplarda suç mağduru olma korkusu daha fazla olduğu tezine dayandığı görülmektedir. Bu insanların kendilerine zarar verecek şeyleri kontrol edememelerinden kaynaklı olarak suçun sonuçlarının da kendilerini koruyamama hallerinden dolayı suça maruz kalma korkuları daha fazladır.¹²⁰

Savunmasızlık teorisi insanların fiziksel ve sosyal dezavantajlarını değerlendirerek suç korkusunu ele almakta olup bu yaklaşımda iki farklı zayıflık biçimi ortaya çıktığı görülmektedir. İlki olan fiziksel savunmasızlık, bireyin suç mağduru olma karşısında fiziksel olarak kendisini savunamamasından dolayı fiziksel özelliklerine değinir. Bu fiziksel özellikler ise yaş ve cinsiyettir. Yaşlı ve kadın olmak suç mağduru olma korkusunu artırdığı görülmektedir. Bir diğer zayıflık biçimi ise sosyal savunmasızlıktır. Sosyal savunmasızlık, bireyin suç mağduru olma karşısında kendisini daha çok tedirgin hissetmesine yol açan sosyal karakteristik özelliklerine dikkat çekmektedir. Bu özellikler sosyo-ekonomik konumu ve ırk olarak görülmektedir. Bireylerin azınlık ve alt sınıftan olmaları suça maruz kalma korkusunun potansiyelini artırdığını düşünmektedirler.¹²¹

Kurban (Mağduriyet) Perspektifinin aksine, savunmasızlık yaklaşımı suç korkusu ile mağduriyet arasında doğrudan bir ilişki olamayacağını belirtmektedir. Kurban perspektifi, suç korkusunu tanımlayan temel faktörün bir suçun doğrudan mağduru olma durumu olduğunu belirtmekte iken savunmasızlık teorisi, bireylerin suç korkusunu belirleyen faktörün doğrudan mağduriyetten ziyade, mağduriyet riskinin boyutları ve bu mağduriyet sonucunda ortaya çıkabilecek zararı telef edebilme yeteneği olduğunu öne sürdüğü görülmektedir.¹²²

Kurban (Mağduriyet) Perspektifi, suçtan korkan grupların durumunu makul görmemekte ancak savunmasızlık teorisi bu durumun kadınların ve yaşlıların kendilerini savunmasız hissetmelerinden kaynaklandığını belirtmektedir. Birçok araştırmacı savunmasızlık teorisinin bu grupların neden daha az suç mağduru olmalarına rağmen

¹²⁰ Alpaslan Aliagaoglu ve Abdullah Uğur, “Kentlerde Suç ve Suça İten Sebepler, Suçla İlgili Teorik Çalışmalar”, *Doğu Coğrafya Dergisi*, 26/45, 2021, s. 46.

¹²¹ Murat Yayınları Suç Sosyolojisi, <https://ets.anadolu.edu.tr/storage/nfs/SOS318U/ebook/SOS318U-17V1S1-8-0-1-SV1-ebook.pdf>

¹²² Gökulu, a.g.e., 2011, s.54

nispeten daha yüksek suç korkusuna sahip olduklarını açıkladığına inanmakta olduğu görülmektedir.¹²³

Suç korkusu, sadece doğrudan kurbanla (mağduriyetle) açıklanamayacak kadar karmaşık bir olgudur. Doğrudan kurban olan (mağduriyet yaşayan) bireylerin oranı ile suç korkusu yaşayan bireylerin oranı arasında ciddi bir fark olduğu görülmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde savunmasızlık perspektifinin bu farklılığın nedenlerine dair açıklamalar getirdiği söylenebilir. Suç korkusu özellikle dolaylı mağduriyetten etkilenen bir olgu olduğu için kurban sendromu suç korkusu çalışmalarına yeni bir boyut kazandırmıştır.

3.3.2. Kırık Pencere Teorisi

Kırık Pencere Teorisi, James Wilson ve George Kelling tarafından Atlantic Monthly dergisinde yayımlanan "Broken Windows" makalesinde tanıtılmıştır. Bu teori, gençlerin belirli mekânlarda suç işleme eğilimleri arasında bir bağlantı olduğunu iddia eder ve bu bağlantının doğru anlaşılmasının suç önleme çabalarını güçlendirebileceğini vurgular. Toplum, kırık camlar metaforu üzerinden ele alınarak küçük ihlallerin ve bozulmaların daha büyük suçlara yol açabileceği ifade edilir.¹²⁴

Makalede yer alan kırık pencere metaforu, düzensizliğin suçu teşvik edebileceğini anlatmak amacıyla kullanılmıştır. Bir binadaki herhangi bir hasarlı (kırık) pencere onarılmazsa insanlar bu binanın kontrolsüz olduğunu düşünebilir ve diğer pencereleri kırma isteği duyabilirler. Bu durum, daha fazla hasarlı pencereye yol açabilir.¹²⁵

Kırık pencere teorisi, gözlem altında olmayan, denetlenmeyen ve kötü durumda bulunan bölgeler (kontrolsüz, denetimsiz ve bakımsız alanların) suç meydana getirebileceğini savunur. Bu nedenle kentlerde aydınlatma açısından yetersiz caddeler, bakımsız ve terkedilmiş yapılar gibi alanlar potansiyel suç riski taşıyabilir. Kırık pencere teorisine göre küçük çaplı suçların önlenmesiyle birlikte daha büyük suçlarında engellenebileceği öne sürülür.¹²⁶

Yani toplumda küçük suçlar göz ardı edilirse, bu durum daha da büyük suçların ortaya çıkmasına zemin hazırlayabilir. Bu süreç, suç korkusunun artmasına ve daha ciddi suç olaylarının yaşanmasına neden olabilir. Sonuç olarak, artan suç korkusu ve suç oranları, kentsel çürümeye yol açabilir.¹²⁷

¹²³ Gökulu, a.g.e., 2011, s.65

¹²⁴ Köklü, a.g.e., s. 18.

¹²⁵ Köklü, a.g.e., s. 18.

¹²⁶ Köklü, a.g.e., s. 18.

¹²⁷ Ömer Bilen ve Ali Hakan Büyüklü, "Kırık Pencere Teorisi'nin İstanbul Metropolitan Alanı'nda Geçerliliğinin Testi", *Kent Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 23, Cilt: 9, 2018, s. 166.

Kırık pencereler teorisi, kamusal düzenin sağlanmasının güvenlik algısı üzerindeki önemini vurgularken fiziksel çevredeki düzensizliklerin düzeltilmemesi durumunda bu düzensizliklerin artma eğiliminde olduğunu öne sürer. Bu teoriyi temel alan görüşe göre çevredeki fiziksel düzensizlikler, toplumun bu alanlara önem vermediğini ve sahip çıkmadığını gösterir. Bu algı, suç eğiliminde olan bireylerin bu düzensizlikleri suç işlemek için uygun fırsatlar olarak görmelerine neden olabilir.¹²⁸

Kırık pencereler teorisi, sosyal ve fiziksel düzensizliklerin suç korkusu üzerindeki etkilerini analiz etmektedir. Bu teori, bir döngüsel olmayan model olarak tanımlanabilir. Suç korkusu, modeldeki diğer faktörlerden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenirken, aynı zamanda toplumsal yaşamdan fiziksel ve sosyal geri çekilmeye neden olarak diğer faktörleri de etkileyen bir değişken olarak rol oynar. Bu döngüye bakıldığında zaman; “Toplumdan fiziksel ve sosyal geri çekilme, sosyal denetimin azalmasına ve artan sosyal ve fiziksel düzensizliklere yol açarak suç olaylarını ve suç korkusunu etkilediği, suç olayları, mahalle köhnemesinden doğrudan etkilenirken, mahalle köhnemesi de suç olaylarını etkilediği, mahalle köhnemesi, suç korkusunu hem doğrudan hem de suç olayları aracılığıyla etkilediği, toplumdan fiziksel ve sosyal geri çekilme, suç korkusundan doğrudan etkilediği” görülmektedir.¹²⁹

3.3.3. Düzensizlik/Nezaketsizlik Teorisi

Bu model, yüksek düzeyde fiziksel ve sosyal düzensizlik algısının daha fazla suç korkusuyla ilişkili olduğunu öne sürer. Fiziksel düzensizlik, çöp, grafiti, vandalizm, terkedilmiş binalar ve kırık sokak lambaları gibi topluluğun genel görünümüne dair sorunları kapsar. Sosyal düzensizlik ise alkol tüketimi, dilencilik, fuhuş, gürültülü partiler ve uyuşturucu ticareti gibi topluluk içindeki olumsuz davranışları ifade eder. Her iki tür düzensizlik de toplumda davranış normlarının ve sosyal kontrolün bozulduğunu gösterir. Mahalledeki düzensizlik, yasalara uyan sakinlerin çevrelerinde olup bitenlere karşı ilgisiz bir tutum sergilendiğini düşünmelerine yol açar. Bu algı, bölgenin düzensiz ve güvensiz olduğu sonucuna varmalarına neden olur ve bu da kamusal yaşamdan geri çekilmelerine yol açar.¹³⁰

Skogan (1990), düzensizlik ve suçun sürdüğü dönemlerde, mahalle sakinlerinin hem fiziksel hem de psikolojik olarak topluluktan çekilmesinin güçlü bir şekilde açıklandığı bir argüman sunmuştur. Düzensizlik ve suç korkusu nedeniyle topluluktan uzaklaşan mahalle sakinleri, konut piyasasını olumsuz etkileyerek bölgeye yapılacak

¹²⁸ Bilen ve Büyüklü, a.g.e., s.167.

¹²⁹ Bilen ve Büyüklü, a.g.e., s.167.

¹³⁰ Karakuş, McGarrell, Başbüyük, a.g.e., s. 175.

yatırımları engeller. Psikolojik izolasyon ise mahalle sakinleri arasındaki karşılıklı sorumluluğu zayıflatır, gayri resmi sosyal kontrolü azaltır ve mahalle işlerine katılımı düşürür. Bu durum, topluluğun örgütsel ve siyasi kapasitesinde genel bir azalmayı işaret eder.¹³¹

Ross ve Janng (2000), Illinois’de rastgele seçilen 2.482 mahalle sakininin verilerini analiz ederek, mahalledeki düzensizliğin bireylerin güvensizlik ve mağduriyet korkusunu artırdığını bulmuştur. Markowitz vd. (2001), İngiliz Suç Araştırması'ndan elde edilen üç dalga panel verisini inceleyerek, toplumsal uyumun azalmasının düzensizliği artırdığı ve bu düzensizliğin de korkuyu tetikleyerek 151 mahallede uyumu daha da azalttığını gösteren bir geri besleme döngüsüne işaret etmiştir. En son çalışmalar da düzensizliğin suç korkusunu artırdığını ve kolektif etkinliklerin kontrol edilmesine rağmen düzensizliğin suç üzerindeki doğrudan, dolaylı ve toplam etkilerinin güçlü olduğunu ortaya koymuştur.¹³²

¹³¹ Karakuş, McGarrell, Başibüyük, a.g.e., s. 175-176.

¹³² Karakuş, McGarrell, Başibüyük, a.g.e., s. 175-176.

4. GÜMÜŞHANE İLİNE GENEL BİR BAKIŞ VE BULGULAR

Çalışmamın bu bölümünde araştırmamızın evrenini oluşturan Gümüşhane iline ilişkin bir takım bilgiler verilecektir. Tanzimat dönemi öncesinde Erzurum Eyaleti Müşirliği'nin sınırlarını belirlemek oldukça zor bir durumdaydı. Bu konuda ulaşabildiğimiz en eski kaynak, Kâtip Çelebi'nin “Cihannüma” adlı eseridir. Bu eserde, Erzurum Eyaleti'ne ilişkin bilgiler verilirken Erzurum'un kazalarından biri olarak Gümüşhane'den bahsedilmektedir. Ayrıca, Gümüşhane'ye bağlı olacak olan Kovans (bugünkü Kale Köyü) ve Yağmurdere'nin, o dönemde Erzurum'a bağlı kazalar arasında yer aldığı görülmektedir.¹³³

Gümüşhane, 1. Dünya Savaşı sırasında, 19 Temmuz 1916'da Rus güçleri tarafından işgal edilmiş ve 15 Şubat 1918'de tamamen tahrip olmuş bir şekilde geri alınmıştır. Cumhuriyet'in ilanının ardından Gümüşhane il statüsü kazanmış ve Bayburt, Kelkit, Şiran, Torul ilçeleri bu ilçeye bağlandığı görülmektedir. 1989 yılında il olan Bayburt, Gümüşhane'den ayrılmıştır. 1990 yılında ise 3644 Sayılı Kanun ile Köse ve Kürtün bucaklarının ilçe statüsüne kavuşturulduğu görülmektedir.¹³⁴

Şekil 2: Gümüşhane ili haritası¹³⁵

¹³³Gümüşhane Valiliği, <https://gumushane.ticaret.gov.tr/data/642c239c13b87625840682a1/2022%20G%C3%BCm%C3%BC%C5%9Fhane%20%C4%B0l%20Ekonomi%20G%C3%B6r%C3%BCn%C3%BCm%20Raporu.pdf>, (erişim tarihi: 29.11.2024)

¹³⁴Gümüşhane Valiliği, <https://gumushane.ticaret.gov.tr/data/642c239c13b87625840682a1/2022%20G%C3%BCm%C3%BC%C5%9Fhane%20%C4%B0l%20Ekonomi%20G%C3%B6r%C3%BCn%C3%BCm%20Raporu.pdf>, (erişim tarihi: 29.11.2024)

¹³⁵ Gümüşhane Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, <https://gumushane.csb.gov.tr/cografi-konum-i-2914>, (erişim 24.03.2023).

Gümüşhane, zengin kültür yapısına sahip ve 38° 45' - 40° 12' doğu boylamları ile 39° 45' - 40° 50' kuzey enlemleri arasında olup Türkiye'nin Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yer almaktadır. Doğusunda Bayburt, batısında Giresun, kuzeyinde Trabzon, güneyinde ise Erzincan illeriyle çevrilidir. 6.575 kilometrekarelik alana sahip olan Gümüşhane'de 5 ilçe (Merkez, Köse, Şiran, Kelkit, Torul ve Kürtün), 9 belde ve 315 köy yerleşimi bulunmaktadır.¹³⁶

Şekil 3: Tomara şelalesi ve karaca mağarası¹³⁷

Doğal güzellikleri bakımından zengin olan Gümüşhane; yemyeşil ormanları, dağları, şelaleleri ve gölleriyle birçok kişinin ilgisini çekmektedir. Karaca Mağarası, Tomara Şelalesi (Şekil 2) gibi doğal güzellikler ziyaret edilebilir yerler arasında olduğu gibi tarihi ve kültürel açıdan da zengin olan bir ildir. Örneğin Vazelon Manastırı, Santa Antik Kenti, Gümüşhane Kalesi ve tarihi konakları bulunmaktadır. Adına sahip olduğu madenlerden alan Gümüşhane, maden bakımından Doğu Karadeniz Bölgesinin önemli illerinden bir tanesidir. Bu madenler altın, gümüş, bakır, kurşun ve çinko gibi önemli yataklardan oluşmaktadır.¹³⁸

Gümüşhane'nin en önemli akarsularından biri Karadeniz'e dökülen Harşit Çayı, diğeri ise Kelkit Vadisi boyunca uzanan Kelkit Çayı'dır. Gümüşhane ilinin kuzey kesiminde Zigana ve Soğanlı dağları, güneyinde ise Çoruh, Kelkit, Kop ve Otlukbeli dağları bulunmaktadır. Gümüşhane, sanayi altyapısının ve sanayi tesislerinin yeterli olmamasından dolayı göç veren illerden bir tanesidir. Gümüşhane ili 430 yayla ile Doğu Karadeniz Bölgesi'nin en fazla yaylasına sahip ili konumundadır.¹³⁹ Gümüşhane

¹³⁶ Gümüşhane İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, <https://gumushane.ktb.gov.tr/TR-220335/cografi-konum.html>, (erişim 24.01.2023).

¹³⁷ Gümüşhane Üniversitesi, <https://turizm.gumushane.edu.tr/tr/sayfa/g%C3%BCm%C3%BC%C5%9Fhanede-turizm/karaca-ma%C4%9Faras%C4%B1/>, (erişim 29.11.2024)

¹³⁸ Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, https://www.doka.org.tr/bolgemiz_Gumushane-TR.html, (erişim 25.01.2023).

¹³⁹ Gümüşkoza Gazetesi, <https://www.gumuskoza.com.tr/haber/15030327/430-yayla-ile-dogu-karadenizin-en-fazla-yaylasina-sahip-ili-gumushanede-yayla-sezonu-basladi>, (erişim 25.01.2023).

ile Trabzon’u birbirine bağlayan Zigana Tüneli 14.476 m (47.493 ft) ile dünyanın 3. Avrupa’nın ve ülkemizin en uzun çift tüplü karayolu tüneli olma unvanına sahiptir.¹⁴⁰

Tablo 1: Yıllara göre Gümüşhane nüfusu¹⁴¹

Yıl	Gümüşhane Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu
2023	148.539	74.581	73.958
2022	144.544	72.485	72.059
2021	150.119	75.481	74.638
2020	141.702	71.943	69.759
2019	164.521	83.196	81.325
2018	162.748	82.468	80.280
2017	170.173	86.097	84.076
2016	172.034	87.564	84.470
2015	151.449	76.770	74.679
2014	146.353	74.173	72.180
2013	141.412	71.653	69.759
2012	135.216	68.466	66.750
2011	132.374	67.023	65.351
2010	129.618	65.031	64.587
2009	130.976	65.874	65.102

Gümüşhane ilinin son 17 yılda nüfus artış oranları Tablo 1’de görülmektedir. Gümüşhane ilinin şu an itibarıyla nüfusu 148 bin 539 kişidir. TÜİK, 2022 yılı verilerine göre Gümüşhane’nin aldığı göç 11.496, verdiği göç 15.580, net göç -4.084 ve net göç hızı ise binde -27,9’dur.¹⁴² Genel nüfusun 74.581 erkek, 73.958 kişisi ise kadındır. Gümüşhane, nüfus açısından 2023 yılı verilerine göre 148.539 kişi ile Türkiye’de 78. sırada yer almaktadır.

Gümüşhane ilinin genel görünümü bakımından şekil 3’te de görüldüğü üzere kendisine özgü niteliklere sahip olduğu görülmektedir. Gümüşhane, Doğu Anadolu ile Doğu Karadeniz bölgeleri arasında bir geçiş noktası olarak her iki bölgenin iklim

¹⁴⁰Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü, [https://www.kgm.gov.tr/Sayfalar/KGM/SiteTr/Duyurular/DuyuruDetay.aspx?Parameter=1281#:~:text=Cumhuriyet%C5%9Fkan%C4%B1m%C4%B1z%2C%20%E2%80%9CZigana%20T%C3%BCn%C3%BCn%C4%B1n%203,Tarihi%20%C4%B0pek%20Yolu'na%20ba%C4%9F%C4%B1yoruz,\(erişim 25.01.2023\).](https://www.kgm.gov.tr/Sayfalar/KGM/SiteTr/Duyurular/DuyuruDetay.aspx?Parameter=1281#:~:text=Cumhuriyet%C5%9Fkan%C4%B1m%C4%B1z%2C%20%E2%80%9CZigana%20T%C3%BCn%C3%BCn%C4%B1n%203,Tarihi%20%C4%B0pek%20Yolu'na%20ba%C4%9F%C4%B1yoruz,(erişim 25.01.2023).)

¹⁴¹ https://www.nufusu.com/il/gumushane-nufusu#google_vignette, (erişim 25.01.2023).

¹⁴² TÜİK, “İllerin Aldığı Göç, Verdiği Göç, Net Göç Ve Net Göç Hızı 2022 Yılı Verileri”, http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=163, (erişim 25.01.2023).

özelliklerini taşıyan bir yer olmasına rağmen bu iklim özellikleri birbirine yakın alanlarda bile büyük farklılıklar gösterebilmektedir. Şehir, genel olarak yüksek ve engebeli bir yapıya sahip olup yaz aylarında serin, kış aylarında ise soğuk bir iklime sahiptir. Gümüşhane'nin karasal iklim özelliklerini taşıdığını görülmektedir.¹⁴³

Şekil 4: Gümüşhane ili uydu görünümü¹⁴⁴

Coğrafi açıdan, Gümüşhane kuzey ve güney olarak iki ana bölgeye ayrılabilir. Kuzeydeki Merkez, Torul ve Kürtün ilçelerinin, yüksek dağlarla çevrilidir ve Karadeniz iklimine benzer iklimsel özellikler gösterir. Bu bölgedeki dağların, derin vadilerle birbirinden ayrıldığı ve bölgenin ortalama yüksekliğinin 1.200 metre olduğu görülmektedir. Gümüşhane ilinin kuzey kesiminin dağlık yapısı ve karasal iklimi ile belirginleştiği söylenebilir.¹⁴⁵

Gümüşhane'nin güney bölgesi ise Kelkit, Şiran ve Köse ilçelerinden oluşur. Bu alan, yüksek platolar ve düz tarım arazileri ile karakterize olduğu görülmektedir. Tarım ve hayvancılık bu bölgede ekonomik faaliyetlerin başında gelmektedir. Güney bölgesindeki araziler daha düz olsa da ortalama yükseklik 1.500-1.600 metre civarındadır.¹⁴⁶

¹⁴³Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, <https://www.doka.org.tr/dosyalar/editor/files/gumushane-ili-yatirim-destek-ve-tanitim-stratejisi.pdf#page=5&zoom=100,90,94>, (erişim tarihi : 30.11.2024)

¹⁴⁴Gümüşhane Uydu Görüntüsü, <https://www.mapharita.com/uydu-goruntusu/gumushane-uydu-goruntusu>, (erişim tarihi : 30.11.2024)

¹⁴⁵Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, <https://www.doka.org.tr/dosyalar/editor/files/gumushane-ili-yatirim-destek-ve-tanitim-stratejisi.pdf#page=5&zoom=100,90,94>, (erişim tarihi : 30.11.2024)

¹⁴⁶Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, <https://www.doka.org.tr/dosyalar/editor/files/gumushane-ili-yatirim-destek-ve-tanitim-stratejisi.pdf#page=5&zoom=100,90,94>, (erişim tarihi : 30.11.2024)

Şekil 5: İldeki bazı terk edilmiş/harabe binalar ve üzerinde bulunan yazılar¹⁴⁷

Gümüşhane sokaklarından alınan bu görüntülerden de anlaşılacağı üzere ev sahiplerinin konutlarını tadilat yaptırmaması veya yenilememesi, hanelerin başıboş ve terk edilmiş halde kalması (Şekil 4), mahalle/sokağın harabeleşmeye başlaması durumlarının bazı olumsuzluklara yol açtığı söylenebilir. Bu olumsuzluklar mahalle/sokağın fiziki yapısı itibariyle suçların meydana gelmesine neden olan ve suça zemin hazırlayan bir dizi özelliği içinde barındıran bir alana dönüşmüş olabileceğini göstermektedir. Örneğin, bazı binalardaki duvar yazıları, kamuya ait mallara verilen zararlar ve vandalizm gibi olumsuz olaylar, suçun mekâna olan etkilerinin yansımasıdır. Bu tür olumsuzluklar, çevrenin güvenliğini tehdit ederek suçların ortaya çıkmasına neden olabilir.

Gümüşhane şehrinin engebeli yapısı, tarım dışı yatırımların ve lojistik faaliyetlerin önünde bazı zorluklar oluşturabilmektedir. Bu coğrafi zorluklar, ulaşım ve altyapı projelerinde çeşitli güçlükler yaratabilmektedir. Bu nedenle Gümüşhane ilinin nüfus bakımından ve yapılaşma bakımından küçük bir il olduğu ve suç oranlarının düşük olduğu görülmektedir.

¹⁴⁷Yazar tarafından çekilmiştir.

4.1. Gümüşhane İline Ait Suç Verileri

1950’li yıllardan sonra başlayan nüfus hareketliliği zamanla artan kentleşmeden kaynaklı olarak suç oranlarının artmasına neden olmuştur. Bununla birlikte Türkiye’de yaşanan ekonomik-siyasi krizlerin, terör olaylarının ve istikrarsızlıkların da suç oranlarının artmasında rol oynadığı düşünülebilir.

Gümüşhane’deki suç oranlarının suç türlerine göre verilerine ulaşılammış olup Gümüşhane’de Ağır Ceza bünyesindeki anket çalışmalarının yapıldığı yıldan bir önceki yıla ait verilerin bulunmasından dolayı 2017 ve 2023 yılları dönem içi yapılan toplam soruşturma ve çıkan soruşturma sayılarına ulaşılabilmiştir. Bunun yanında suç işlenen ile ve suç türüne göre 2011-2020 yılları arasında Ceza İnfaz Kurumu’na giren hükümlü verilerine TÜİK aracılığıyla ulaşılmıştır. Ayrıca 2017 ve 2023 yılında Gümüşhane’de en çok işlenen suç türlerinin tespit edilebilmesi için araştırmalar yapılmıştır. Bu veriler üzerinde değerlendirme yapılarak Gümüşhane ilindeki gerçekte var olan suç oranları ele alınacaktır.

Tablo 2: Gümüşhane Adliyesi 2017 yılı soruşturma verileri¹⁴⁸

Birim Adı	Devirle Gelen	Dönem İçi Gelen	Toplam Gelen	Dönem İçi Çıkan	Sonraki Döneme Devreden Dosya	Bulunduğu Bölge	Bölüm Adı
Gümüşhane Cumhuriyet Başsavcılığı	1147	3584	4731	3159	1572	3	GÜMÜŞHANE AĞIR CEZA, Gümüşhane, Cumhuriyet Başsavcılığı
Kelkit Cumhuriyet Başsavcılığı	563	1440	2003	1331	672	4	GÜMÜŞHANE AĞIR CEZA, Kelkit, Cumhuriyet Başsavcılığı
Torul Cumhuriyet Başsavcılığı	382	831	1213	805	408	4	GÜMÜŞHANE AĞIR CEZA, Torul, Cumhuriyet Başsavcılığı
Şiran Cumhuriyet Başsavcılığı	286	562	848	610	238	5	GÜMÜŞHANE AĞIR CEZA, Şiran, Cumhuriyet Başsavcılığı

Gümüşhane’deki suç oranları, Gümüşhane Adliyesi’nin internet sayfasından alınan veriler doğrultusunda Tablo 2’de görüldüğü gibi 2017 yılı dönem içinde Gümüşhane Merkez’de açılan soruşturma sayısı 3584, Kelkit ilçesinde 1440, Torul ilçesinde 831 ve Şiran ilçesinde 562 olduğu görülmektedir.

¹⁴⁸ Gümüşhane Adliyesi, <https://gumushane.adalet.gov.tr/>, (2018 yılında Gümüşhane Adliyesi sayfasında yayımlanan Faaliyet Raporundan elde edilmiştir).

Tablo 3: Gümüşhane Adliyesi 2023 yılı soruşturma verileri¹⁴⁹

Birim Adı	Devirle Gelen	Dönem İçi Gelen	Toplam Gelen	Dönem İçi Çıkan	Sonraki Döneme Devreden Dosya	Bulunduğu Bölge	Bölüm Adı
Gümüşhane Cumhuriyet Başsavcılığı	1528	4588	6166	4158	1958	3	GÜMÜŞHANE AĞIR CEZA, Gümüşhane, Cumhuriyet Başsavcılığı
Kelkit Cumhuriyet Başsavcılığı	665	1652	2317	1517	800	4	GÜMÜŞHANE AĞIR CEZA, Kelkit, Cumhuriyet Başsavcılığı
Torul Cumhuriyet Başsavcılığı	629	1164	1793	1065	728	4	GÜMÜŞHANE AĞIR CEZA, Torul, Cumhuriyet Başsavcılığı
Şiran Cumhuriyet Başsavcılığı	398	823	1221	801	420	5	GÜMÜŞHANE AĞIR CEZA, Şiran, Cumhuriyet Başsavcılığı

Tablo 3’de görüldüğü gibi 2023 yılı dönem içinde Gümüşhane Merkez’de bir önceki seneden aktarılan ve 2023 yılında açılan soruşturma sayısı 6.166, Kelkit ilçesinde 2.317, Torul ilçesinde 1.793 ve Şiran ilçesinde 1.221 olduğu görülmektedir.

Suçun işlendiği İl’e göre ve suç türüne göre 2011-2020 yılları arası Ceza İnfaz Kurumu’na giren hükümlü verileri Tablo 4’de verilmiştir. Tablo 4 incelendiğinde; 2011 yılında 26 erkek ile 1 kadın, 2012 yılında 103 erkek ile 1 kadın, 2013 yılında 331 erkek ile 27 kadın, 2014 yılında 240 erkek ile 10 kadın, 2015 yılında 152 erkek ile 7 kadın; 2016 yılında 195 erkek ile 4 kadın, 2017 yılında 194 erkek ile 5 kadın, 2018 yılında 230 erkek ile 2 kadın, 2019 yılında 288 ile 7 kadın ve 2020 yılında 320 erkek ile 7 kadın yukarıdaki tabloda belirtilen suç türlerini işledikten dolayı Ceza İnfaz Kurumu’na girdikleri anlaşılmaktadır.¹⁵⁰ 2020 yılından sonra Ceza İnfaz Kurumuna giren hükümlü bilgilerine ilişkin TÜİK tarafından yapılan herhangi bir bilgi bulunmadığından ulaşılamamıştır. Gümüşhane’de 2014 yılından sonra giderek artan bir suç işleme oranı görülmektedir. Gümüşhane’de Ceza İnfaz Kurumu’na en çok yaralama, hırsızlık, tehdit, trafik suçu ve öldürme suçlarından girilmiştir. Bu verilerden yola çıkarak 2011-2020 yılları arasında Gümüşhane’de en çok “yaralama” suçu işlendiği söylenebilir. İnternet üzerinde yapılan açık kaynak araştırmasından elde edilen bilgiler ışığında Gümüşhane ilinde 2023 yılında en çok işlenen suçun ise “mal varlığına karşı işlenen suçlar¹⁵¹” olduğu anlaşılmıştır.¹⁵²

¹⁴⁹ Gümüşhane Adliyesi, <https://rayp.adalet.gov.tr/resimler/138/dosya/2023-yili-faaliyet-raporu22-03-20242-56-pm.pdf>, (erişim 05.01.2024).

¹⁵⁰ TÜİK, “İBBS 3. Düzeyde, Suç Türü ve Suçun İşlendiği İle Göre Ceza İnfaz Kurumuna Giren Hükümlüler”, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Ceza-Infaz-Kurumu-Istatistikleri-2020-37202>, (erişim 02.01.2024).

¹⁵¹ Mal varlığına karşı işlenen suçlara ör. olarak; hırsızlık, yağma, mala zarar verme, hakkı olmayan yere tecavüz, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, kaybolmuş veya hata sonucu ele geçmiş eşya üzerinde tasarruf, hileli ve taksirli iflas verilebilir.

¹⁵² Kuşakkaya Gazetesi, <https://www.kusakkaya.com.tr/gumushanede-en-cok-malvarligina-karsi-suc-islendi/>, (erişim 03.04.2024).

Tablo 4: Gümüşhane, suç türü ve suçun işlendiği ile ve yıllara göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler¹⁵³

YIL		Toplam	Öldürme	Yaralama	Cinsel Suçlar	Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma	Hakaret	Hırsızlık	Yajma	Dolandırıcılık	Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde İmal ve Ticareti	Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanma, Satın Alma	Sahtecilik	Külli Muamele	Zimmet	Rüşvet	Kaçakçılık	Trafik Suçları	Orman Suçları	Ateşli Silahlar ile Bıçaklar ile İlgili Suçlar	İzla İflas Kanununa Muhalefet	Askeri Ceza Kanununa Muhalefet	Tehdit	Mala Zarar Verme	Görevi Yaptırılmak İçin Dinleme	Alenin Korunması Tedbirine Aykırılık	Diğer Suçlar	Bilinmeyen	
2020																													
	Erkek	320	21	64	5	11	9	26	3	11	4	4	1	-	1	-	3	38	1	9	6	10	17	6	11	9	50	-	
	Kadın	7	-	3	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
2019																													
	Erkek	288	6	38	6	8	6	42	1	2	10	3	6	-	-	-	11	21	6	4	5	2	27	21	13	5	41	4	
	Kadın	7	-	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-
2018																													
	Erkek	230	6	43	1	2	5	16	-	-	4	3	7	-	-	-	5	28	2	7	8	3	24	7	7	6	46	-	
	Kadın	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
2017																													
	Erkek	194	5	50	3	5	7	16	-	2	4	7	5	-	-	-	7	11	1	8	5	-	14	6	6	5	27	-	
	Kadın	5	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
2016																													
	Erkek	195	6	40	5	4	1	20	2	1	4	-	7	3	15	7	6	22	7	4	7	34	-	-	-	-	-	-	
	Kadın	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	
2015																													
	Erkek	152	7	24	6	4	7	13	-	1	6	1	4	5	2	9	8	10	7	5	4	29	-	-	-	-	-	-	
	Kadın	7	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	
2014																													
	Erkek	240	9	42	2	4	18	11	2	-	1	1	5	-	6	9	-	10	6	5	6	103	-	-	-	-	-	-	
	Kadın	10	-	3	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	
2013																													
	Erkek	331	5	67	8	-	16	10	3	1	2	2	7	2	3	34	4	18	14	10	10	115	-	-	-	-	-	-	
	Kadın	27	3	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	1	-	9	-	-	-	-	-	-	
2012																													
	Erkek	103	6	24	-	1	2	3	-	-	1	-	-	10	1	5	9	14	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Kadın	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2011																													
	Erkek	26	3	5	-	-	-	3	-	-	-	-	1	2	-	2	2	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Kadın	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Birçok ile göre Gümüşhane'deki nüfus azlığı, ekonomik durgunluk ve sosyal ortam suç oranlarını etkileyen nedenler arasında görülmektedir. Suç oranlarına bakıldığında Doğu Karadeniz Bölgesindeki diğer iller gibi Gümüşhane ilinde de erkeklerin suç oranı kadınlara göre daha fazla olduğu görülmektedir.

4.2. Gereç ve Yöntem

Bu çalışma, Gümüşhane ilinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin suç korku düzeylerini belirlemek ve kente karşı duydukları güvensizlik hislerini analiz etmek amacıyla yapılmıştır. Anket formunun kişisel bilgiler kısmı ve toplumsal/kişisel zayıflık bölümlerinden elde edilen sonuçlar sunulacaktır. Araştırmanın amacı, "Kurban Sendromu" yaklaşımı üzerinden gerçek suç oranı ile üniversiteli öğrencilerin algıladığı suç oranı arasındaki farkı ortaya koymaktır. Anket çalışması, 2018-2019 ve 2023-2024 eğitim öğretim yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler, öğrencilerin suç korku düzeylerini belirlemek ve kente karşı duydukları güvensizlik hislerini analiz etmek için karşılaştırılacaktır. Bu amaçla, örneklem grubuna gece vakti tek başına dışarı çıkmanın ve otobüse binmenin ne derece güvenli olduğu gibi sorular yöneltilmiştir.

¹⁵³ TÜİK, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Ceza-Infaz-Kurumu-Istatistikleri-2020-37202>, (erişim 06.01.2024).

Araştırmada niceliksel anket yöntemi tercih edilmiş ve verilerin toplanmasında anket formu kullanılmıştır. Form, kişisel sorular ve toplumsal/kişisel zayıflık soruları şeklinde iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde 8, ikinci bölümde 14 olmak üzere toplamda 22 soru bulunmaktadır ve tüm sorular kapalı uçludur. Anket çalışması, Gümüşhane Üniversitesi'nde öğrenim gören İktisadi ve İdari Bilimler, İletişim, Sağlık Bilimleri, Mühendislik ve Doğa Bilimleri, İlahiyat, Edebiyat, Turizm Fakülteleri ile Meslek Yüksekokulları öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir.

Gümüşhane Üniversitesi'nde 2017-2018 akademik yılı içerisinde önlisans programlarında 6.381, lisans programlarında 10.948, yüksek lisans programlarında 906, doktora programlarında ise 50 öğrenci olmak üzere toplamda 18.285 öğrenci öğrenim görmektedir.¹⁵⁴ Bu kapsamda 2018 yılında toplam 310 adet anket çalışması yapılmıştır. 2023-2024 akademik yılı içerisinde önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında toplam 23.246 öğrenci eğitim almaktadır.¹⁵⁵ Bu kapsamda 2024 yılında toplam 404 adet anket çalışması yapılmıştır. Bu bağlamda, anket çalışmasının evreni 41.531 kişiden oluşmaktadır. 2018 ve 2024 yıllarında toplam 714 (310+404) adet anket çalışması yapılmıştır. Elde edilen veriler, IBM SPSS Statistics 27 yazılımı kullanılarak analiz edilmiştir ve analizler %95 güvenilirlik düzeyinde gerçekleştirilmiştir. Anket çalışmasında bağımlı değişken suç korkusu, bağımsız değişkenler ise cinsiyet, yaş, eğitim durumu, mesleki durum, gelir düzeyi ve doğum yeridir.

Suç korkusunun ölçülmesi için düzenlenen anket soruları daha önce birçok çalışmada kullanılmış olup, bu nedenle güvenilirliği kanıtlanmıştır. Suç korkusu üzerine yapılan çalışmalarda sıkça kullanılan ölçek, Ferraro'nun "The Fear of Crime" adlı çalışmasında yer alan suç korkusu ölçeğidir.¹⁵⁶ Ferraro'nun geliştirdiği ölçek, Sosyoloji Araştırmaları Dergisi'nde yayınlanan "Kentsel Mekânda Suç Korkusu- Şanlıurfa Örneği" makalesi kapsamında Prof. Dr. Mithat Arman Karasu tarafından Türkçeye uyarlanmış ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Bu çalışmada, Karasu tarafından uyarlanan ölçekler kullanılmıştır. Anket ölçeği ve sorular, ilgili akademisyenden izin alınarak çalışmada yer almıştır. Önceden kullanılmış soruların yer alması, bilimsel olarak tekrar riski taşımakla birlikte, Gümüşhane'deki suç korkusunun diğer illerde yapılan benzer araştırmalar ile karşılaştırılması açısından önemli bir avantaj sağlamaktadır.¹⁵⁷

¹⁵⁴ Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, "Öğrenci Sayıları Raporu", <https://istatistik.yok.gov.tr/>, (erişim 05.12.2018).

¹⁵⁵ Gümüşhane Üniversitesi, <https://www.gumushane.edu.tr/hdetay/universitemiz-ogrenci-sayisi-bakimindan-rekora-kosuyor-3974>, (erişim 18.12.2023).

¹⁵⁶ Kenneth Ferraro, *The Fear of Crime: Interpreting Victimization Risk*, State Univ. Of New York Pres, 1995, s. 35-38.

¹⁵⁷ Karasu, (2017), a.g.e.,1, s. 55.

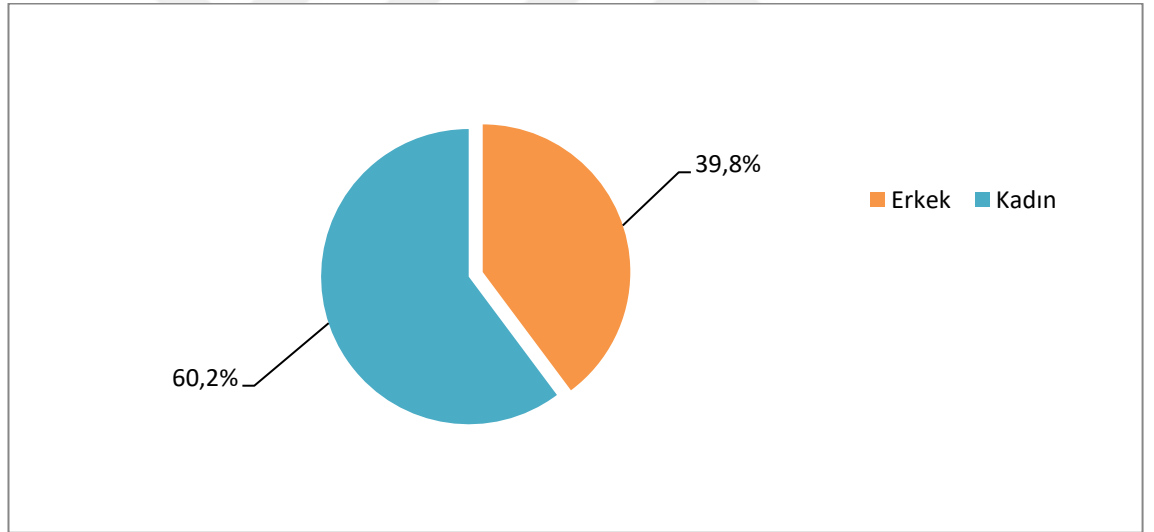
4.3. Bulgular

Bu kısımda ilk önce 2018-2019 öğretim yılında yapılan anket çalışmasından elde edilen veriler, daha sonra 2023-2024 öğretim yılında yapılan anket çalışmasından elde edilen veriler paylaşılarak son olarak karşılaştırma yapılacaktır.

Çalışmada yapılan anket çalışması iki bölüm şeklinde yapıldığı ve ilk bölümde katılımcıların kişisel bilgilerine yer verildiği, kişisel bilgilerden sonra ikinci bölümde ise toplumsal/kişisel zayıflıklara ilişkin sorulara verilen cevaplar bulunmaktadır.

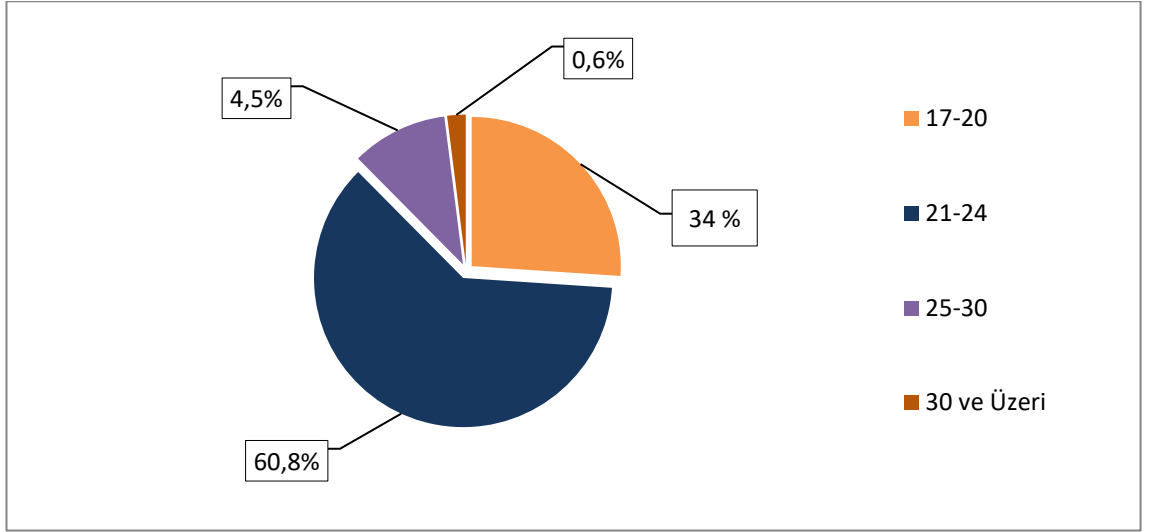
4.3.1. 2018-2019 Eğitim Öğretim Döneminden Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde 2018-2019 eğitim öğrenim döneminde anket çalışmasına katılan kişilerin cinsiyetini, yaşını, öğrenim durumunu, medeni halini, gelir düzeyini, doğum yerini, mesleki durumunu ve yaşadığı yer/mekân gibi demografik özelliklerin belirlenmesi için sorulan sorulardan elde edilen bulgular ve toplumsal/kişisel zayıflıklara ilişkin sorulan sorulardan elde edilen bulgulara yer verilecektir.

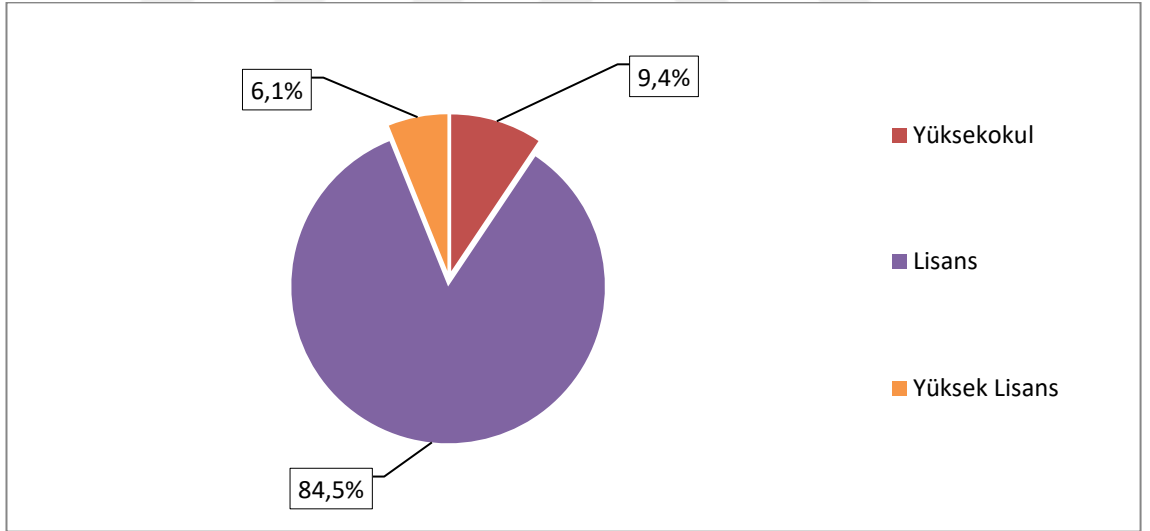
Şekil 6: Örneklem grubunun cinsiyet dağılımı

Gümüşhane Üniversitesi'nde yaptığımız çalışmaya katılan öğrencilerin sayısı 123'ü erkek ve 186'sı kadındır. Katılımcılarda kadınların oranı %60.2'yken, erkeklerin oranı %39.8 olduğu görülmektedir.

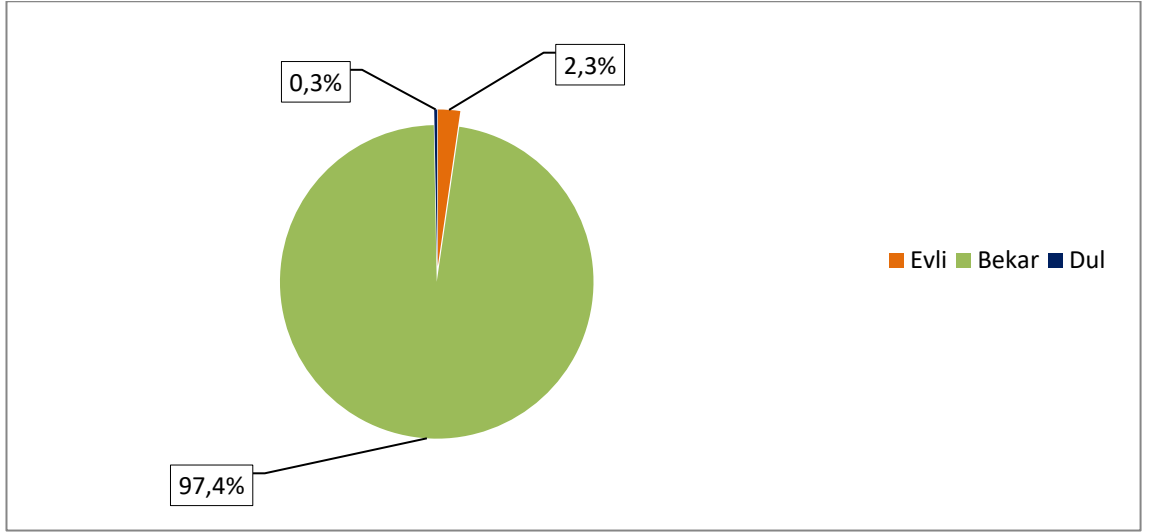
Şekil 7: Örneklem grubunun yaş dağılımı

Katılımcıların çoğunluğu %60.8'lik oranla 21-24 yaş arası öğrencilerden oluşmaktadır. İkinci çoğunluğu %34 oranla 17-20 yaş arası öğrencilerden oluşmaktadır. Üçüncü sırada %4.5 oranla 25-30 yaş arası öğrencilerden oluşmaktadır. Dördüncü sırada ise %0.6 oranla 30 yaş ve üzerinde olan öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

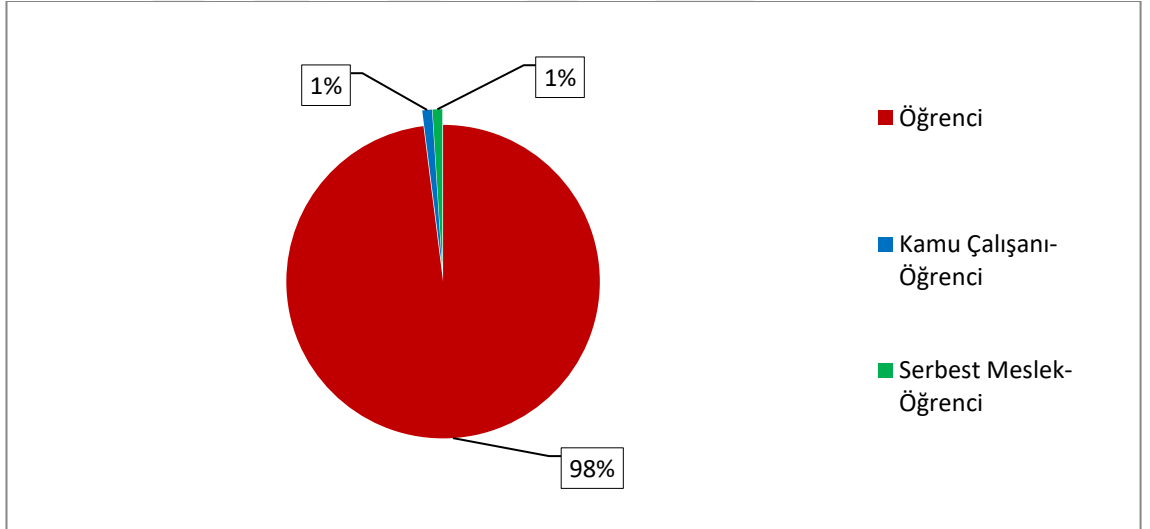
Şekil 8: Örneklem grubunun eğitim durumu

Katılımcıların çoğunluğunun öğrenim düzeyi %84.5 oranla Lisans düzeyindeki öğrencilerdir. İkinci sırada %9.4 oranla yükseköğretim düzeyindeki öğrencilerdir. Üçüncü sırada ise %6.1 oranla yüksek lisans düzeyindeki öğrencilerin yer aldığı görülmektedir.

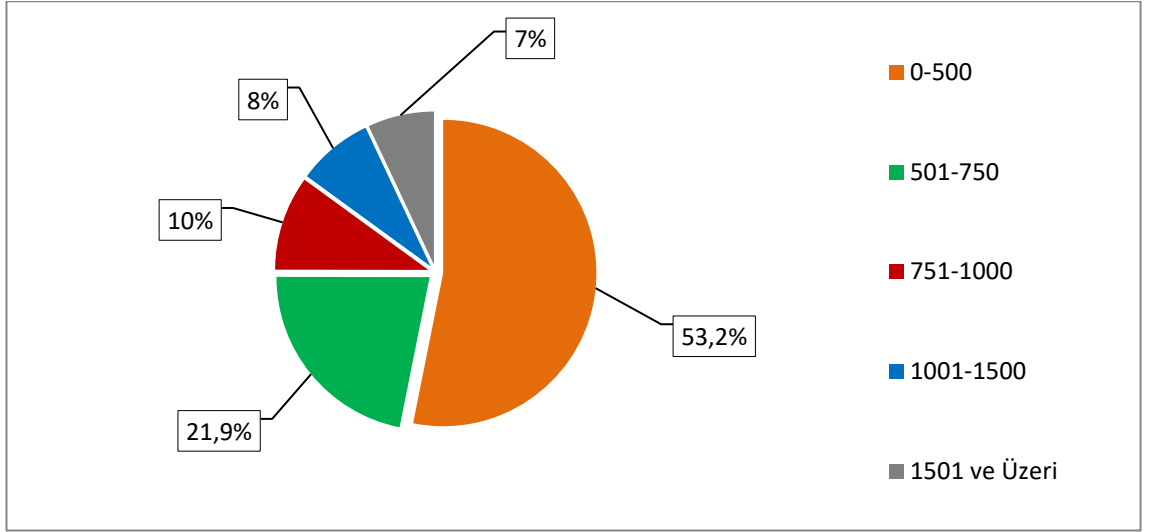
Şekil 9: Örneklem grubunun medeni durumu

Katılımcıların çoğunluğu %97.4 oranla bekar olduğu, %2.3 oranla evli olduğu, %0.3'ünün ise evlenip boşandığı görülmektedir.

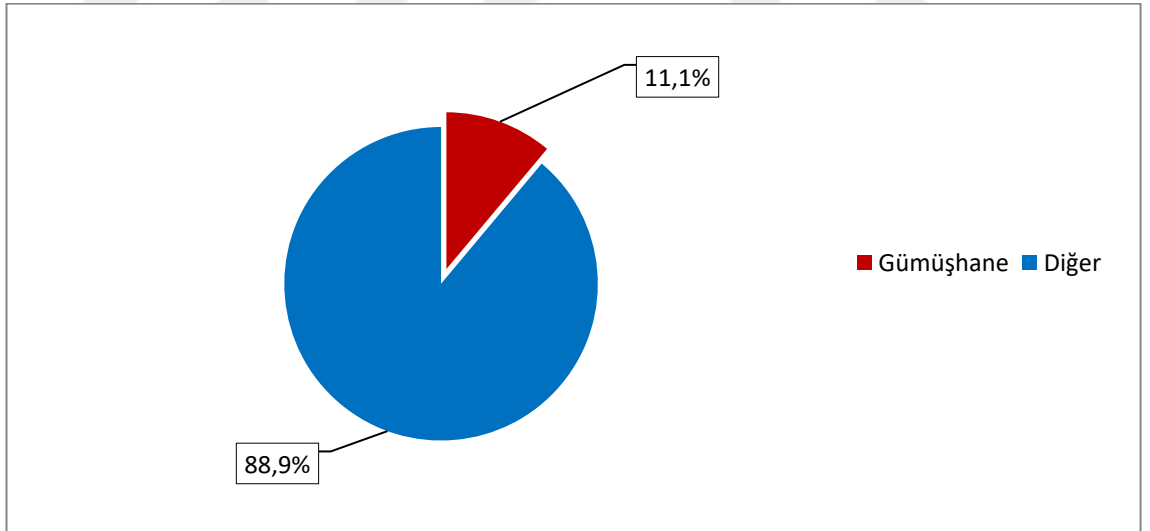
Şekil 10: Örneklem grubunun mesleki dağılımı

Anket çalışmasına katılan kişilerin hepsinin öğrenci olduğu, ancak %1'i hem öğrenci hem de kamu çalışanı olarak görev yapmakta olduğunu, %1'i ise hem öğrenci hem de serbest bir meslek yapmakta olduğunu belirtmiştir.

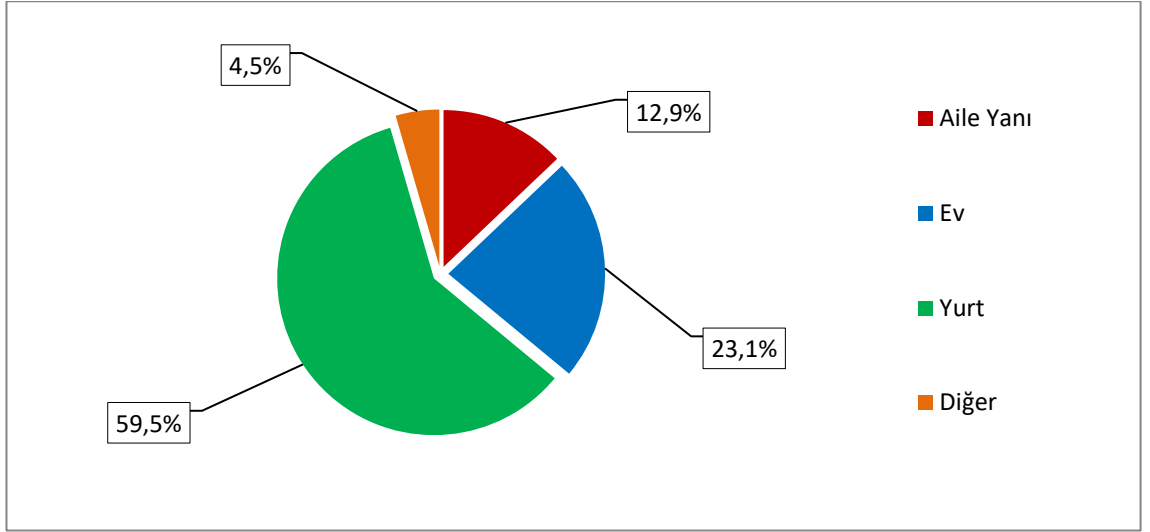
Şekil 11: Örneklem grubunun gelir dağılımı

Katılımcıların çoğunluğunun gelir düzeyi %53.2'lik oranla 0-500 TL arası olan öğrencilerden oluşmaktadır. İkinci sırada %21.9'luk oranla 501-700 TL arası geliri olan öğrencilerdir. Üçüncü sırada %10'luk oranla 751-1000 TL arası geliri olan öğrencilerdir. Dördüncü sırada %8'lik oranla 1001-1500 TL arası geliri olan öğrencilerdir. Son sırada ise %7'lik oranla 1501 TL ve üzeri geliri olan öğrencilerden oluştuğu tespit edilmiştir.

Şekil 12: Örneklem grubunun doğum yeri

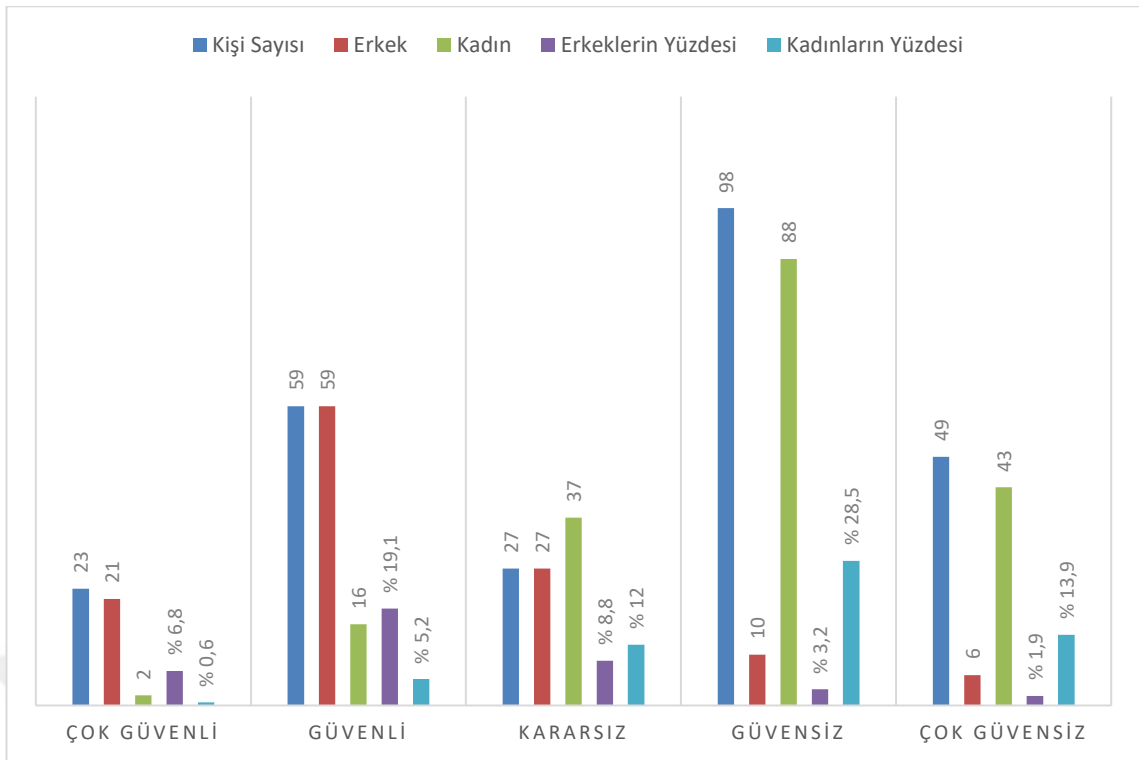
Katılımcıların doğum yerine bakıldığı zaman, öğrencilerin çoğunluğu il dışından Gümüşhane Üniversitesi'ni tercih ederek gelen öğrencilerden oluştuğu görülmektedir. Diğer illerden Gümüşhane iline gelen öğrencilerin oranı %88.9 iken, Gümüşhane'de doğup büyüyen ve Gümüşhane Üniversitesi'ni tercih edenlerin oranı ise %11.1 olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 13: Örneklem grubunun yaşadığı yer

Katılımcıların çoğunluğu Gümüşhane Üniversitesinde öğrenim görmekte iken %59.5'i yurtlarda kaldığı belirtmiştir. İkinci sırada öğrencilerin %23.1'i evlerde kaldığını belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %12.9'u aile yanında kaldığını beyan etmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %4.5'i diğer cevabını verdiği tespit edilmiştir.

Cevaplar arasında bulunan “akraba yanı” şikkını katılımcılardan kimsenin işaretlememiği görülmüştür. Ayrıca bu soru cinsiyet ve doğum yeri yönünden incelendiğinde; farklı illerden gelen öğrencilerin %58'i yurtları tercih ettiği, %19.5'i ev'i tercih ettiği, %7.8'i ise aile yanını tercih ettiği, %3.9'u ise diğer yerleri tercih ettiği görülmektedir. Kadın öğrencilerin çoğunluğu %40.5 oranla yurtları, 8.1'i ev'i, %7.8'i aile yanını, %3.9'u diğer yerleri tercih ettikleri görülmekte iken, erkek öğrencilerin çoğunluğu %19.1 oranla yurtları tercih ettiği, %14.9'u ev'i, %5.2'si aile yanını ve %0.6'sı ise diğer yerleri tercih ettiği görülmektedir.

Şekil 14: Gece vakti tek başına dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?

Katılımcıların Gümüşhane ilini ne kadar güvenli bulduklarına ilişkin ve Gümüşhane ilinin güvenli olup olmadığının tespiti için sorulan sorulardan ilk olarak öğrencilere “Gece vakti tek başınıza dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların çoğunluğunun Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmayı %31,7’lik oranla “güvensiz” olduğunu belirttikleri tespit edilmiştir. İkinci sırada öğrencilerin %24,3’ü Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmanın “güvenli” olduğunu belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %20,8’i Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmanın güvenli olup olmadığı konusunda “kararsız” kaldıklarını belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %15,8’i Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmanın “çok güvensiz” olduğunu belirtmişlerdir. Beşinci sırada öğrencilerin %7,4’ü Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmanın “çok güvenli” olduğunu belirttikleri tespit edilmiştir.

Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmayı erkek öğrencilerin %65’i çok güvenli-güvenli olduğunu, %13’ü çok güvensiz-güvensiz olduğunu, %22’si kararsız olduğunu belirttikleri anlaşılmıştır. Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmayı kadın öğrencilerin %70,4’ü çok güvensiz-güvensiz olduğunu, %9,7’si çok güvenli-güvenli olduğunu, %19,9’u kararsız olduğunu belirttikleri anlaşılmıştır.

Elde edilen oranlar, beklenildiği gibi katılımcıların çoğunluğunun gece vakti tek başına dışarı çıkmayı güvensiz bulduklarını, bu da insanların Gümüşhane’de gece vakti kendilerini güvende hissetmediklerini göstermektedir.

Katılımcıların Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmanın güvensiz olarak algılanmasının birkaç nedeni olabilir;

-Sokakların yeterince aydınlatılmaması,

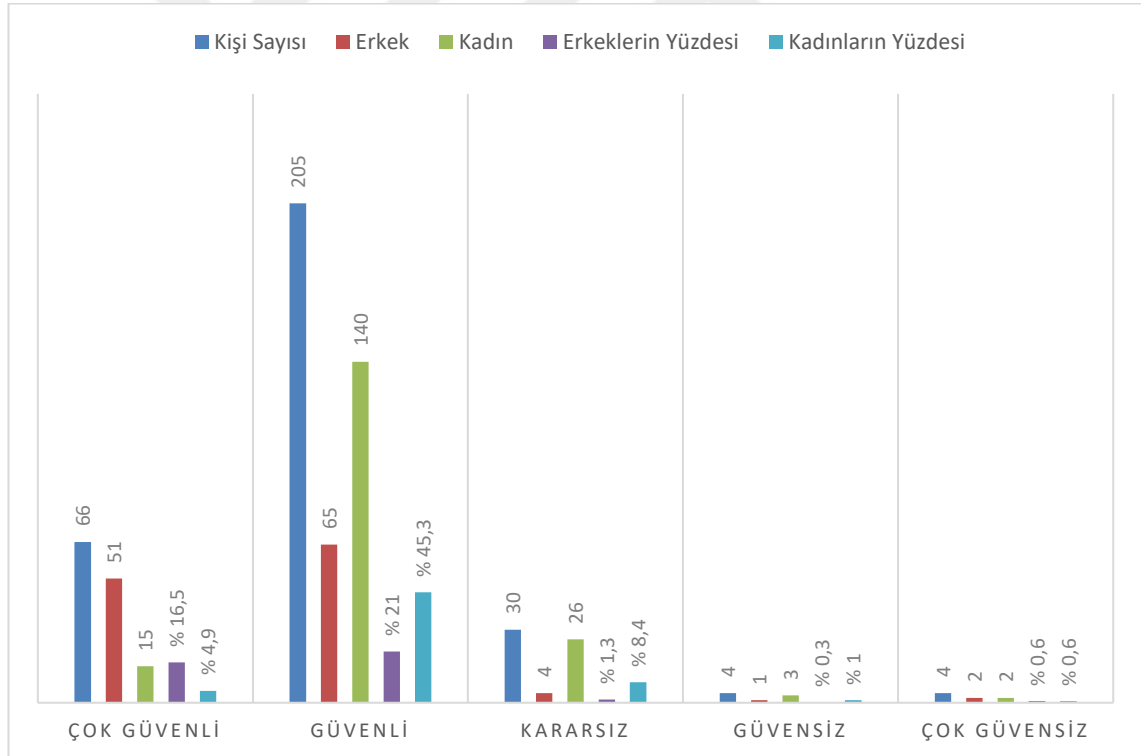
-Gece saatlerinde insan hareketliliğinin azalması, tek başına dolaşan insanların kendilerini savunmasız hissetmesine yol açabilir.

-İnsanların Gümüşhane ilinde daha önceden gördükleri, yaşadıkları veya duydukları suç olaylarından kaynaklı olarak güvenlik algılarını olumsuz etkileyebilir. Bunun yanında kolluk görevlilerinin yetersiz kalması da insanlarda güvensizlik hissi oluşturabilir.

-Kentın küçük bir il olması itibariyle de gece vakti tek başına dışarı çıkmanın hoş karşılanmaması, insanların kaygı duymasına neden olabilir.

-Medyada yer alan olumsuz haberlerinde, toplumda güvensizlik hissi oluşturabilir.

Bu nedenlerin bir araya gelmesiyle birlikte Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkma konusunda bireylerde endişe veya korku yaratan bir atmosfer oluşabilir.

Şekil 15: Gündüz vakti tek başına dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?

“Gündüz vakti tek başınıza dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?” sorusuna katılımcıların çoğunluğunun Gümüşhane ilinde gündüz vakti dışarı çıkmayı %66,3'lük oranla “güvenli” olduğunu belirttikleri tespit edilmiştir. İkinci sırada öğrencilerin %21,4'ü Gümüşhane ilinde gündüz vakti dışarı çıkmanın “çok güvenli”

olduğunu belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %9.7'si Gümüşhane ilinde gündüz vakti dışarı çıkmanın güvenli olup olmadığı konusunda “kararsız” kaldıklarını belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %1.3'ü Gümüşhane ilinde gündüz vakti dışarı çıkmanın “güvensiz” olduğunu belirtmişlerdir. Beşinci sırada öğrencilerin %1.2'si Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmanın “çok güvensiz” olduğunu belirttikleri tespit edilmiştir.

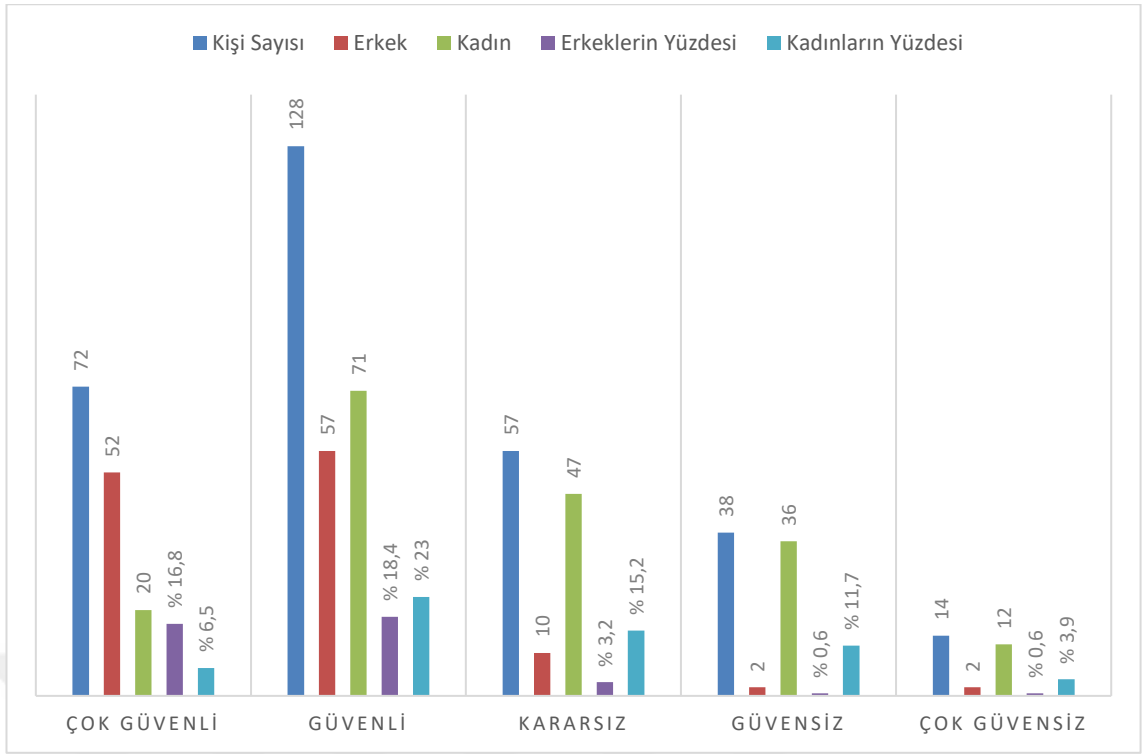
Gümüşhane ilinde gündüz vakti dışarı çıkmayı erkek öğrencilerin %94.3'ü çok güvenli-güvenli olduğunu, %2.4'ü çok güvensiz-güvensiz olduğunu, %3.3'ü kararsız olduğunu belirttikleri anlaşılmıştır. Gümüşhane ilinde gündüz vakti dışarı çıkmayı kadın öğrencilerin %83.3'ü çok güvenli-güvenli olduğunu, %2.7'si çok güvensiz-güvensiz olduğunu, %14'ü kararsız olduğunu belirttikleri anlaşılmıştır.

Şekil 15'den de anlaşılacağı üzere Gümüşhane ilinin gündüz vakti güvenli bulunduğu izlenimini ortaya koymaktadır.

Katılımcıların gece vakti tek başına dışarı çıkmayı güvensiz bulurken, gündüz vakti tek başlarına dışarı çıkmayı güvenli bulmaları Gümüşhane ilinin gündüz saatlerinde genel güvenlik algılarının daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bunun nedenleri arasında;

- İlin gündüz saatlerinde sokaklarının daha kalabalık olması,
- Gündüz vakti kentin aydınlatmasının ve çevre düzenlemelerinin daha iyi görünmesi,
- Bireylerin gündüz saatlerinde daha fazla etkileşim halinde bulunmaları, toplumsal güven duygusunun oluşması,
- Gündüz vakti suç oranlarının genellikle daha düşük olması,
- Gündüz vakti dışarı çıkmanın toplumda daha kabul gören bir davranış olduğu düşüncesi,

Gümüşhane ilinde gündüz vakti tek başına dışarı çıkan insanların kendilerini güvende hissetmelerini sağlayan unsurlar olarak öne çıkabilmektedir.

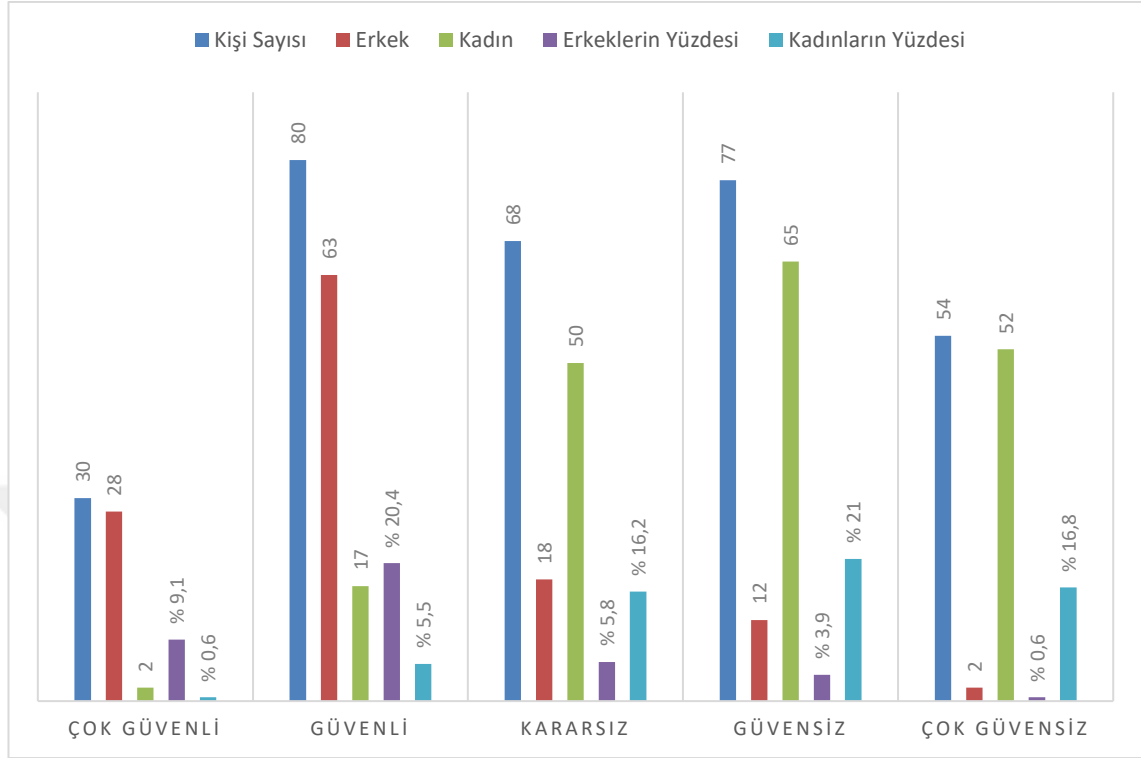
Şekil 16: Evinizde ve/veya yurduanızda gece vakti tek başınıza kalmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?

Gümüşhane’de yaşayan öğrencilerin barınma alanındaki güven derecesini ölçmek için “Evinizde ve/veya yurduanızda gece vakti tek başınıza kalmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Soruya verilen cevaplar Şekil 16’de gösterilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu %41.4’lük oranla evde yalnız kalmanın “güvenli” olduğunu belirtmiştir. İkinci sırada öğrencilerin %23.3’i evde yalnız kalmanın “çok güvenli” olduğunu belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %18.4’ü “kararsız” kaldıklarını belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %12’si evde yalnız kalmanın “güvensiz” olduğunu belirtmiştir. Beşinci sırada ise öğrencilerin %4.5’i evde yalnız kalmanın “çok güvensiz” olduğunu belirtmiştir.

Kadın öğrencilerin %48.9’u evde/yurtta yalnız kalmayı çok güvenli-güvenli olduğunu, %25.8’i çok güvensiz-güvensiz olduğunu, %25.3’ü ise kararsız olduğunu belirttikleri anlaşılmıştır. Erkek öğrencilerde ise %88.6’sı evde/yurtta yalnız kalmayı çok güvenli-güvenli olduğunu, %3.3’ü çok güvensiz-güvensiz olduğunu, %8.1’i ise kararsız kaldığını belirttikleri anlaşılmıştır.

Gümüşhane ilinde kadın ve erkek öğrenciler arasında evde veya yurtta yalnız kalma konusundaki güvenlik algılarında önemli bir fark olduğu görülmektedir. Kadın öğrencilerin yalnız kalma durumunu daha güvensiz hissetmelerinde; kadınların literatürle

uyumlu olarak kendilerini daha fazla tehdit altında hissetmeleri, geçmişte yaşadıkları olumsuz deneyimler gibi faktörler görülebilir.

Şekil 17: Kent içinde gece vakti tek başına otobüse binmeyi ne derece güvenli buluyorsunuz?

Kentlerdeki toplu ulaşımın kent güvenli açısından önemli bir yere sahip olmasından dolayı ve çoğu yerde toplu taşımaya binilen yerlerde öreğin durak gibi yerlerde evsizlerin barınma alanları olarak görülmektedir. Bu nedenle öğrencilere kent güvenliği için sorulan sorulardan bir diğeri ise “Kent içinde gece vakti tek başına otobüse binmeyi ne derece güvenli buluyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların çoğunluğu %25.9’luk oranla gece vakti tek başına otobüse binmeyi “güvenli” olduğunu belirttikleri tespit edilmiştir. İkinci sırada öğrencilerin %24.9’u gece vakti tek başına otobüse binmeyi “güvensiz” olduğunu belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %22’si gece vakti tek başına otobüse binmenin güvenli olup olmadığı konusunda “kararsız” kaldıklarını belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %17.4’ü gece vakti tek başına otobüse binmeyi “çok güvensiz” olduğunu belirtmişlerdir. Beşinci sırada öğrencilerin %9.7’si gece vakti tek başına otobüse binmeyi “çok güvenli” olduğunu belirttikleri tespit edilmiştir.

Yapılan çalışmaya benzer olarak Esra Banu Sipahi’nin Türkiye geneli yapmış olduğu araştırma incelendiğinde; “Örneklem Grubunun Yaşanılan Kentte Gece Toplu Taşıma Aracını Kullanma Durumu” sorusuna araştırmaya katılanların %61.1 geceleri

toplu taşıma araçlarına binmekten tedirgin olduklarını, %5.8'i de akşam/gece saatlerinde toplu taşıma aracına hiç binmediklerini ifade etmişlerdir.¹⁵⁸

Kadın öğrencilerin %10.2'si gece vakti tek başına otobüse binmeyi çok güvenli-güvenli olduğunu, %62.9'u çok güvensiz-güvensiz olduğunu, %26.9'unun kararsız olduğu tespit edilmiştir. Erkek öğrencilerde ise %74'ü gece vakti tek başına otobüse binmeyi çok güvenli-güvenli olduğunu, %11.4'ü çok güvensiz-güvensiz olduğunu, %14.6'sı ise kararsız kaldığını belirttikleri anlaşılmıştır.

Şekil 17'den de anlaşılacağı üzere katılımcıların büyük bir oranı (genellikle kadın öğrenciler) gece vakti otobüse binmenin güvenli bulmadıkları izlenimi ortaya çıktığı görülmektedir.

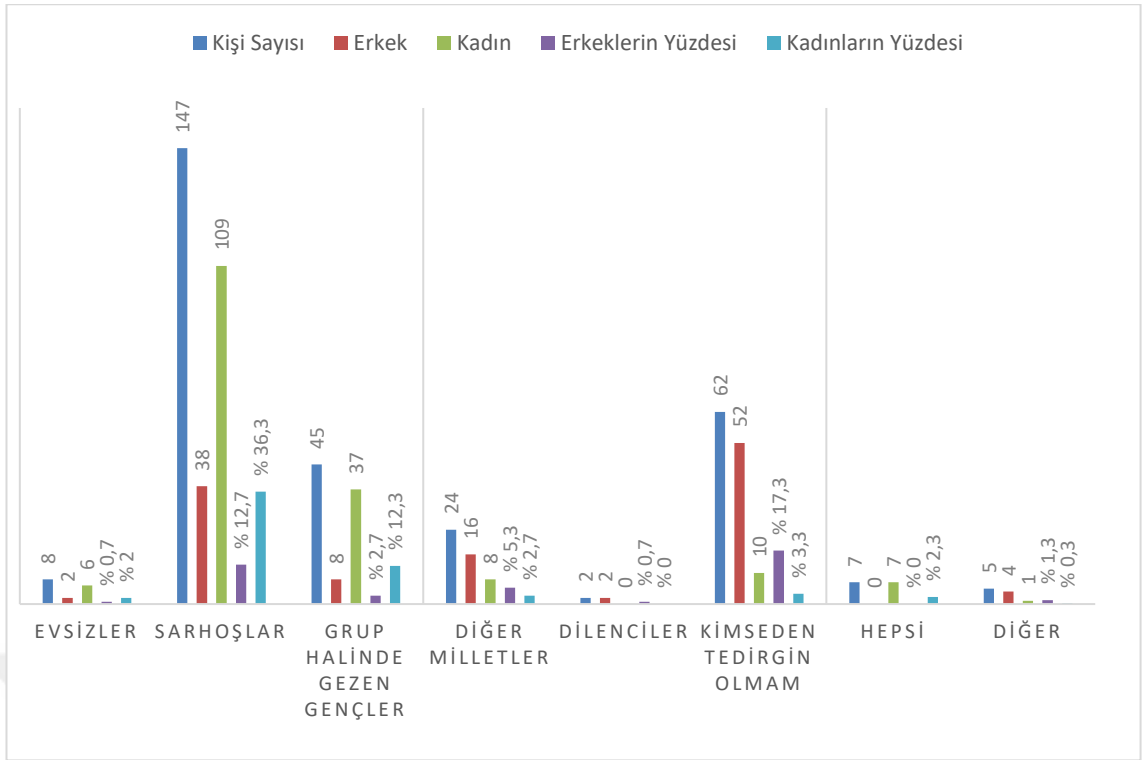
Kadın öğrencilerin %62.9'unun Gümüşhane ilinde gece vakti otobüse binmeyi güvensiz bulması, birkaç önemli noktayı gözler önüne sermektedir. Bunlar;

-Kadın öğrencilerin Gümüşhane ilinde gece vakti toplu taşıma araçlarını kullanırken kendilerini daha fazla tehdit altında hissettiklerini,

-Gece vakti dışarıda daha fazla risk altında olabileceğini düşündüklerini,

-Kadınların gece vakti toplu taşıma araçlarını kullanırken yaşadıkları olumsuz deneyimler veya medyada yer alan haberler bu algıyı pekiştirebilir. Örneğin 11 Şubat 2015 yılında Mersin'in Tarsus ilçesinde gerçekleşen Özgecan Aslan cinayetinin de kadın öğrencilerin gece vakti otobüse binmenin güvenli olmadığını veya çok güvensiz olduğu şikkını işaretlemesinin sebepleri arasında olduğu değerlendirilmektedir.

¹⁵⁸ Esra Banu Sipahi, "Türkiye'de Kent Sakinlerinin Suç Korkuları Üzerine Bir Araştırma", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt. 9, Sayı. 43, 2016, s. 2166.

Şekil 18: Aşağıdaki kişilerden hangisi sizi tedirgin ediyor?

Katılımcıların kentlerde bulunan ne tür insanlardan korktuklarını tespit etmeye yönelik “Aşağıdaki kişilerden hangisi sizi tedirgin ediyor” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruda katılımcılar birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir. Cevaplar arasında “evsizler, sarhoşlar, grup halinde gezen gençler, diğer milletler, dilenciler, kimseden tedirgin olmam ve diğer” şıkları bulunmaktadır.

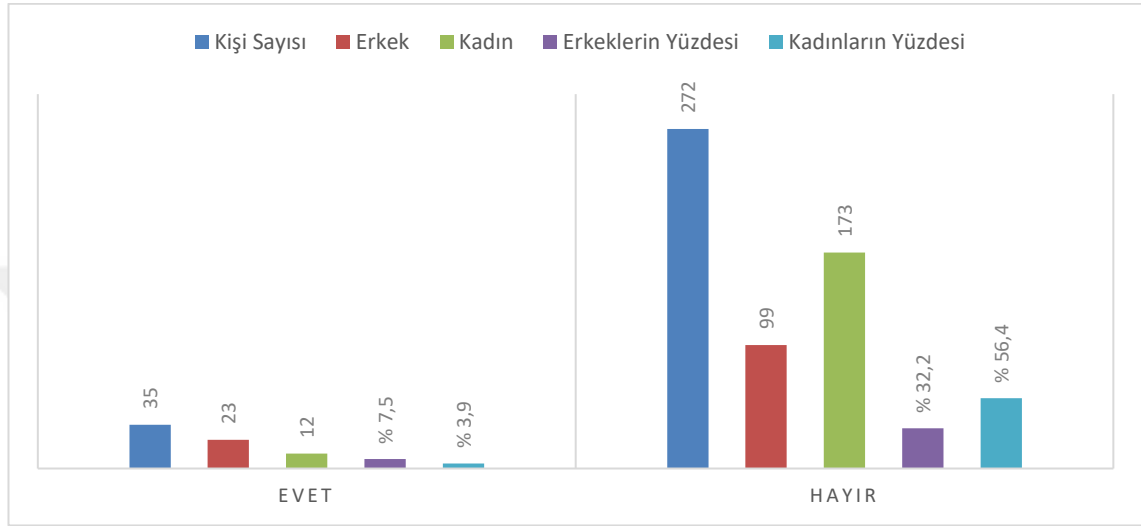
Katılımcıların çoğunluğunun %49’luk oranla sarhoşlardan tedirgin olduğunu belirttiği anlaşılmıştır. İkinci sırada öğrencilerin %15’i grup halinde gezen gençlerden tedirgin olduğunu belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %8’i diğer milletlerden tedirgin olduğunu belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %2,7’si evsizlerden tedirgin olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların %1,6’sı diğer şıkkını işaretlemişlerdir. Katılımcıların %20,6’sı ise kimseden tedirgin olmadıklarını belirttikleri tespit edilmiştir.

Kadın öğrenciler sırasıyla sarhoşlar, grup halinde gezen gençler, diğer milletler ve evsizlerden tedirgin olurken, erkek öğrencilerin çoğunluğu kimseden tedirgin olmam şıkkını işaretledikleri tespit edilmiştir. Erkek öğrenciler sırasıyla sarhoşlar, diğer milletler, grup halinde gezen gençler ve evsizlerden tedirgin oldukları tespit edilmiştir.

Türkiye genelinde yapılan bir araştırmaya göre örnekleme katılan katılımcıların %41’i sarhoşlardan, %32,5’i yabancılardan (özellikle Suriyelilerden), %26,2’si grup

halinde dolaşan gençlerden, %19.5'i akli dengesi yerinde olmayan kişilerden, %18.4'ü dilencilerden tedirgin olurken, %18.8'i kimseden tedirgin olmadığını belirtmiştir.¹⁵⁹

Mithat Arman Karasu'nun Şanlıurfa genelinde yaptığı benzer bir araştırmaya göre; %37.1 Suriyelilerden, %13.9'u aşiret mensuplarından, %13.1'i grup halinde gezen gençlerden, %11'i sarhoşlardan, %10.2'si dilencilerden, %2.4'ü evsizlerden ve %12.2'si kimseden tedirgin olmadığını belirtmiştir.¹⁶⁰

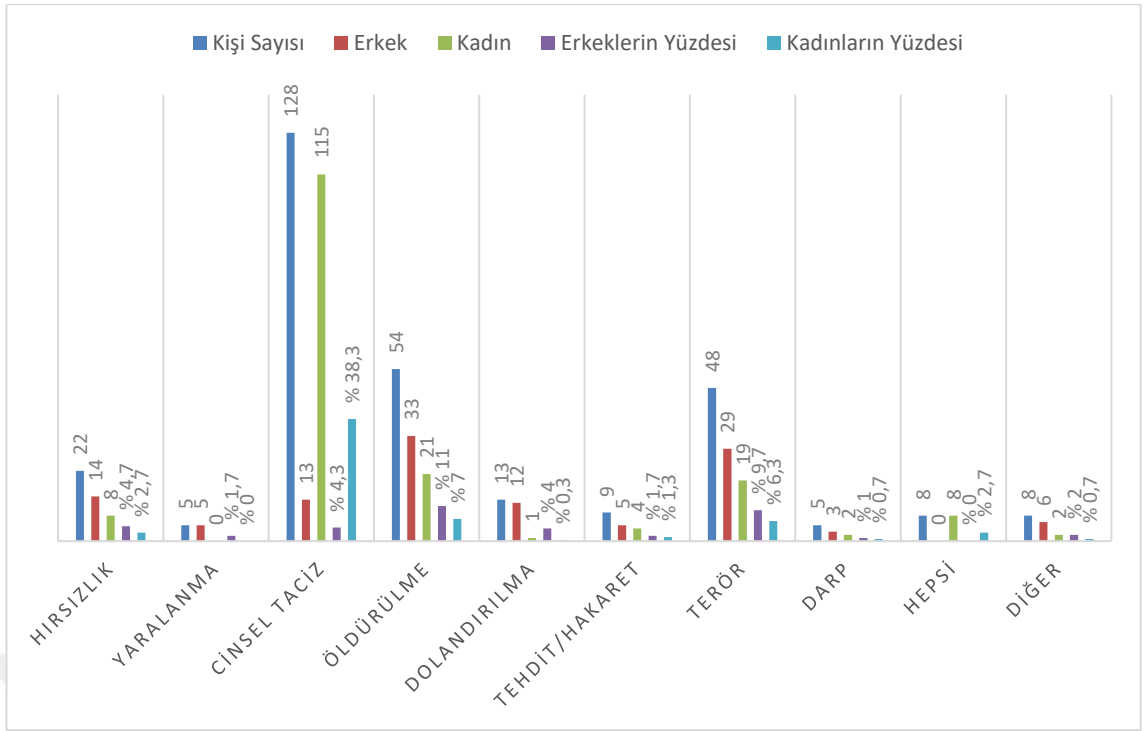
Şekil 19: Hayatınız boyunca herhangi bir suça maruz kaldınız mı?

Katılımcılara “Hayatınız boyunca herhangi bir suça maruz kaldınız mı?” sorusu sorularak herhangi bir suça maruz kalıp kalmadıklarından yola çıkılarak suça karşı duydukları korku ölçülmek istenmiştir. Verilen cevaplar yukarıda Şekil 19’da gösterilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu %88.6’lık bir oranla herhangi bir suça maruz kalmadıklarını belirtirken, %11.4’ü herhangi bir suça maruz kaldıklarını belirtmiştir.

Gümüşhane ilinde okuyan öğrencilerin büyük çoğunluğunun hayatları boyunca herhangi bir suça maruz kalmadıklarını söylemesi, katılımcıların genel olarak suç deneyimlerinin düşük olduğunu ve çoğunlukla güvenli bir ortamda yaşadıklarını göstermektedir. Çoğunluğun suça maruz kalmadığını belirtmesi genel güvenlik algısının olumlu olduğunu gösterirken, yine de azınlıkta kalan (suça maruz kalan) bu oran, toplumda korku yaratan durumların varlığını ortaya koymaktadır.

¹⁵⁹ Sipahi, a.g.e., s. 2166.

¹⁶⁰ Karasu, (2017), a.g.e., s.60.

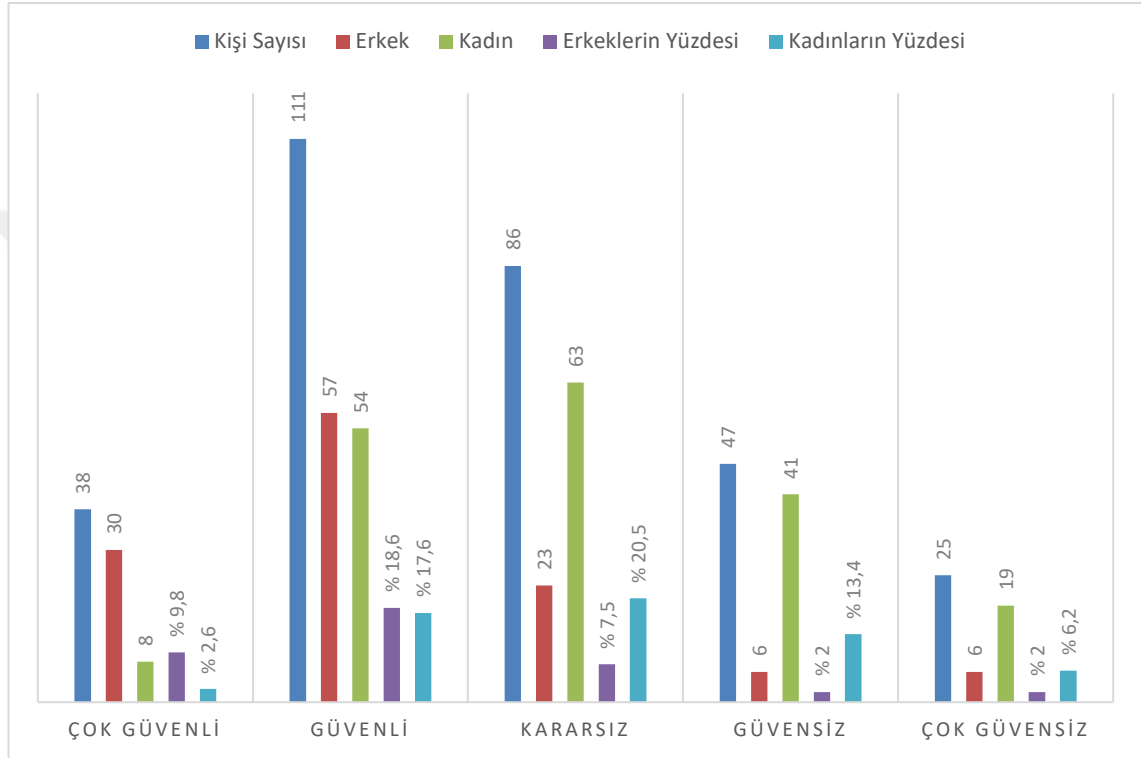
Şekil 20: Hayatta en fazla hangi suça maruz kalmak sizi tedirgin ediyor?

Katılımcılara “Hayatta en fazla hangi suça maruz kalmak sizi tedirgin ediyor?” sorusu yöneltilmiştir. Sonuçlar aşağıdaki Şekil 20’de verilmiştir. Bu soruda katılımcılar birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir. Katılımcıların çoğunluğu %42,6’sı cinsel taciz suçuna maruz kalmaktan korktukları anlaşılmıştır. İkinci sırada öğrencilerin %18’i öldürülmekten korkmaktadırlar. Üçüncü sırada öğrencilerin %16’sı terör suçuna maruz kalmaktan korkmaktadırlar. Dördüncü sırada öğrencilerin %7,4’ü hırsızlık suçuna maruz kalmaktan korkmaktadırlar. Beşinci sırada öğrencilerin %4,3’ü dolandırılma suçuna maruz kalmaktan, sonrasında sırasıyla yaralama, darp ve diğer suçlara maruz kalmaktan korktukları tespit edilmiştir. Gümüşhane, Doğu Karadeniz Bölgesi’nde yer almasına rağmen öğrencilerin %16’sı terör suçuna maruz kalacağını düşünmektedir. Türkiye’de geçmişten günümüze halen yaşanmakta olan terör olayları ve bu olayların medyada ve kamuoyunda sürekli olarak gündemde tutulması, insanları etkilemiş ve teröre karşı insanlarda suç korkusu arttığı gözlemlenmiştir.

Kız öğrencilerin çoğunluğu %63,9 oranla cinsel taciz suçuna maruz kalmaktan korkmaktadırlar. İkinci sırada %11,7’lik oranla öldürülme, üçüncü sırada %10,6’lık oranla terör suçuna maruz kalmaktan korkmaktadırlar. Sonrasında sırasıyla kadın öğrenciler hırsızlık, tehdit/hakaret, dolandırılma ve darp suçlarına maruz kalmaktan korkmaktadırlar. Erkek öğrencilerin çoğunluğu %27,5 oranla öldürülme suçuna maruz kalmaktan korkmaktadırlar. İkinci sırada %24,2’lik oranla terör, üçüncü sırada %11,7’lik oranla hırsızlık suçuna maruz kalmaktan korkmaktadırlar. Sonrasında sırasıyla cinsel

taciz, dolandırılma, yaralama, tehdit/hakaret ve darp suçlarına maruz kalmaktan korkmaktadırlar. Kadın öğrencilerin en çok cinsel taciz suçuna maruz kalmaktan korkmalarındaki sebepler arasında son zamanlarda medyada cinsel suçlar ile cinsel saldırılara ilişkin haberlerin sıkça yer alması görülmektedir.

Kadın öğrencilerin cinsel taciz korkusu, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve kadınlara yönelik şiddetin yaygınlığına işaret ederken erkek öğrencilerin korkuları daha çok fiziksel şiddet ve genel suçlarla ilişkili olduğu görülmektedir.

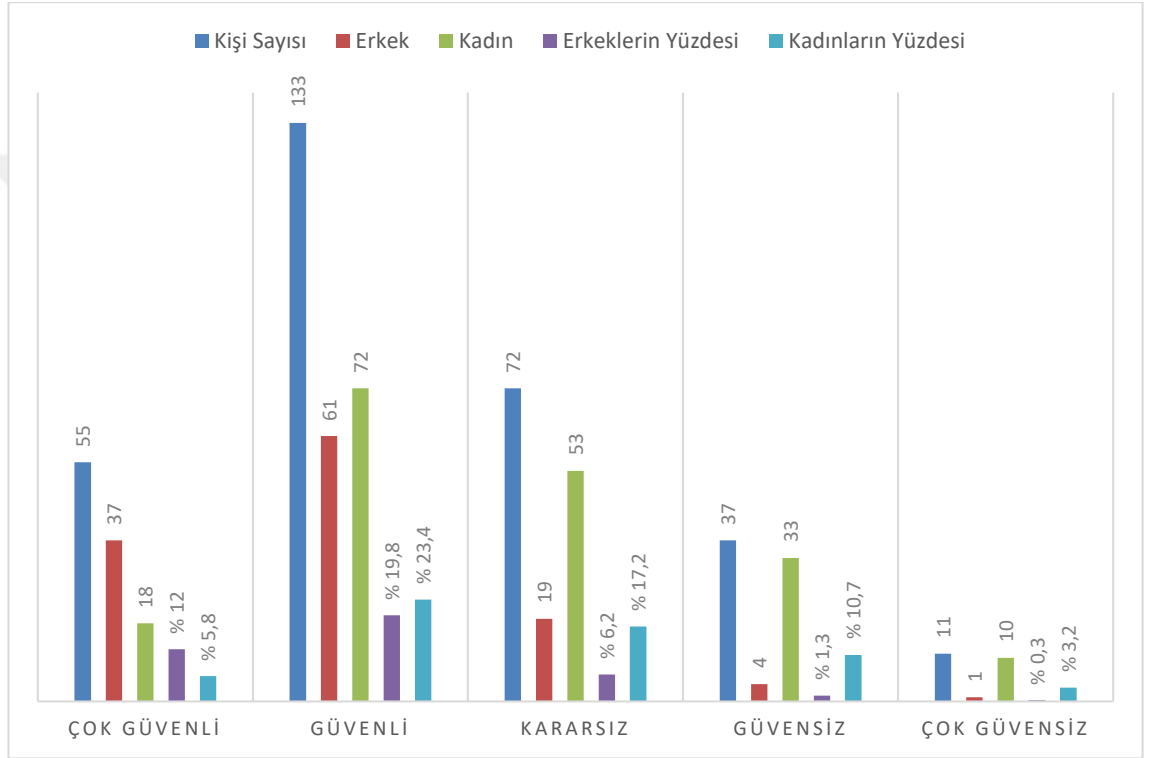

Şekil 21: Yaşadığınız kenti ne derece güvenli buluyorsunuz?

Katılımcılara kente karşı duydukları güvenin ölçülmesi için sorulan “Yaşadığınız kenti ne derece güvenli buluyorsunuz?” sorusuna verilen cevaplar Şekil 21’de gösterilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu %36.2’lik oranla Gümüşhane ilinin “güvenli” olduğunu belirtmiştir. İkinci sırada öğrencilerin %28’i Gümüşhane ilinin güvenli olup olmadığı konusunda “kararsız” olduğunu belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %15.4’ü Gümüşhane ilinin “güvensiz” olduğunu belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %12.4’ü Gümüşhane ilinin “çok güvenli” olduğunu belirtmiştir. Beşinci sırada öğrencilerin %8.2’si Gümüşhane ilinin “çok güvensiz” olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların, Gümüşhane ilinde yaşamının güvenli-çok güvenli olduğunu belirtenlerin toplam oranı %48.6 iken, %23.6’sı ise güvensiz-çok güvensiz olduğunu düşünmektedir.

Kadın öğrencilerin çoğunluğu %20.2'lik oranla Gümüşhane ilinin “güvenli-çok güvenli” olduğunu, %19.6'sının Gümüşhane ilini “güvensiz-çok güvensiz” olduğunu belirtmiştir. Erkek öğrencilerin çoğunluğu %28.4'lük oranla Gümüşhane ilinin “güvenli-çok güvenli” olduğunu, %4'ünün Gümüşhane ilinin “güvensiz-çok güvensiz” olduğunu belirtmişlerdir.

Genel olarak elde edilen sonuçlar kapsamında Gümüşhane ilinin güvenlik algısının olumlu olduğunu, ancak yine de önemli bir kesiminde güvenlik kaygılarının olduğunu ortaya koymuştur.

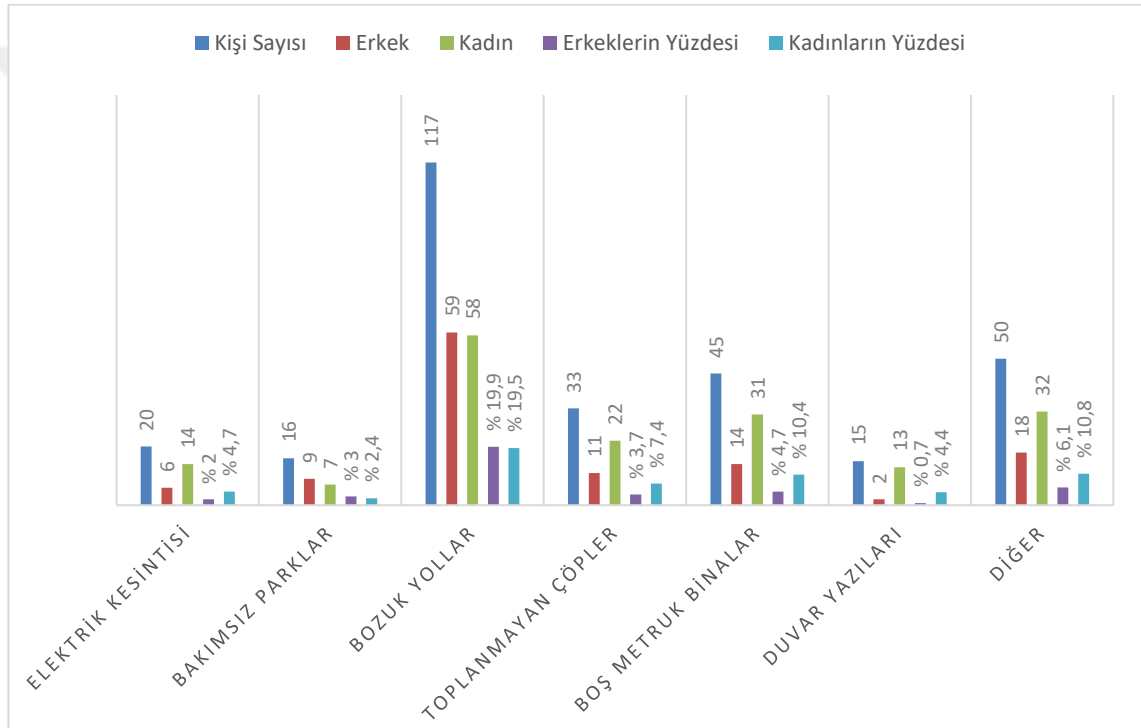

Şekil 22: Yaşadığınız mahalleyi/sokağı ne derece güvenli buluyorsunuz?

Katılımcılara kente karşı duydukları güvenin ölçülmesi için sorulan “Yaşadığınız mahalleyi/sokağı ne derece güvenli buluyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Verilen cevaplar Şekil 22’de gösterilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu %43.4'lük oranla yaşadığı mahalle/sokağı “güvenli” bulduğunu belirtmiştir. İkinci sırada öğrencilerin %23.4'ü yaşadığı mahalle/sokağı güvenli olup olmadığı konusunda “kararsız” olduğunu belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %17.8'i yaşadığı mahalle/sokağı “çok güvenli” bulduğunu belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %12'si yaşadığı mahalle/sokağı “güvensiz” bulduğunu belirtmiştir. Beşinci sırada öğrencilerin %3.5'i yaşadığı mahalle/sokağı “çok güvensiz” bulduğunu belirtmiştir.

Kadın öğrencilerin çoğunluğu %29.2’lik oranla yaşadığı mahalle/sokağı “güvenli-çok güvenli” bulduğunu, %13.9’u “güvensiz-çok güvensiz” bulduğunu belirtmiştir. Erkek öğrencilerin çoğunluğu %31.8’lik oranda yaşadığı mahalle/sokağı “güvenli-çok güvenli” bulduğunu, %1.6’sı “güvensiz-çok güvensiz” bulduğunu belirtmiştir.

Katılımcıların belli bir bölümünün yaşadığı mahalle/sokağı güvenli olmadığını düşünmesindeki nedenlerden birisi de yaşadığı mahallede/sokakta suça maruz kalma riskinin bulunmasından kaynaklanmaktadır. Çoğu büyük şehirlerde insanların suça maruz kalma korku seviyeleri, mekanlara göre değiştiği görülmektedir. Örneğin çoğu ilde insanların yaşamak istemeyecekleri mahalle/sokak hatta girmek bile istemeyecekleri mahalle/sokak bulunduğu görülmektedir.

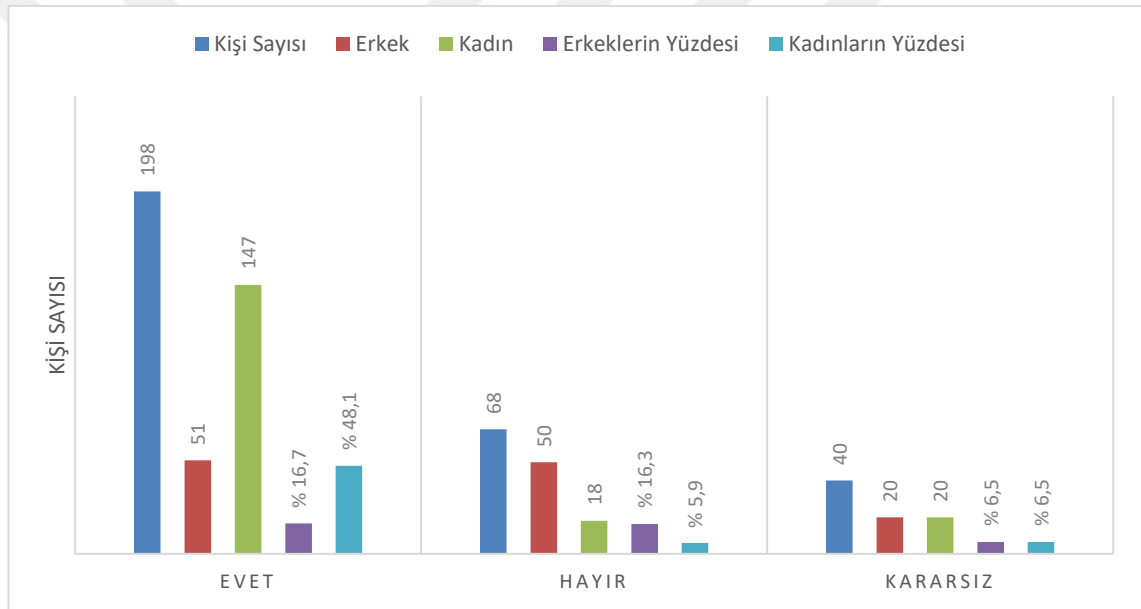

Şekil 23: Yaşadığınız mahallede/sokakta sizi rahatsız eden fiziksel düzensizlikler var mı?

Katılımcılara “Yaşadığınız mahallede/sokakta sizi rahatsız eden fiziksel düzensizlikler var mı?” sorusu sorulmuştur. Bu soruda katılımcılar birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir. Verilen cevaplar aşağıdaki Şekil 23’de gösterilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu %39.4’lük oranla yaşadığı mahallede/sokakta “bozuk yolların” kendisini rahatsız ettiğini belirtmişlerdir. İkinci sırada öğrencilerin %15.1’i yaşadığı mahallede/sokakta “boş metruk binaların” kendisini rahatsız ettiğini belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %16.9’u diğer seçeneğini işaretlemiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %11.1’i yaşadığı mahallede/sokakta “toplanmayan çöplerin” kendisini

rahatsız ettiğini belirtmiştir. Beşinci sırada öğrencilerin %6.7'si yaşadığı mahallede/sokakta “elektrik kesintisi”nin kendisini rahatsız ettiğini belirtmiştir. Altınca sırada öğrencilerin %5.4'ü yaşadığı mahallede/sokakta “bakımsız parkların” kendisini rahatsız ettiğini belirtmiştir. Son sırada ise öğrencilerin %5.1'i yaşadığı mahallede/sokakta “duvar yazılarının” kendisini rahatsız ettiğini belirtmiştir.

Yaşanılan yerlerin fiziki açıdan düzensiz olması, insanlar üzerinde bir endişe, korku ve tehdit hissi yaratmaktadır. Sokak aydınlatmaların az olması, boş metruk binaların olması ve تنها yerlerin olması gibi fiziki sorunlar insanlar tarafından güvensiz olarak nitelendirilmekte ve bu alanlardan geçmemeye özen göstermektedirler. Yeterli aydınlatmanın sağlanması durumunda toplumdaki suça karşı duyulan korku azalmaktadır.¹⁶¹

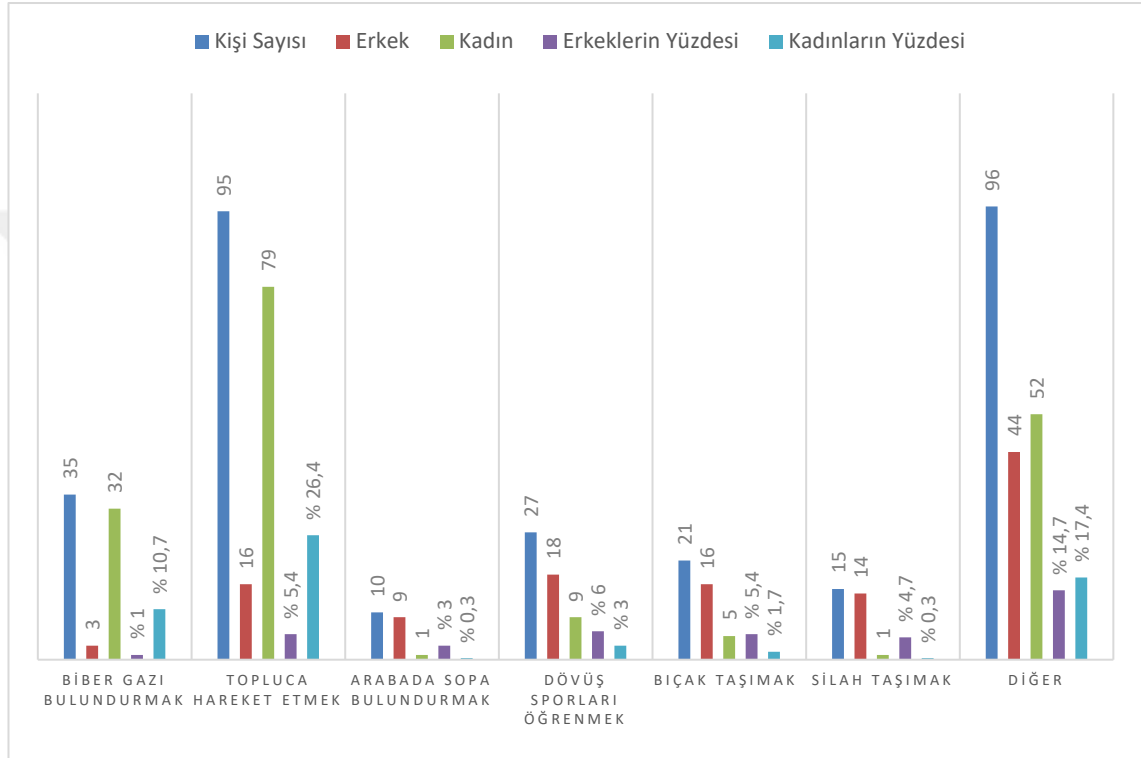
Şekil 24: Medyada yer alan suçlar ile ilgili haberler sizi tedirgin ediyor mu?

Katılımcılara “Medyada yer alan suçla ilgili haberler sizi tedirgin ediyor mu?” sorusu sorularak öğrencilerin suça maruz kalma korkusu ile medya arasında ilişki bulunup bulunmadığı tespit edilmek istenmiştir. Katılımcılar tarafından verilen cevaplar yukarıda Şekil 24’de gösterilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu %64.8’lik bir oranla medyada yer alan suçla ilgili haberlerden tedirgin olduklarını belirtirken, %22.2’si medyada yer alan suçla ilgili haberlerden tedirgin olmadığını belirtmiştir. Bu soruya katılımcıların %13’ü kararsız kaldığını belirtmiştir.

¹⁶¹ Uludağ ve Dolu, a.g.e., s. 64.

Kadın öğrencilerin çoğunluğu (147 kişi) medyada yer alan suçla ilgili haberlerden tedirgin olduğunu belirtirken, erkek öğrencilerde ise çok az bir farkla (50 kişi hayır, 51 kişi evet) medyada yer alan suçla ilgili haberlerden tedirgin olduğunu belirttikleri tespit edilmiştir.

Hem kadınlar hem de erkekler, medyada yer alan suçlardan etkilenebilirler. Ancak bu etkiler cinsiyete göre farklılık gösterebilir, kadınlar daha fazla korku ve kaygı hissedebilirken, erkekler daha az etkilenebilir.

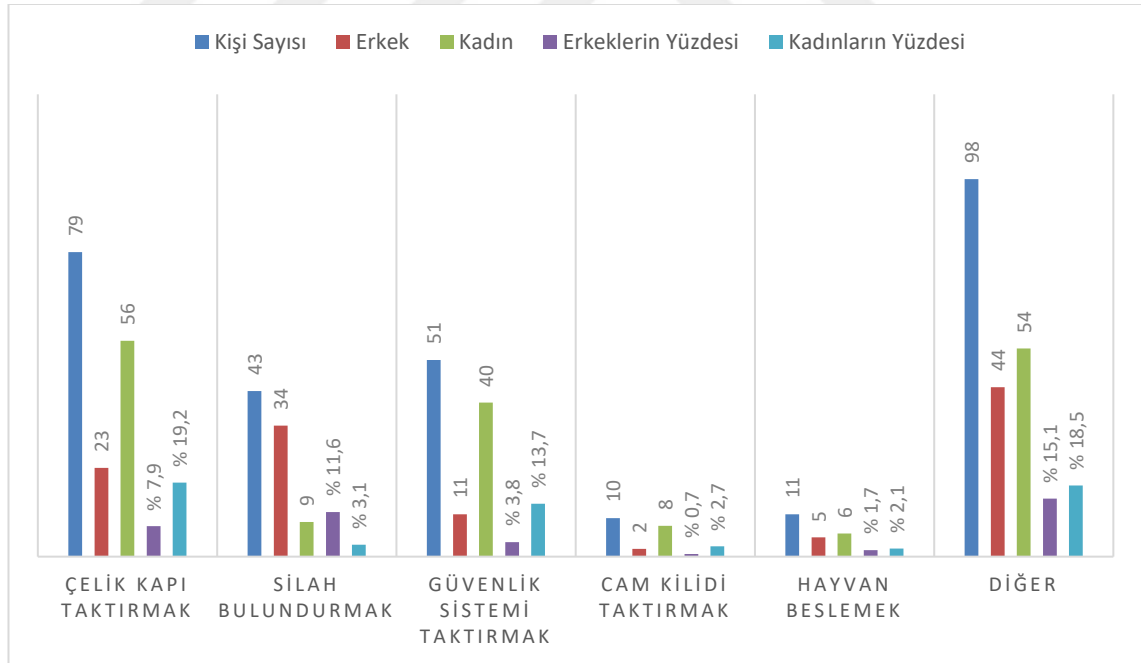

Şekil 25: Ev/yurt dışında bir suça maruz kalma ihtimaline karşı aldığınız bir önlem var mı?

“Ev/Yurt dışında bir suça maruz kalma ihtimaline karşı aldığınız bir önlem var mı?” sorusunun cevapları Şekil 25’de gösterilmiştir. Bu soruda katılımcılar birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir. Katılımcıların çoğunluğu %31,8’lik oranla herhangi bir suça maruz kalmamak için topluca hareket etmeyi tercih ettiği görülmüştür. İkinci sırada öğrencilerin %11,7’si herhangi bir suça maruz kalmamak için yanında biber gazı bulundurduğunu belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %9’u herhangi bir suça maruz kalmamak için dövüş sporları öğrendiğini belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %7,1’i herhangi bir suça maruz kalmamak için yanında bıçak taşıdığını belirtmiştir. Beşinci sırada öğrencilerin %5’i herhangi bir suça maruz kalmamak için yanında silah taşıdığını belirtmişlerdir. Son olarak da öğrencilerin %3,3’ü herhangi bir suça maruz

kalmamak için arabada sopa bulundurduğunu belirtmişlerdir. (Bu cevabın az olmasının sebebi öğrencilerin hepsinin arabasının bulunmamasıdır) Bu cevapların dışında öğrencilerin %32.1'i herhangi bir suça maruz kalmamak için belirtilen cevaplar dışında tedbirler aldığını belirtmiştir.

Kadın öğrencilerin çoğunluğu %26.4'lük oranla herhangi bir suça maruz kalmamak için topluca hareket etmeyi tercih ettiği görülmüştür. İkinci sırada kadın öğrencilerin %10.7'si herhangi bir suça maruz kalmamak için yanında biber gazı bulundurduğunu belirtmiştir. Üçüncü sırada kadın öğrencilerin %3'ü herhangi bir suça maruz kalmamak için dövüş sporları öğrendiğini belirtmiştir. Sonrasında sırayla bıçak taşımak, arabada sopa taşımak, silah taşımak ve diğer cevaplarını verdikleri tespit edilmiştir. Erkek öğrencilerin çoğunluğu %6'luk oranla herhangi bir suça maruz kalmamak için dövüş sporları öğrenmeyi tercih ettiği görülmüştür. İkinci sırada erkek öğrencilerin %5.4'ü herhangi bir suça maruz kalmamak için yanında bıçak bulundurduğunu ve topluca hareket ettiklerini belirtmiştir. Üçüncü sırada erkek öğrencilerin %4.7'si herhangi bir suça maruz kalmamak için silah taşıdığını belirtmiştir. Sonrasında sırayla arabada sopa bulundurmak, biber gazı bulundurmak ve diğer cevaplarını verdikleri tespit edilmiştir.

Şekil 26: Ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı aldığınız bir önlem var mı?

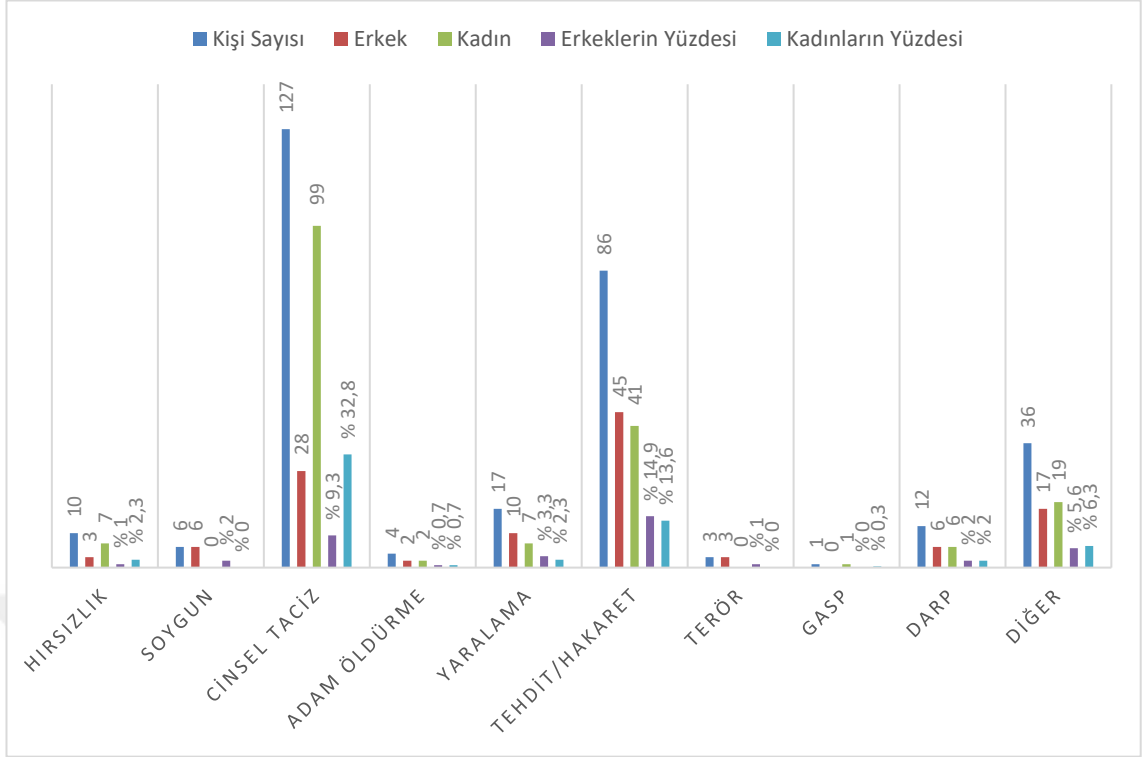
Katılımcılara “Ev/Yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı aldığınız bir önem var mı?” sorusu sorulmuş ve alınan cevaplar Şekil 26’da gösterilmiştir. Bu soruda katılımcılar birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir. Katılımcıların çoğunluğu

%59.5'i yurttan kaldığından dolayı kendileri fazla bir önlem alamamaktadır, öğrenciler herhangi bir önlem için yurt idarelerine başvuru yaparak önlemler aldirtmaktadırlar. Bu nedenle katılımcıların çoğunluğu %33.6'lık oranla diğer cevabını verdiği görülmüştür. İkinci olarak öğrencilerin %27.1'i ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı çelik kapı taktırdıklarını belirtmişlerdir. Üçüncü olarak öğrencilerin %17.5'i ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı güvenlik sistemi taktırdığını belirtmiştir. Dördüncü olarak öğrencilerin %14.7'si ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı yanlarında silah bulundurduklarını belirtmişlerdir. Beşinci olarak öğrencilerin %3.8'i ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı hayvan beslediklerini belirtmişlerdir. Son olarak öğrencilerin %3.4'ü ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı cam kilidi taktırdığını belirtmiştir.

Kadın öğrencilerin çoğunluğu %19.2'lik oranla ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı çelik kapı taktırmayı tercih ettiği görülmüştür. İkinci sırada kadın öğrencilerin %13.7'si ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı güvenlik sistemi taktırdığını belirtmiştir. Erkek öğrencilerin çoğunluğu %11.6'lık oranla herhangi bir suça maruz kalmamak için silah bulundurmamayı tercih ettiği görülmüştür. İkinci sırada erkek öğrencilerin %7.9'u ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı çelik kapı taktırmayı tercih ettiği tespit edilmiştir.

Kadın öğrenciler kendilerini daha güvende hissetmeleri için koruyucu önlemler aldıkları görülürken, erkek öğrenciler ise erkekliğe atfedilen güç ve koruyuculuk algısı nedeniyle daha agresif ve koruyucu bir yaklaşım sergiledikleri gözlemlenmiştir. Yani kadın öğrenciler güvenliklerini sağlamak amacıyla duygusal olarak olaya yaklaşıp çelik kapı ve güvenlik sistemleri taktırmayı tercih ederken erkek öğrenciler silah gibi daha sert önlemler aldıkları görülmektedir.

Öğrencilere en son soru olarak "Sizce Gümüşhane'de en çok hangi suç işlenmektedir?" sorusu sorulmuştur. Bu soruda katılımcılar birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir. Sonuçlar Şekil 27'de gösterilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu %42.11'lik oranla Gümüşhane'de en çok "cinsel taciz" suçunun işlendiğini düşünmektedir. İkinci sırada öğrencilerin %28.5'i Gümüşhane'de en çok "tehdit/hakaret" suçunun işlendiğini düşünmektedir. Üçüncü sırada öğrencilerin %5.6'sı Gümüşhane'de en çok "yaralama" suçunun işlendiğini düşünmektedir. Dördüncü sırada öğrencilerin %4'ü Gümüşhane'de en çok "darp" suçunun işlendiğini düşünmektedir. Beşinci sırada öğrencilerin %3.3'ü Gümüşhane'de en çok "hırsızlık" suçunun işlendiğini düşünmektedir. Bunu takip eden cevaplar sırasıyla; soygun, adam öldürme, terör ve gasp geldiği tespit edilmiştir.

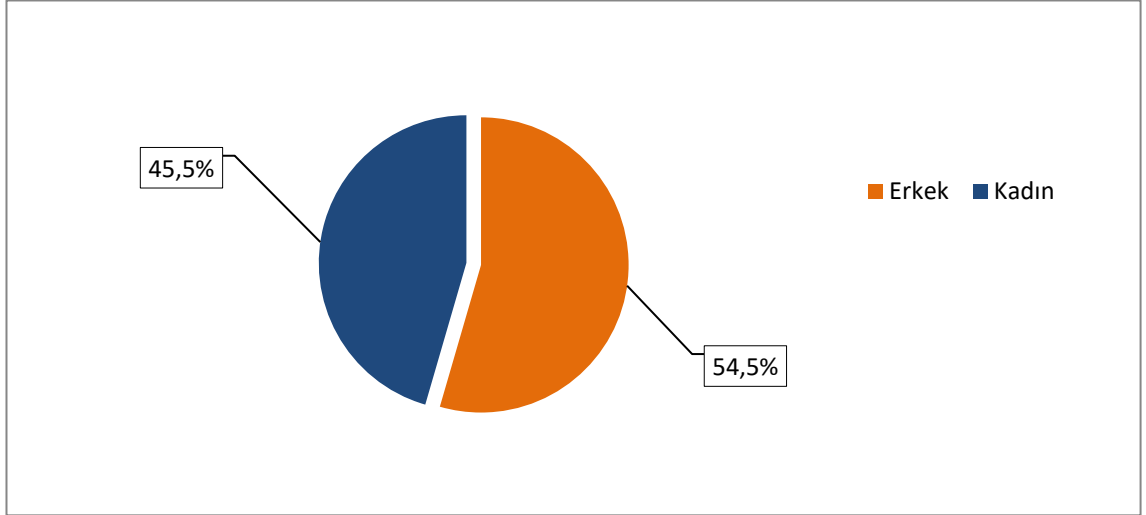
Şekil 27: Sizce Gümüşhane’de en çok hangi suç işlenmektedir?

Kadın öğrencilerin çoğunluğu %32,8’lik oranla Gümüşhane ilinde en çok “cinsel taciz” suçunun işlendiğine inanırken erkek öğrencilerin çoğunluğu %14,9’u Gümüşhane ilinde en çok “Tehdit/Hakaret” suçunun işlendiğine inandığı gözlemlenmiştir.

Katılımcıların verdiği cevaplarda çoğunluğun cinsel taciz çıkmasının sebebi bu cevabı verenlerin çoğunluğu kadın öğrenciler olmasından kaynaklanabilir. Erkek öğrenciler en çok tehdit/hakaret suçunun olduğunu belirtmiştir. Gümüşhane ve suç oranları başlığında; Gümüşhane Adliyesi’nden ve TÜİK’ ten elde edilen verilerden yola çıkılarak bulunan suç oranı ile öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar arasında ilişki kurulamamıştır. Elde edilen verilerde en çok işlenen suç türünün “yaralama” olduğu görülürken, öğrencilerin inandığı en çok işlenen suç türünün “cinsel taciz” olduğu görülmektedir.

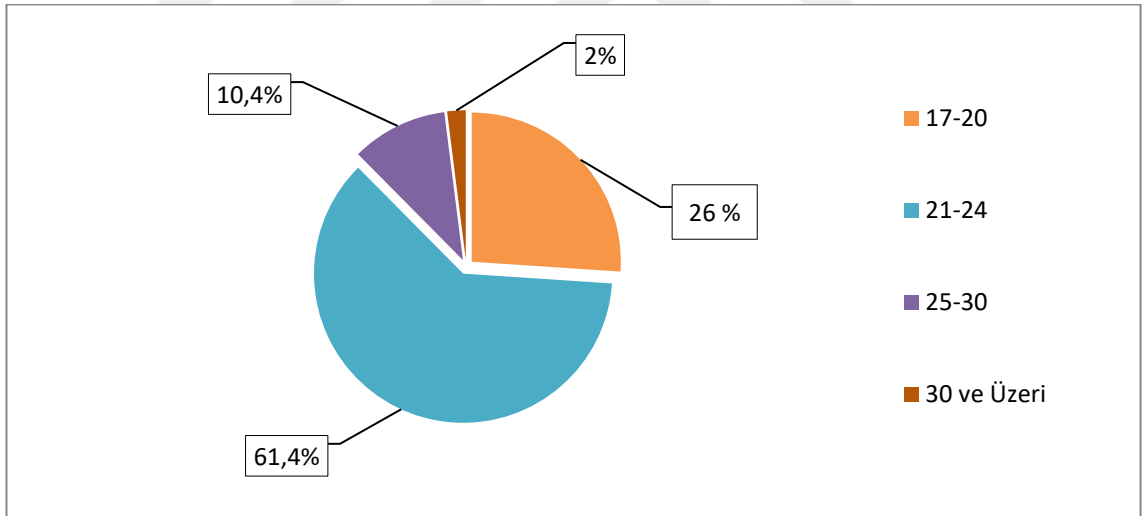
4.3.2. 2023-2024 Eğitim Öğretim Döneminden Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde 2023-2024 eğitim öğrenim döneminde anket çalışmasına katılan kişilerin cinsiyetini, yaşını, öğrenim durumunu, medeni halini, gelir düzeyini, doğum yerini, mesleki durumunu ve yaşadığı yer/mekân gibi demografik özelliklerin belirlenmesi için sorulan sorulardan elde edilen bulgular ve toplumsal/kişisel zayıflıklara ilişkin sorulan sorulardan elde edilen bulgulara yer verilecektir.

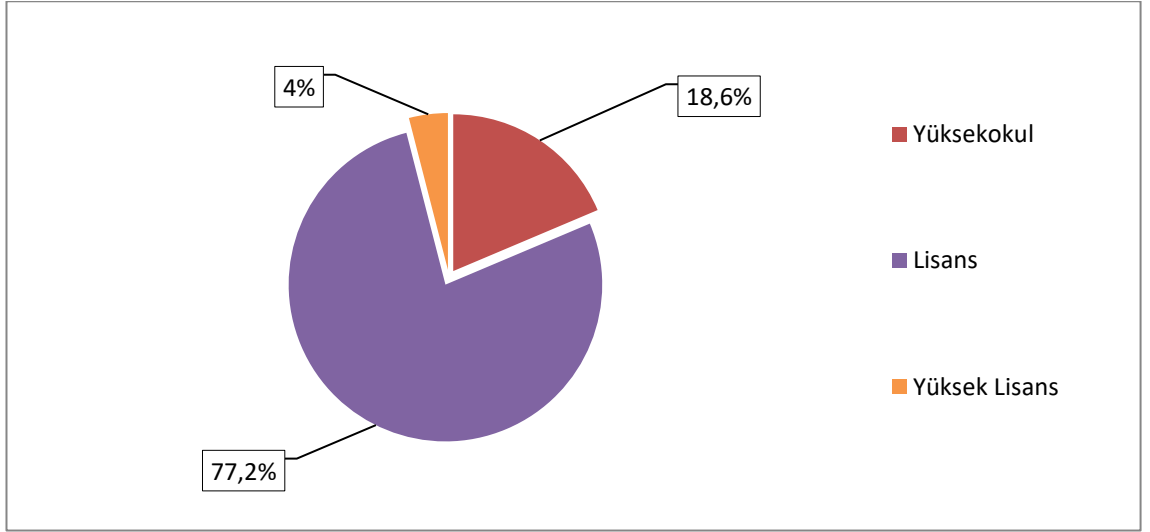
Şekil 28: Örneklem grubunun cinsiyet dağılımı

Gümüşhane Üniversitesi'nde yaptığımız çalışmaya katılan öğrencilerin sayısı 220'si erkek ve 184'ü kadındır. Katılımcılarda erkeklerin oranı %54.5'iken, kadınların oranı %45.5 olduğu görülmektedir.

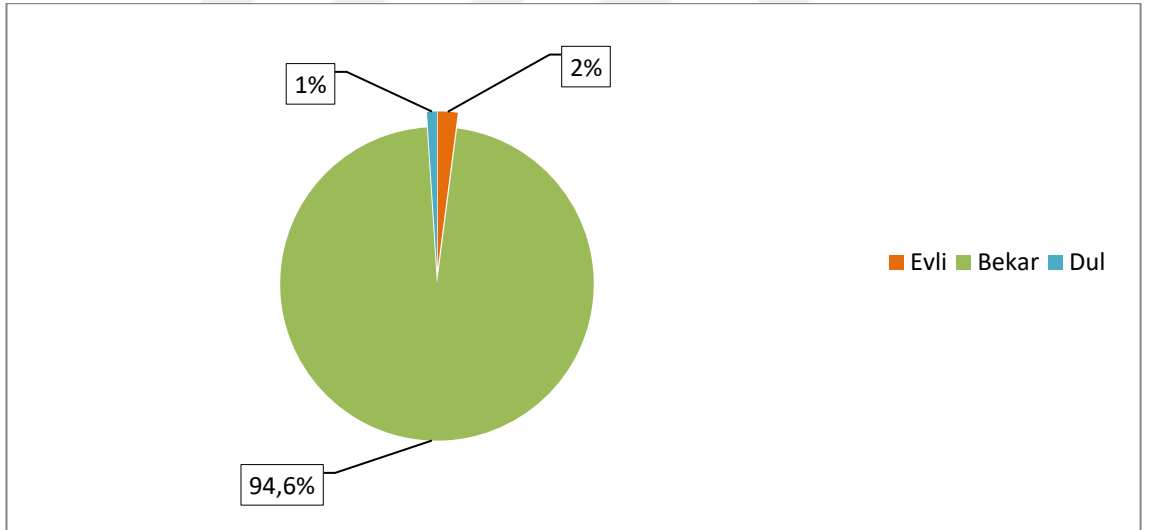
Şekil 29: Örneklem grubunun yaş dağılımı

Katılımcıların çoğunluğu %61.4'lük oranla 21-24 yaş arası öğrencilerden oluşmaktadır. İkinci çoğunluğu %26 oranla 17-20 yaş arası öğrencilerden oluşmaktadır. Üçüncü sırada %10.4 oranla 25-30 yaş arası öğrencilerden oluşmaktadır. Dördüncü sırada ise %2 oranla 30 yaş ve üzerinde olan öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

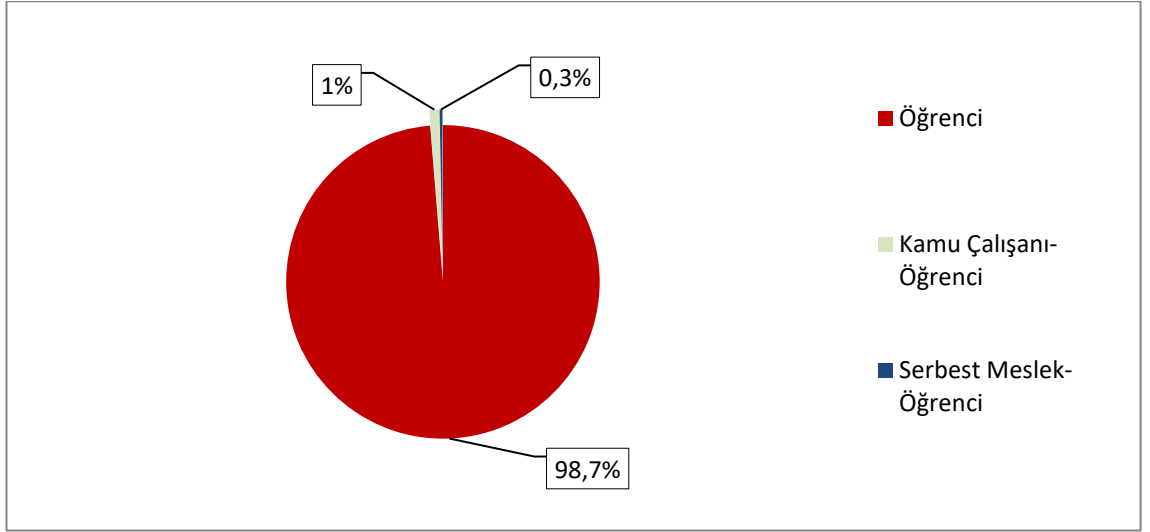
Şekil 30: Örneklem grubunun eğitim durumu

Katılımcıların çoğunluğunun öğrenim düzeyi %77.2 oranla Lisans düzeyindeki öğrencilerdir. İkinci sırada %18.6 oranla yüksekokul düzeyindeki öğrencilerdir. Üçüncü sırada ise %4 oranla yüksek lisans düzeyindeki öğrencilerin yer aldığı görülmektedir.

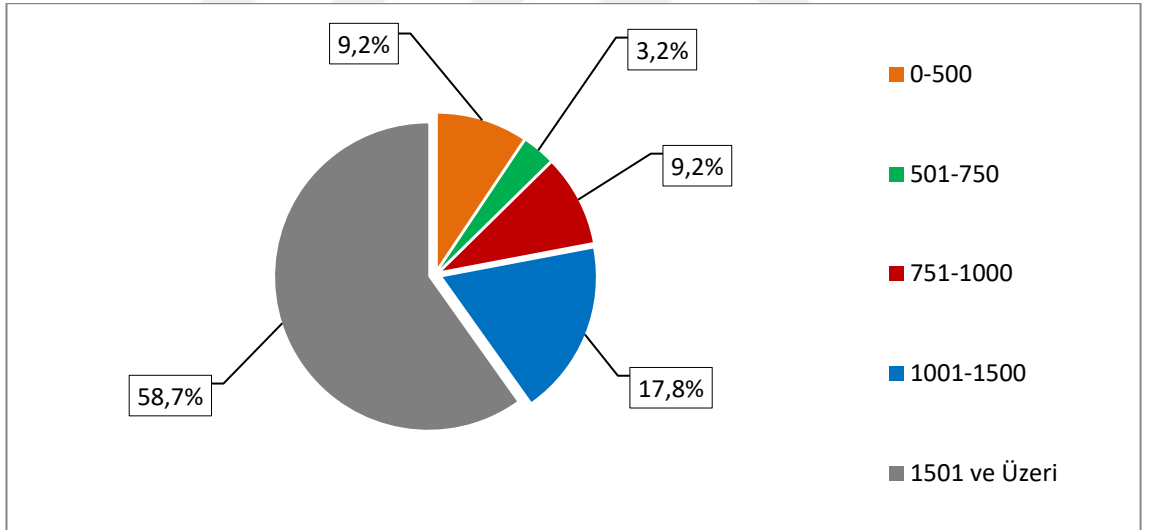
Şekil 31: Örneklem grubunun medeni durumu

Katılımcıların çoğunluğu %94.6 oranla bekar olduğu, %2 oranla evli olduğu, %1'inin ise evlenip boşandığı görülmektedir.

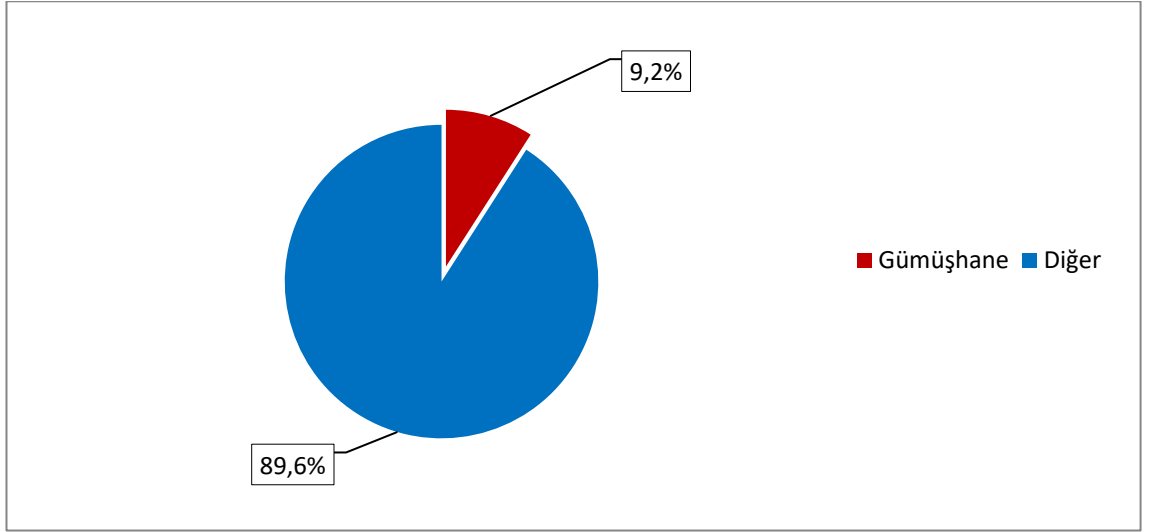
Şekil 32: Örneklem grubunun mesleki dağılımı

Anket çalışmasına katılan kişilerin hepsinin öğrenci olduğu, ancak %1'i hem öğrenci, hem de kamu çalışanı olarak görev yapmakta olduğunu, %0.3'ü ise hem öğrenci, hem de serbest bir meslek yapmakta olduğunu belirtmiştir.

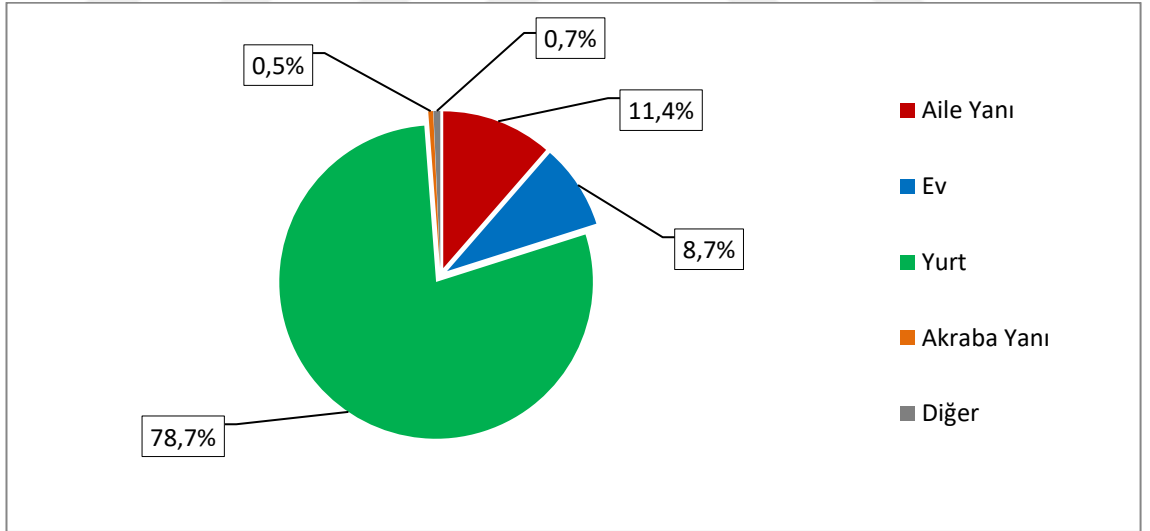
Şekil 33: Örneklem grubunun gelir dağılımı

Katılımcıların çoğunluğunun gelir düzeyi %58.7'lik oranla 1501 TL ve üzeri olan öğrencilerden oluşmaktadır. İkinci sırada %17.8'lik oranla 1001-1500 TL arası geliri olan öğrencilerdir. Üçüncü sırada %9.2'lik oranla 0-500 TL ve 751-1000 TL arası geliri olan öğrencilerdir. Dördüncü sırada %3.2'lik oranla 501-750 TL arası geliri olan öğrencilerden oluştuğu tespit edilmiştir.

Şekil 34: Örnekleme grubunun doğum yeri

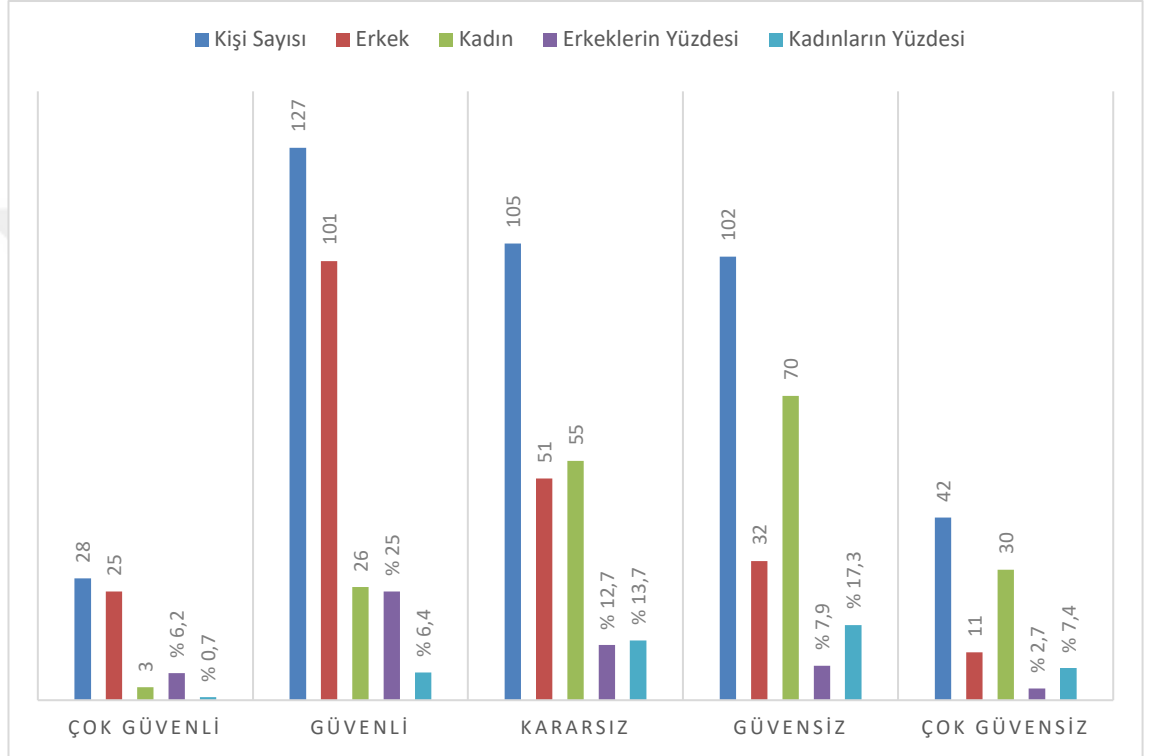
Katılımcıların doğum yerine bakıldığı zaman, öğrencilerin çoğunluğu il dışından Gümüşhane Üniversitesi'ni tercih ederek gelen öğrencilerden oluştuğu görülmektedir. Diğer illerden Gümüşhane iline gelen öğrencilerin oranı %89.6 iken, Gümüşhane'de doğup büyüyen ve Gümüşhane Üniversitesi'ni tercih edenlerin oranı ise %9.2 olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 35: Örnekleme grubunun yaşadığı yer

Katılımcıların çoğunluğu Gümüşhane Üniversitesinde öğrenim görmekte iken %78.7'si yurtlarda kaldığı belirtmiştir. İkinci sırada öğrencilerin %11.4'ü aile yanında kaldığını belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %8.7'si evde kaldığını belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %0.7'i diğer cevabını verdiği görülmüştür. Beşinci sırada öğrencilerin %0.5'i akraba yanında kaldığını belirttiği tespit edilmiştir. Ayrıca bu soru

cinsiyet ve doğum yeri yönünden incelendiğinde; farklı illerden gelen öğrencilerin %73.4'ü yurtları tercih ettiği, %9.3'ü aile yanını tercih ettiği, %7.3'ü evi tercih ettiği, %0.8'i ise diğer yerleri tercih ettiği görülmektedir. Kadın öğrencilerin çoğunluğu %37.4 oranla yurtları, %6.2'si aile yanını, %1.7'si evi, %0.2'si akraba yanını tercih ettikleri görülmektedir. Erkek öğrencilerin çoğunluğu %41.3 oranla yurtları tercih ettiği, %6.9'u ev'i, %5.2'si aile yanını, %0.7'si diğer yerleri ve %0.2'si ise akraba yanında kalmayı tercih ettiği görülmektedir.

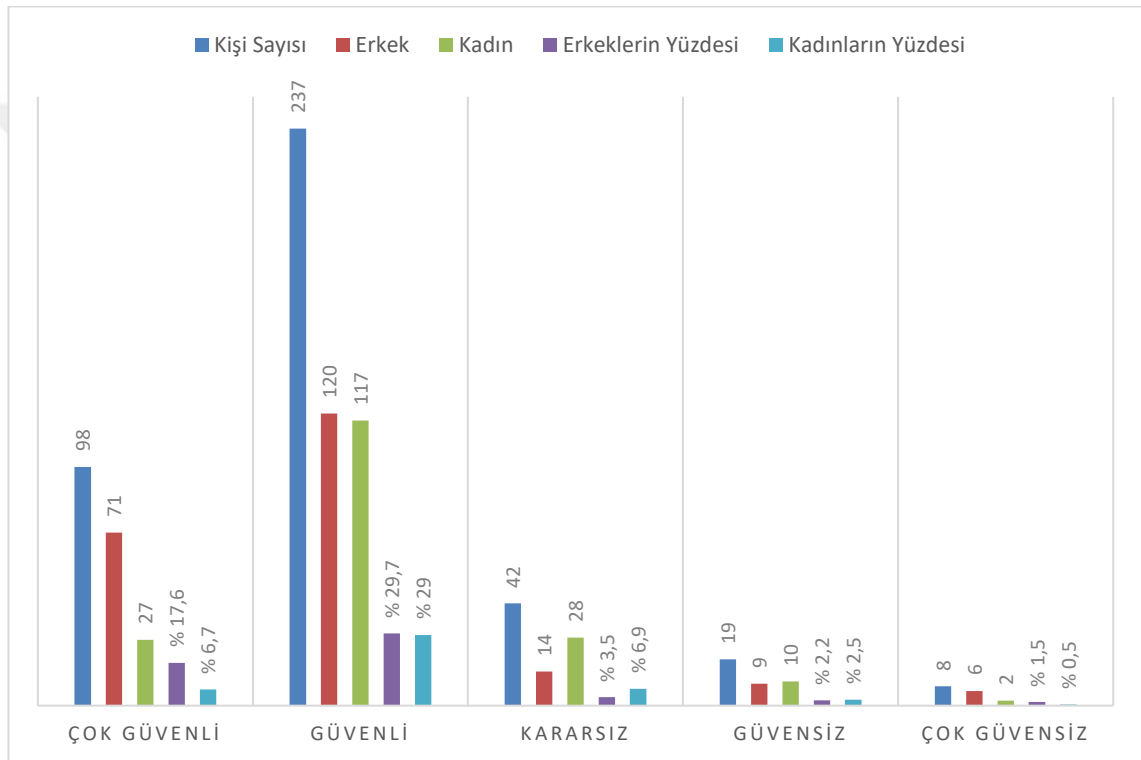

Şekil 36: Gece vakti tek başına dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?

Katılımcıların Gümüşhane ilini ne kadar güvenli bulduklarına ilişkin ve Gümüşhane ilinin güvenli olup olmadığının tespiti için sorulan sorulardan ilk olarak öğrencilere “Gece vakti tek başınıza dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların çoğunluğunun Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmayı %31.4'lük oranla “güvenli” olduğunu belirttikleri tespit edilmiştir. İkinci sırada öğrencilerin %26.4'ü Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmanın güvenli olup olmadığı konusunda “kararsız” kaldıklarını belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %25.2'si Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmanın “güvensiz” olduğunu belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %10.1'i Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmanın “çok güvensiz” olduğunu belirtmişlerdir. Beşinci sırada öğrencilerin %6.9'u Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmanın “çok güvenli” olduğunu belirttikleri tespit edilmiştir.

Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmayı erkek öğrencilerin %57,3'ü çok güvenli-güvenli olduğunu, %19,5'i çok güvensiz-güvensiz olduğunu, %23,2'si kararsız olduğunu belirttikleri anlaşılmıştır. Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmayı kadın öğrencilerin %62,9'u çok güvensiz-güvensiz olduğunu, %10,2'si çok güvenli-güvenli olduğunu, %26,9'u kararsız olduğunu belirttikleri anlaşılmıştır.

Elde edilen oranlar incelendiğinde erkek katılımcılar için Gümüşhane ilinde gece vakti tek başına dışarı çıkmak güvenli iken, kadın katılımcılar için Gümüşhane ilinde gece vakti tek başına dışarı çıkmayı güvensiz bulduklarını, bu da kadınların Gümüşhane'de gece vakti kendilerini güvende hissetmediklerini göstermektedir.

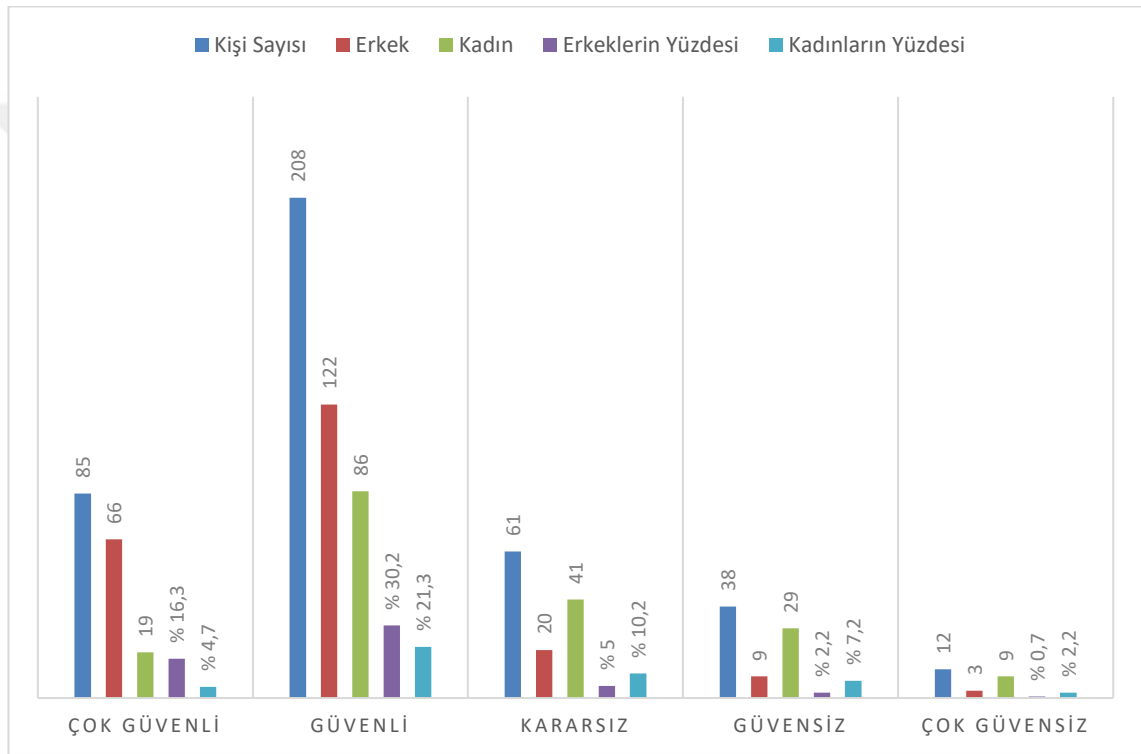
Şekil 37: Gündüz vakti tek başına dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?

“Gündüz vakti tek başınıza dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?” sorusuna katılımcıların çoğunluğunun Gümüşhane ilinde gündüz vakti dışarı çıkmayı %58,7'lik oranla “güvenli” olduğunu belirttikleri tespit edilmiştir. İkinci sırada öğrencilerin %24,3'ü Gümüşhane ilinde gündüz vakti dışarı çıkmanın “çok güvenli” olduğunu belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %10,4'ü Gümüşhane ilinde gündüz vakti dışarı çıkmanın güvenli olup olmadığı konusunda “kararsız” kaldıklarını belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %5'i Gümüşhane ilinde gündüz vakti dışarı çıkmanın “güvensiz” olduğunu belirtmişlerdir. Beşinci sırada öğrencilerin %2'si

Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmanın “çok güvensiz” olduğunu belirttikleri tespit edilmiştir.

Gümüşhane ilinde gündüz vakti dışarı çıkmayı erkek öğrencilerin %86.8’i çok güvenli-güvenli olduğunu, %6.8’i çok güvensiz-güvensiz olduğunu, %6.4’ü kararsız olduğunu belirttikleri anlaşılmıştır. Gümüşhane ilinde gündüz vakti dışarı çıkmayı kadın öğrencilerin %78.3’ü çok güvenli-güvenli olduğunu, %6.5’i çok güvensiz-güvensiz olduğunu, %15.2’si kararsız olduğunu belirttikleri anlaşılmıştır.

Şekil 37’den de anlaşılacağı üzere Gümüşhane ilinin gündüz vakti güvenli bulunduğu izlenimini ortaya koymaktadır.

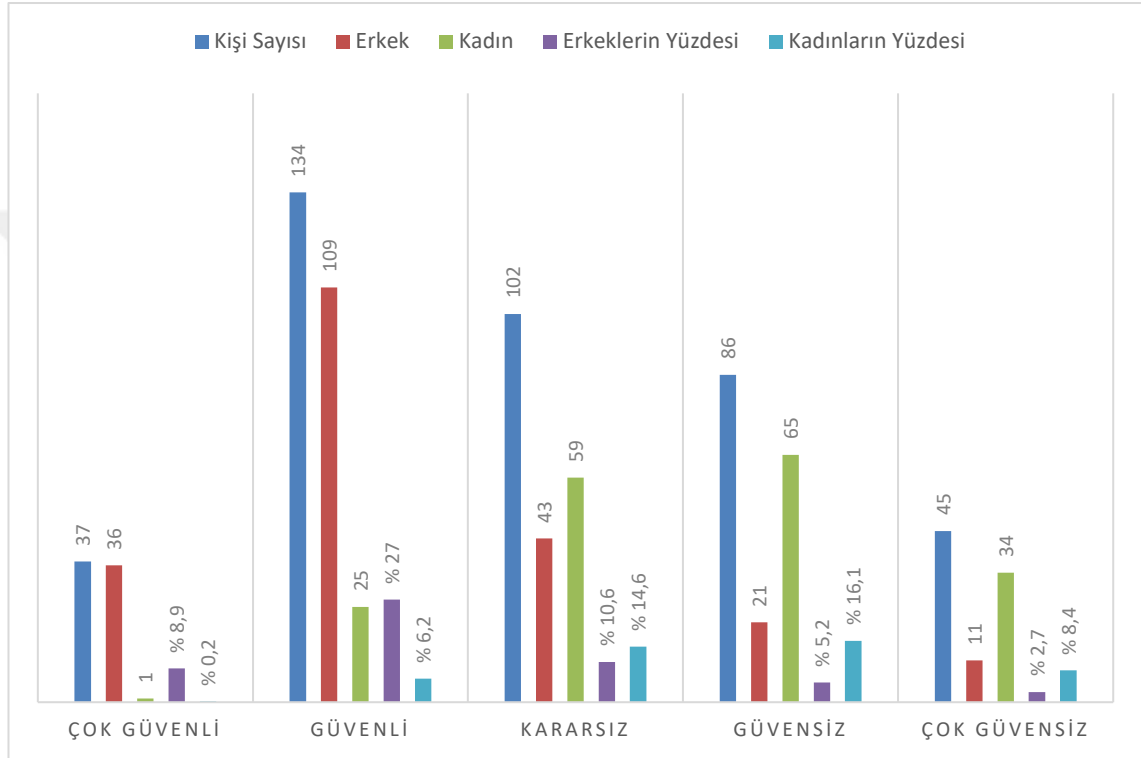

Şekil 38: Evinizde ve/veya yurdunda gece vakti tek başınıza kalmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?

Gümüşhane’de yaşayan öğrencilerin barınma alanındaki güven derecesini ölçmek için “Evinizde ve/veya yurdunda gece vakti tek başınıza kalmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Soruya verilen cevaplar Şekil 38’de gösterilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu %72.5’lik oranla evde yalnız kalmanın “güvenli” olduğunu belirtmiştir. İkinci sırada öğrencilerin %21’i evde yalnız kalmanın “çok güvenli” olduğunu belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %15.2’si “kararsız” kaldıklarını belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %9.4’ü evde yalnız kalmanın “güvensiz”

olduğunu belirtmiştir. Beşinci sırada ise öğrencilerin %2.9'u evde yalnız kalmanın “çok güvensiz” olduğunu belirtmiştir.

Kadın öğrencilerin %57.1'i evde/yurtta yalnız kalmayı çok güvenli-güvenli olduğunu, %20.6'sı çok güvensiz-güvensiz olduğunu, %22.3'ü ise kararsız olduğunu belirttikleri anlaşılmıştır. Erkek öğrencilerde ise %85.5'i evde/yurtta yalnız kalmayı çok güvenli-güvenli olduğunu, %5.4'ü çok güvensiz-güvensiz olduğunu, %9.1'i ise kararsız kaldığını belirttikleri anlaşılmıştır.

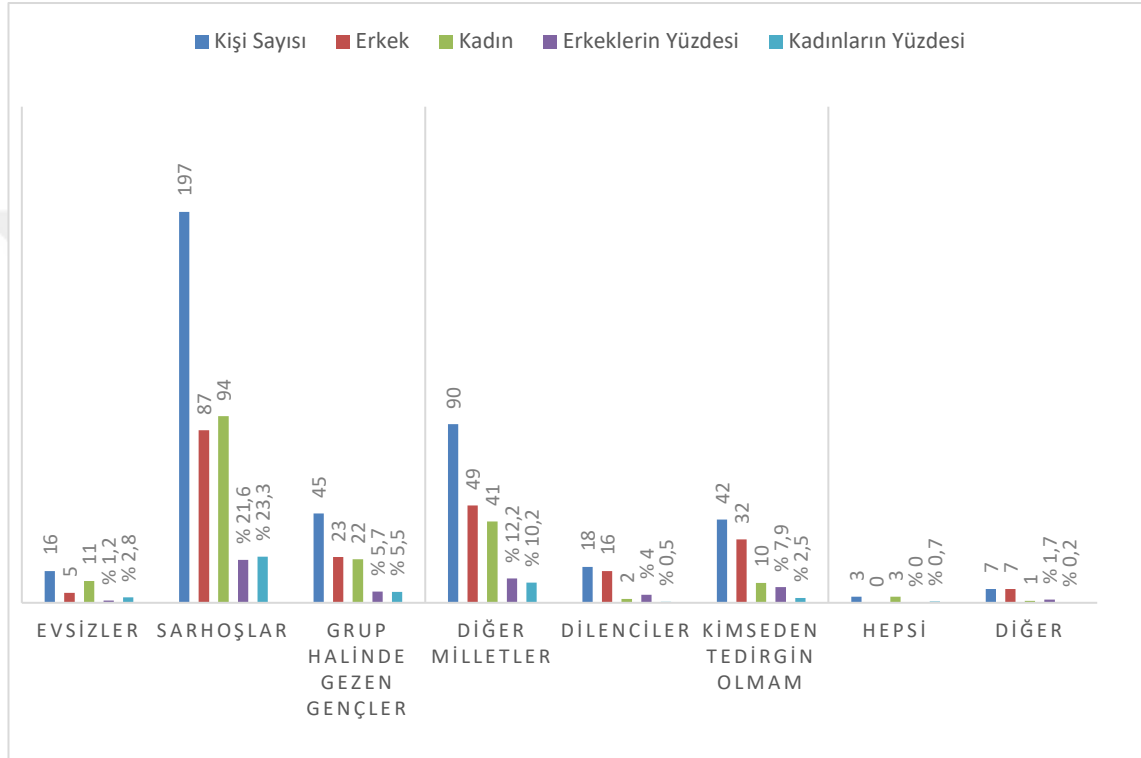

Şekil 39: Kent içinde gece vakti tek başına otobüse binmeyi ne derece güvenli buluyorsunuz?

Kentlerdeki toplu ulaşımın kent güvenli açısından önemli bir yere sahip olmasından dolayı ve çoğu yerde toplu taşımaya binilen yerlerde, öreğin durak gibi yerlerde evsizlerin barınma alanları olarak görülmektedir. Bu nedenle öğrencilere kent güvenliği için sorulan sorulardan bir diğeri ise “Kent içinde gece vakti tek başına otobüse binmeyi ne derece güvenli buluyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların çoğunluğu %33.2'lik oranla gece vakti tek başına otobüse binmeyi “güvenli” olduğunu belirttikleri tespit edilmiştir. İkinci sırada öğrencilerin %25.2'si gece vakti tek başına otobüse binmenin güvenli olup olmadığı konusunda “kararsız” kaldıklarını belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %21.3'ü gece vakti tek başına otobüse binmeyi “güvensiz” olduğunu belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %11.1'i gece vakti tek başına otobüse binmeyi “çok

güvensiz” olduğunu belirtmişlerdir. Beşinci sırada öğrencilerin %9.1’i gece vakti tek başına otobüse binmeyi “çok güvenli” olduğunu belirttikleri tespit edilmiştir.

Kadın öğrencilerin %14.1’i gece vakti tek başına otobüse binmeyi çok güvenli-güvenli olduğunu, %53.8’i çok güvensiz-güvensiz olduğunu, %32.1’inin kararsız olduğu tespit edilmiştir. Erkek öğrencilerde ise %65.9’u gece vakti tek başına otobüse binmeyi çok güvenli-güvenli olduğunu, %14.6’sı çok güvensiz-güvensiz olduğunu, %19.5’i ise kararsız kaldığını belirttikleri anlaşılmıştır.

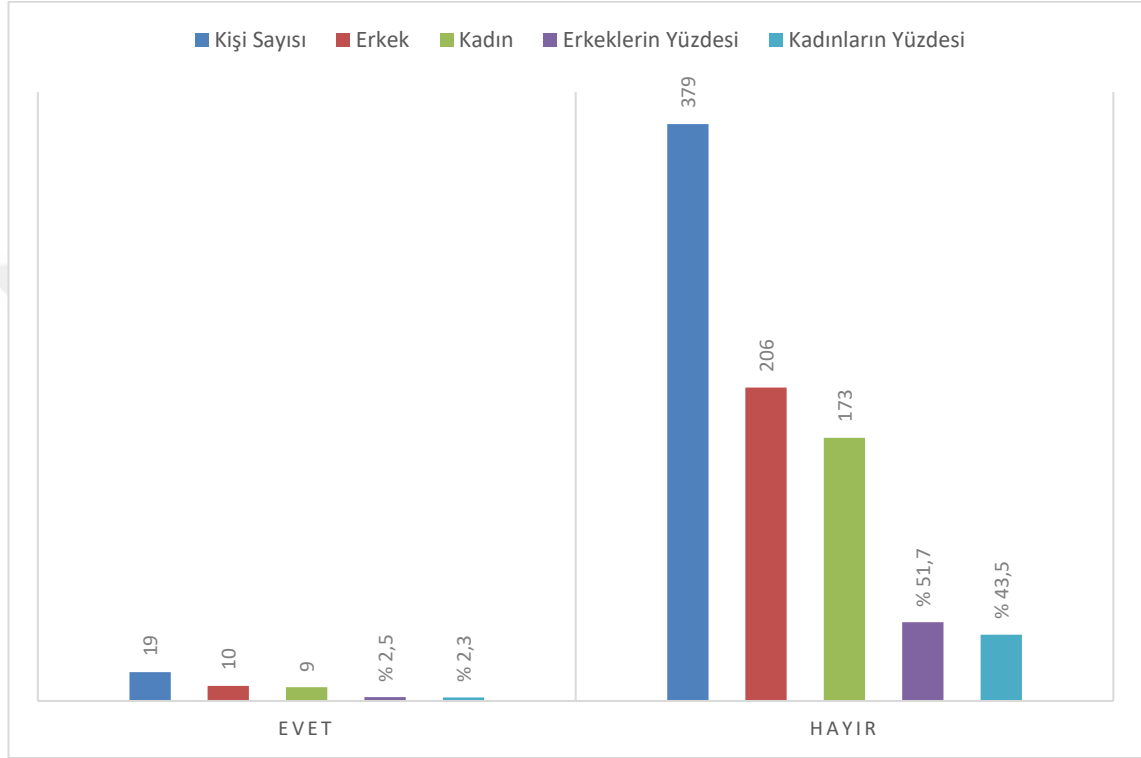
Şekil 40: Aşağıdaki kişilerden hangisi sizi tedirgin ediyor?

Katılımcıların kentlerde bulunan ne tür insanlardan korktuklarını tespit etmeye yönelik “Aşağıdaki kişilerden hangisi sizi tedirgin ediyor” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruda katılımcılar birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir. Cevaplar arasında “evsizler, sarhoşlar, grup halinde gezen gençler, diğer milletler, dilenciler, kimseden tedirgin olmam ve diğer” şıkları bulunmaktadır.

Katılımcıların çoğunluğunun %44.9’luk oranla sarhoşlardan tedirgin olduğunu belirttiği anlaşılmıştır. İkinci sırada öğrencilerin %22.4’ü diğer milletlerden tedirgin olduğunu belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %11.2’si grup halinde gezen gençlerden tedirgin olduğunu belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %4.5’i dilencilerden tedirgin olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların %3.9’u evsizlerden tedirgin

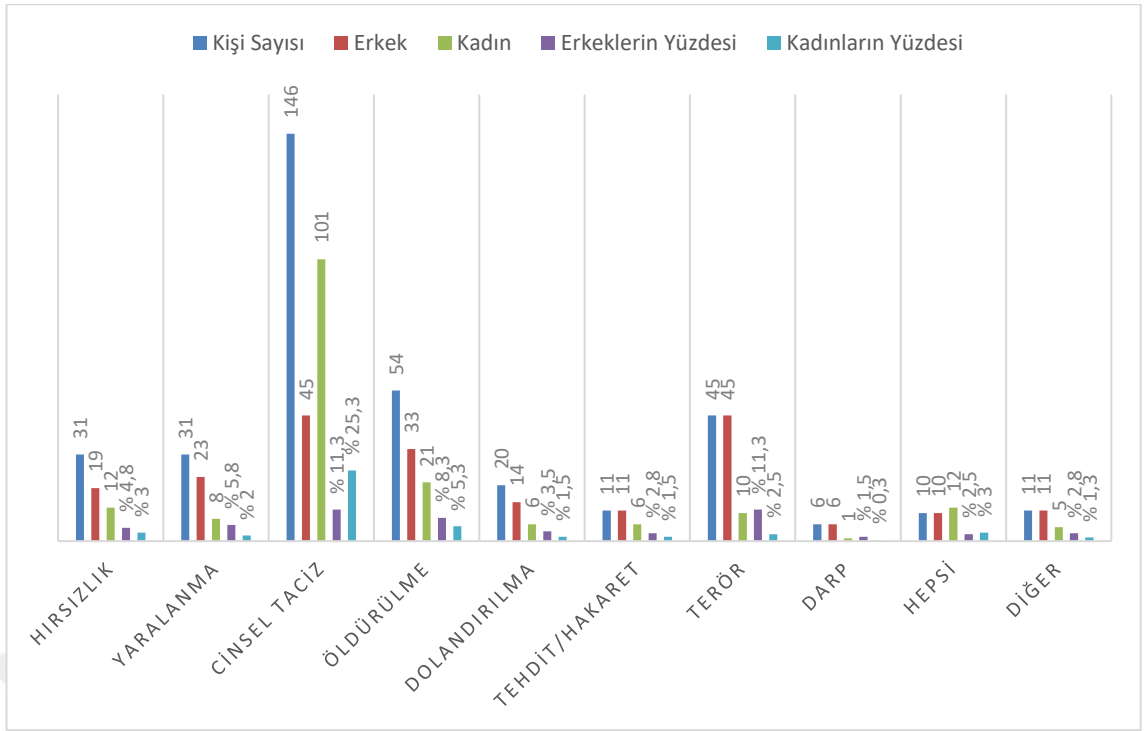
olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların %1.9'u ise diğer şıkkını işaretlemişlerdir. Katılımcıların %10.4'ü ise kimseden tedirgin olmadıklarını belirttikleri tespit edilmiştir.

Kadın öğrenciler sırasıyla sarhoşlar, diğer milletler, grup halinde gezen gençler, evsizlerden ve dilencilerden tedirgin oldukları, erkek öğrencilerin sırasıyla sarhoşlar, diğer milletler, grup halinde gezen gençler, dilenciler ve evsizlerden tedirgin oldukları tespit edilmiştir.

Şekil 41: Hayatınız boyunca herhangi bir suça maruz kaldınız mı?

Katılımcılara “Hayatınız boyunca herhangi bir suça maruz kaldınız mı?” sorusu sorularak herhangi bir suça maruz kalıp kalmadıklarından yola çıkılarak suça karşı duydukları korku ölçülmek istenmiştir. Verilen cevaplar yukarıda Şekil 41’de gösterilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu %95.2’lik bir oranla herhangi bir suça maruz kalmadıklarını belirtirken, %4.8’si herhangi bir suça maruz kaldıklarını belirtmiştir.

Şekil 42: Hayatta en fazla hangi suça maruz kalmak sizi tedirgin ediyor?

Katılımcılara “Hayatta en fazla hangi suça maruz kalmak sizi tedirgin ediyor?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruda katılımcılar birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir. Sonuçlar aşağıdaki Şekil 42’de verilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu %36,6’sı cinsel taciz suçuna maruz kalmaktan korktukları anlaşılmıştır. İkinci sırada öğrencilerin %12,8’i terör suçuna maruz kalmaktan korkmaktadırlar. Üçüncü sırada öğrencilerin %13,6’sı öldürülmekten korkmaktadırlar. Dördüncü sırada öğrencilerin %7,8’i hırsızlık suçuna maruz kalmaktan korkmaktadırlar. Beşinci sırada öğrencilerin %7,8’i yaralama suçuna maruz kalmaktan korkmaktadırlar. Sonrasında sırasıyla dolandırılma, tehdit/hakaret, darp ve diğer suçlara maruz kalmaktan korktukları tespit edilmiştir. Gümüşhane, Doğu Karadeniz Bölgesi’nde yer almasına rağmen öğrencilerin %12,8’i terör suçuna maruz kalacağını düşünmektedir. Türkiye’de geçmişten günümüze halen yaşanmakta olan terör olayları ve bu olayların medyada ve kamuoyunda sürekli olarak gündemde tutulması, insanları etkilemiş ve teröre karşı insanlarda suç korkusu arttığı gözlemlenmiştir.

Kadın öğrencilerin çoğunluğu %25,3’lük oranla “cinsel taciz” suçuna maruz kalmaktan korkmaktadırlar. İkinci sırada %5,3’lük oranla öldürülme, üçüncü sırada %3’lük oranla hırsızlık suçuna maruz kalmaktan korkmaktadırlar. Sonrasında sırasıyla kadın öğrenciler terör, yaralama, dolandırılma, tehdit/hakaret ve darp suçlarına maruz kalmaktan korkmaktadırlar. Erkek öğrencilerin çoğunluğu %11,3’lük oranla “terör” ve “cinsel istismar” suçlarına maruz kalmaktan korktukları tespit edilmiştir. İkinci sırada %8,3’lük oranla öldürülme, üçüncü sırada %5,8’lik oranla yaralama suçuna maruz

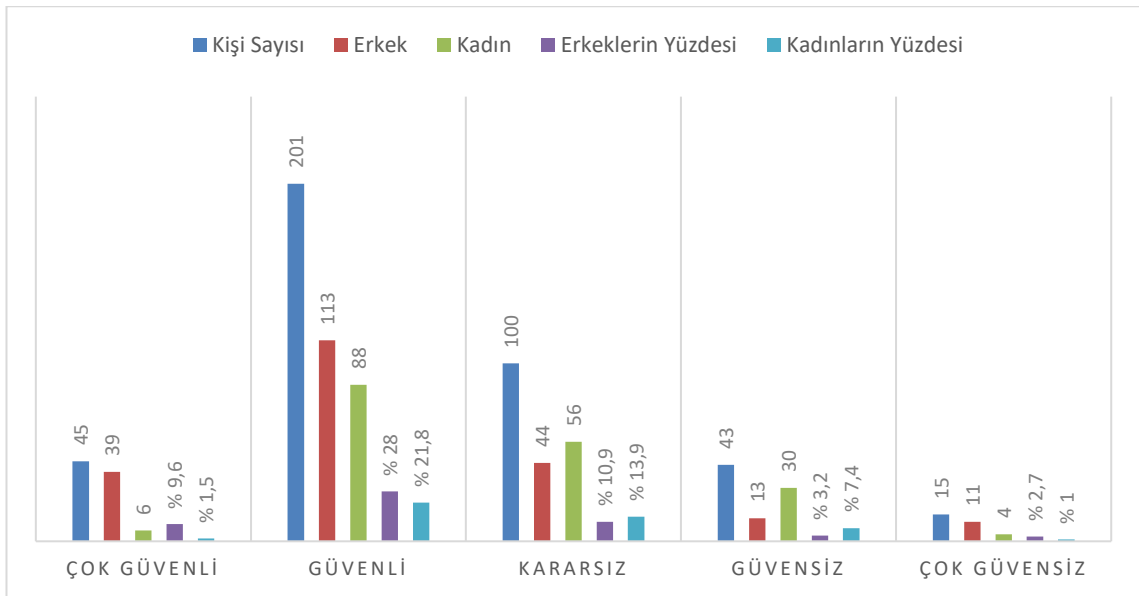
kalmaktan korkmaktadırlar. Sonrasında sırasıyla hırsızlık, dolandırılma, tehdit/hakaret ve darp suçlarına maruz kalmaktan korkmaktadırlar.

Kadın öğrencilerin en çok cinsel taciz suçuna maruz kalmaktan korkmalarındaki sebepler arasında son zamanlarda medyada cinsel suçlar ile cinsel saldırılara ilişkin haberlerin sıkça yer alması görülmektedir.

Erkek öğrencilerin “cinsel taciz” suçuna maruz kalma korkusu, toplumda erkeklerin de cinsiyet temelli şiddetle karşılaşabileceklerine dair bir farkındalığın arttığını göstermektedir. Son yıllarda cinsiyet temelli şiddet ve cinsel taciz konularında medyada daha fazla yer edinmesinin de etkilerinin olduğunu düşünmekteyim.

Erkeklerin “cinsel taciz” suçunun yanında aynı oranda “terör” suçuna maruz kalmaktan da korktukları görülmektedir. Bunun temel sebebi Türkiye, tarihsel olarak çeşitli terör örgütleriyle mücadele etmiş olup, PKK, IŞİD gibi gruplar, Türkiye’de terör eylemleri gerçekleştirmiş ve bu durum toplumda derin yaralara neden olmuştur. Bu geçmiş, insanlarda terör korkusunu pekiştirmiş olabilir. Bunun yanında medya, terör olaylarını sıkça gündeme getirdiğinden ötürü halkın güvenlik algısını etkilemektedir.

Örneğin, 14 Temmuz 2017 yılında Şanlıurfa ilinde PKK tarafından kaçırılan Gümüşhaneli Necmettin Yılmaz’ın daha sonra öldürülmesi ve yine 11 Ağustos 2017 yılında Trabzon’un Maçka ilçesi kırsalında teröristlerce şehit edilen Eren Bülbül ve jandarmaların şehit edilmesi olaylarının da etkisi olduğu düşünülmektedir.

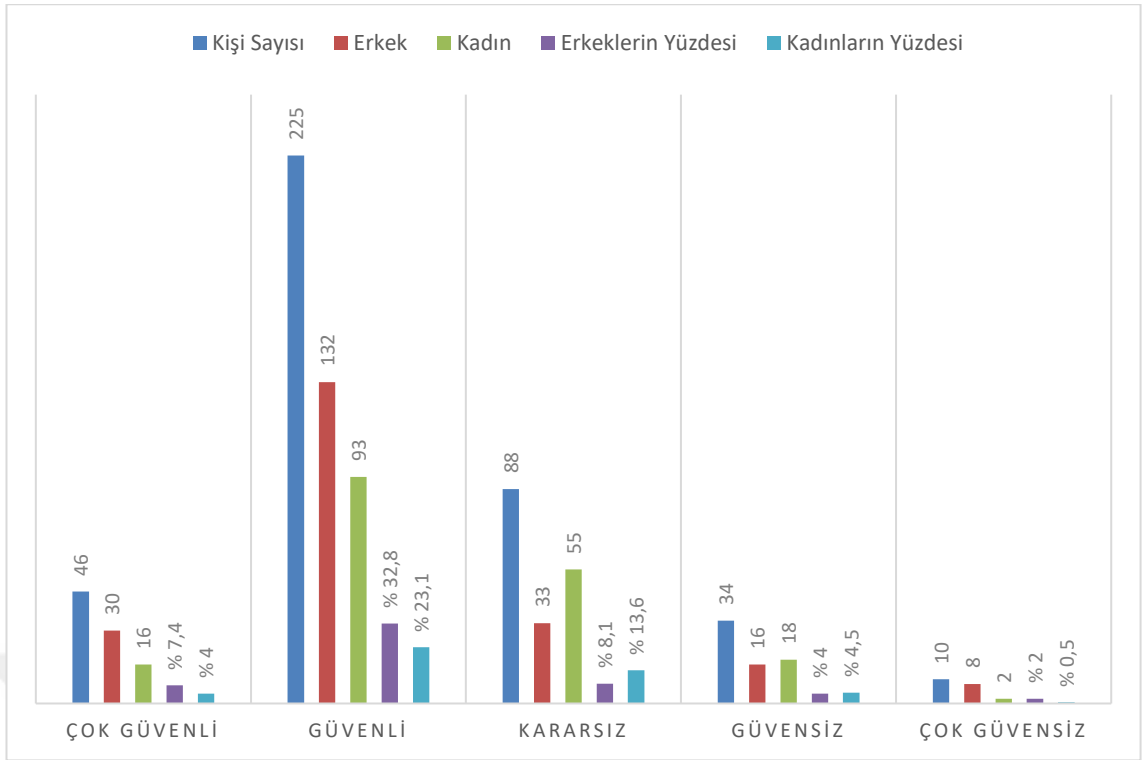

Şekil 43: Yaşadığınız kenti ne derece güvenli buluyorsunuz?

Katılımcılara kente karşı duydukları güvenin ölçülmesi için sorulan “Yaşadığınız kenti ne derece güvenli buluyorsunuz?” sorusuna verilen cevaplar Şekil 43’de gösterilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu %49.8’lik oranla Gümüşhane ilinin “güvenli” olduğunu belirtmiştir. İkinci sırada öğrencilerin %24.8’i Gümüşhane ilinin güvenli olup olmadığı konusunda “kararsız” olduğunu belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %11.1’i Gümüşhane ilinin “güvenli” olduğunu belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %10.6’sı Gümüşhane ilinin “güvensiz” olduğunu belirtmiştir. Beşinci sırada öğrencilerin %3.7’si Gümüşhane ilinin “çok güvensiz” olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların, Gümüşhane ilinde yaşamının güvenli-çok güvenli olduğunu belirtenlerin toplam oranı %69.1’iken, %10.9’u ise güvensiz-çok güvensiz olduğunu, %20’si ise güvenli olup olmadığı konusunda kararsız oldukları tespit edilmiştir.

Kadın öğrencilerin çoğunluğu %23.3’lük oranla Gümüşhane ilinin “güvenli-çok güvenli” olduğunu, %8.4’ü Gümüşhane ilini “güvensiz-çok güvensiz” olduğunu belirtmiştir. Erkek öğrencilerin çoğunluğu %37.6’lık oranla Gümüşhane ilinin “güvenli-çok güvenli” olduğunu, %5.9’u Gümüşhane ilinin “güvensiz-çok güvensiz” olduğunu belirtmişlerdir.

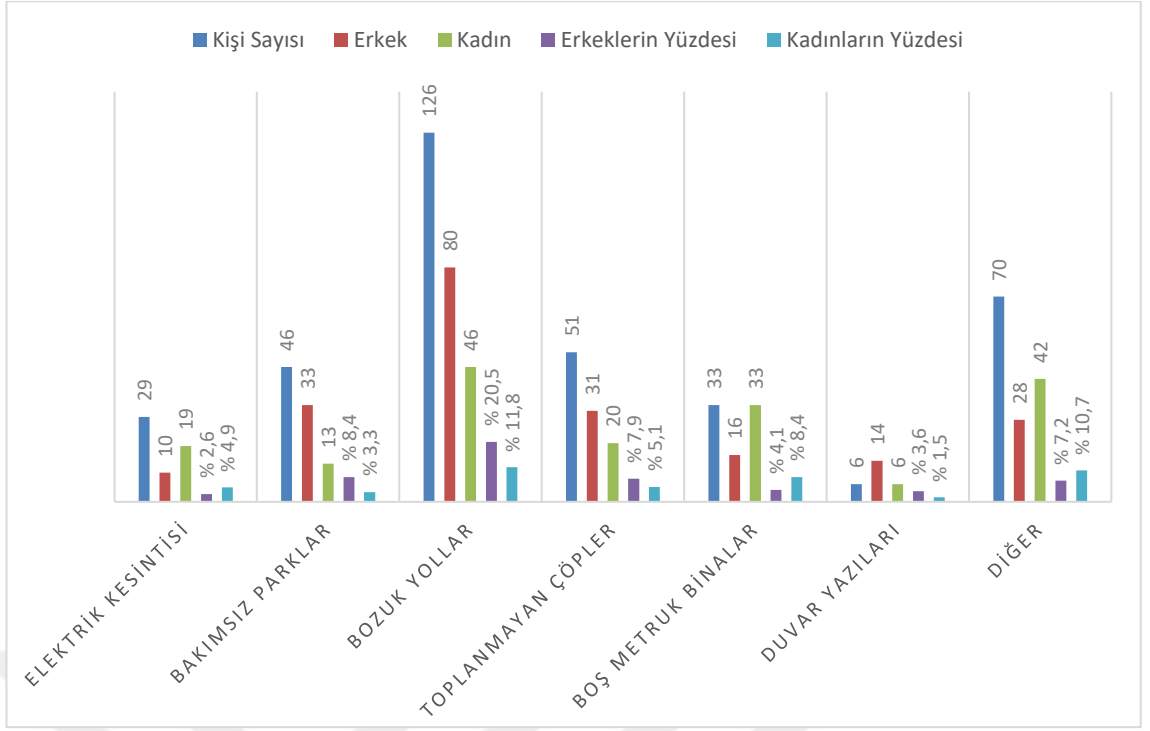
Genel olarak elde edilen sonuçlar kapsamında Gümüşhane ilinin güvenlik algısının olumlu olduğunu ancak yine de önemli bir kesiminde güvenlik kaygılarının olduğunu ortaya koymuştur.

Şekil 44: Yaşadığınız mahalleyi/sokağı ne derece güvenli buluyorsunuz?

Katılımcılara kente karşı duydukları güvenin ölçülmesi için sorulan “Yaşadığınız mahalleyi/sokağı ne derece güvenli buluyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Verilen cevaplar Şekil 44’de gösterilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu %55.9’luk oranla yaşadığı mahalle/sokağı “güvenli” bulduğunu belirtmiştir. İkinci sırada öğrencilerin %21.7’si yaşadığı mahalle/sokağı güvenli olup olmadığı konusunda “kararsız” olduğunu belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %11.4’ü yaşadığı mahalle/sokağı “çok güvenli” bulduğunu belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %8.5’i yaşadığı mahalle/sokağı “güvensiz” bulduğunu belirtmiştir. Beşinci sırada öğrencilerin %2.5’i yaşadığı mahalle/sokağı “çok güvensiz” bulduğunu belirtmiştir.

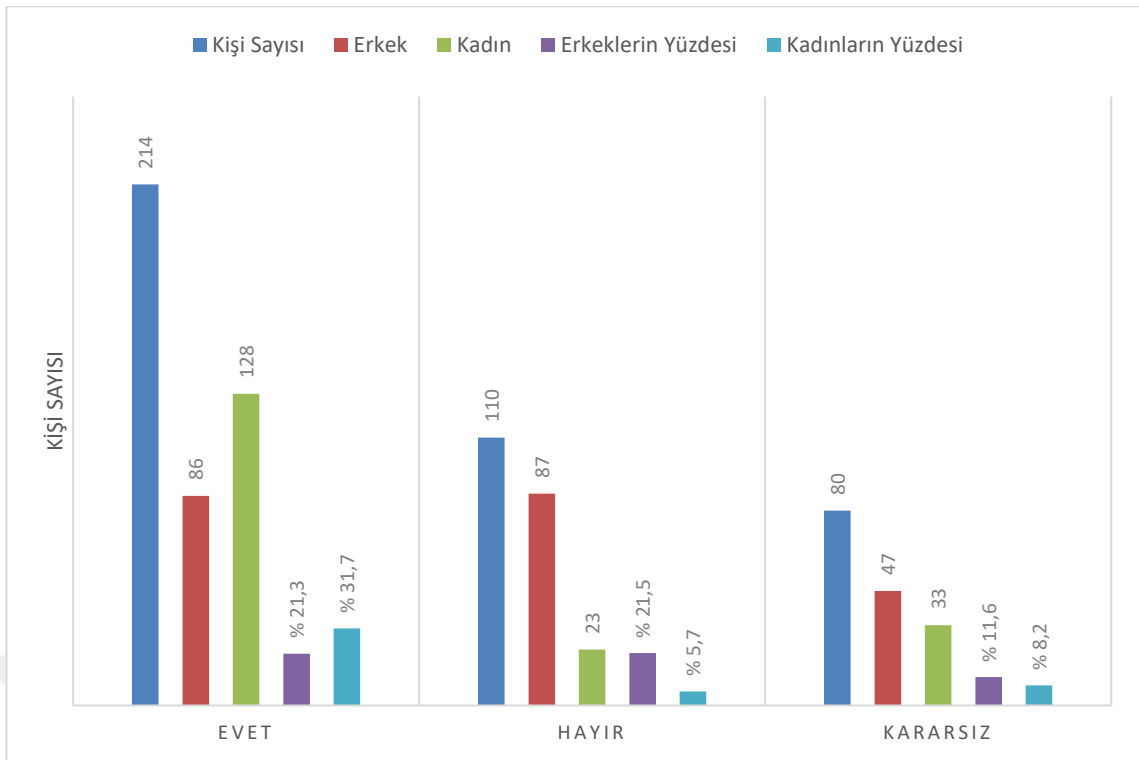
Kadın öğrencilerin çoğunluğu %27.1’lik oranla yaşadığı mahalle/sokağı “güvenli-çok güvenli” bulduğunu, %5’i “güvensiz-çok güvensiz” bulduğunu belirtmiştir. Erkek öğrencilerin çoğunluğu %40.2’lik oranda yaşadığı mahalle/sokağı “güvenli-çok güvenli” bulduğunu, %6’sı “güvensiz-çok güvensiz” bulduğunu belirtmiştir.

Şekil 45: Yaşadığınız mahallede/sokakta sizi rahatsız eden fiziksel düzensizlikler var mı?

Katılımcılara “Yaşadığınız mahallede/sokakta sizi rahatsız eden fiziksel düzensizlikler var mı?” sorusu sorulmuştur. Bu soruda katılımcılar birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir. Verilen cevaplar aşağıdaki Şekil 45’de gösterilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu %32.3’lük oranla yaşadığı mahallede/sokakta “bozuk yolların” kendisini rahatsız ettiğini belirtmişlerdir. İkinci sırada öğrencilerin %13’ü yaşadığı mahallede/sokakta “toplanmayan çöplerin” kendisini rahatsız ettiğini belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %12.5’i yaşadığı mahalle/sokakta “boş metruk binaların” kendisini rahatsız ettiğini belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %11.7’si yaşadığı mahallede/sokakta “bakımsız parkların” kendisini rahatsız ettiğini belirtmiştir. Beşinci sırada öğrencilerin %7.5’i yaşadığı mahallede/sokakta “elektrik kesintisi” nin kendisini rahatsız ettiğini belirtmiştir. Altınca sırada öğrencilerin %5.1’i yaşadığı mahallede/sokakta “duvar yazılarının” kendisini rahatsız ettiğini belirtmiştir. Katılımcıların %17.9’u diğer seçeneğini işaretlemişlerdir.

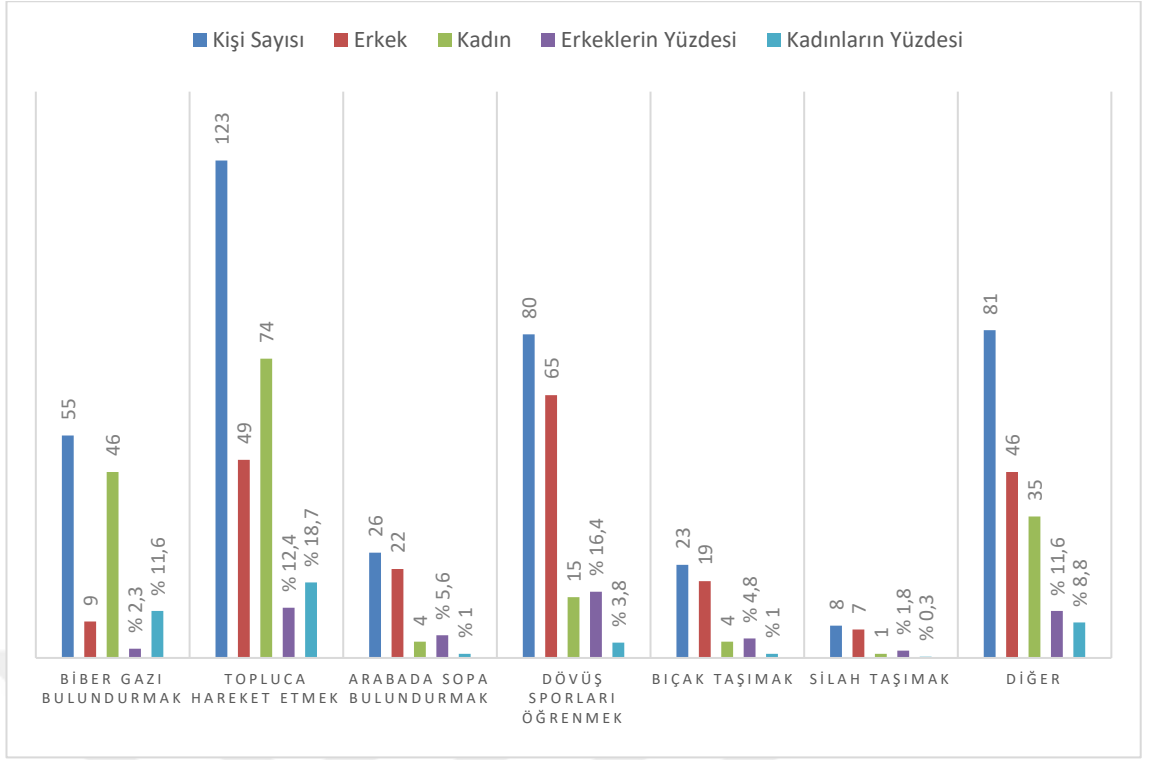
Kadın öğrenciler de erkek öğrencilerde en çok yaşadığı mahallede/sokakta “bozuk yolların” kendilerini rahatsız ettiklerini belirtmişlerdir.

Şekil 46: Medyada yer alan suçlar ile ilgili haberler sizi tedirgin ediyor mu?

Katılımcılara “Medyada yer alan suçla ilgili haberler sizi tedirgin ediyor mu?” sorusu sorularak öğrencilerin suça maruz kalma korkusu ile medya arasında ilişki bulunup bulunmadığı tespit edilmek istenmiştir. Katılımcılar tarafından verilen cevaplar yukarıda Şekil 46’da gösterilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu %53’lük bir oranla medyada yer alan suçla ilgili haberlerden tedirgin olduklarını belirtirken, %27.2’si medyada yer alan suçla ilgili haberlerden tedirgin olmadığını belirtmiştir. Bu soruya katılımcıların %19.8’i kararsız kaldığını belirtmiştir.

Kadın öğrencilerin çoğunluğu (128 kişi) medyada yer alan suçla ilgili haberlerden tedirgin olduğunu belirtirken erkek öğrencilerde ise çok az bir farkla (87 kişi hayır, 86 kişi evet) medyada yer alan suçla ilgili haberlerden tedirgin olduğunu belirttikleri tespit edilmiştir.

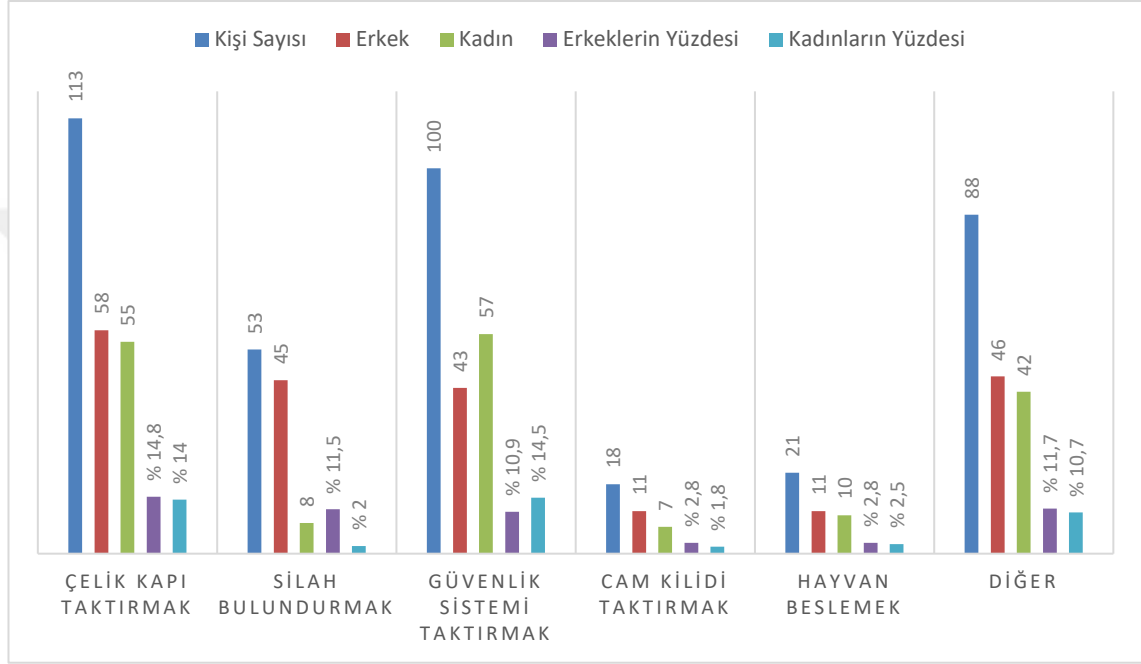

Şekil 47: Ev/yurt dışında bir suça maruz kalma ihtimaline karşı aldığınız bir önlem var mı?

“Ev/Yurt dışında bir suça maruz kalma ihtimaline karşı aldığınız bir önlem var mı?” sorusunun cevapları Şekil 47’de gösterilmiştir. Bu soruda katılımcılar birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir. Katılımcıların çoğunluğu %31.1’lik oranla herhangi bir suça maruz kalmamak için topluca hareket etmeyi tercih ettiği görülmüştür. İkinci sırada öğrencilerin %20.2’si herhangi bir suça maruz kalmamak için dövüş sporları öğrendiğini belirtmiştir. Üçüncü sırada öğrencilerin %13.9’u herhangi bir suça maruz kalmamak için yanında biber gazı bulundurduklarını belirtmiştir. Dördüncü sırada öğrencilerin %6.6’sı herhangi bir suça maruz kalmamak için arabada sopa bulundurduğunu belirtmiştir. Beşinci sırada öğrencilerin %5.8’i herhangi bir suça maruz kalmamak için yanında bıçak taşıdığını belirtmişlerdir. Son olarak da öğrencilerin %2.1’i herhangi bir suça maruz kalmamak için yanında silah taşıdığını belirtmişlerdir. Bu cevapların dışında öğrencilerin %20.4’ü herhangi bir suça maruz kalmamak için belirtilen cevaplar dışında tedbirler aldığını belirtmiştir.

Kadın öğrencilerin çoğunluğu %18.7’lik oranla herhangi bir suça maruz kalmamak için topluca hareket etmeyi tercih ettiği görülmüştür. İkinci sırada kadın öğrencilerin %11.6’sı herhangi bir suça maruz kalmamak için yanında biber gazı bulundurduğunu belirtmiştir. Üçüncü sırada kadın öğrencilerin %3.8’i herhangi bir suça maruz kalmamak için dövüş sporları öğrendiğini belirtmiştir. Sonrasında sırayla diğer, bıçak taşımak,

arabada sopa taşımak ve silah taşımak cevaplarını verdikleri tespit edilmiştir. Erkek öğrencilerin çoğunluğu %16,4'lük oranla herhangi bir suça maruz kalmamak için dövüş sporları öğrenmeyi tercih ettiği görülmüştür. İkinci sırada erkek öğrencilerin %12,4'ü herhangi bir suça maruz kalmamak için topluca hareket ettiklerini belirtmiştir. Üçüncü sırada erkek öğrencilerin %5,6'sı herhangi bir suça maruz kalmamak için arabada sopa bulundurduğunu belirtmiştir. Sonrasında sırayla diğer, bıçak taşımak, biber gazı bulundurmak ve silah taşımak cevaplarını verdikleri tespit edilmiştir.

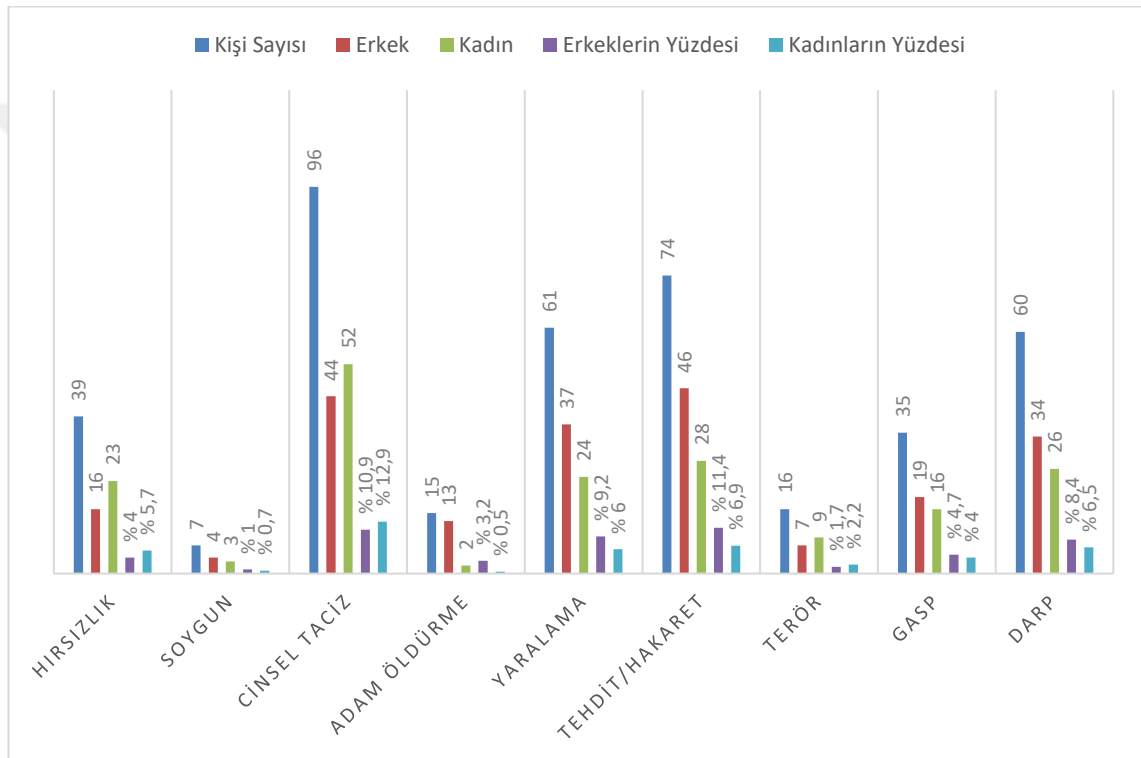

Şekil 48: Ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı aldığınız bir önlem var mı?

Katılımcılara “Ev/Yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı aldığınız bir önlem var mı?” sorusu sorulmuş ve cevaplar Şekil 48’de gösterilmiştir. Bu soruda katılımcılar birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir. Katılımcıların çoğunluğu %28,8’lik oranla çelik kapı taktırmak cevabını verdiği görülmüştür. Öğrencilerin çoğunluğunun yurtlarda kalmasından dolayı kendileri fazla bir önlem alamamaktadır, öğrenciler herhangi bir önlem için yurt idarelerine başvuru yaparak önlemler aldirtmaktadırlar. Bu nedenle katılımcıların %20,4’ü ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı diğer cevabını verdiği görülmüştür. Üçüncü olarak öğrencilerin %15,4’ü ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı güvenlik sistemi taktırdığını belirtmiştir. Dördüncü olarak öğrencilerin %13,5’i ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı yanlarında silah bulundurduklarını belirtmişlerdir. Beşinci olarak öğrencilerin %5,3’ü ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı hayvan

beslediklerini belirtmişlerdir. Son olarak öğrencilerin %4.6'sı ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı cam kilidi taktırdığını belirtmiştir.

Kadın öğrencilerin çoğunluğu %14.5'lik oranla ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı güvenlik sistemi taktırmayı tercih ettiği görülmüştür. İkinci sırada kadın öğrencilerin %14'ü ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı çelik kapı taktırdığını belirtmiştir. Erkek öğrencilerin çoğunluğu %14.8'lik oranla herhangi bir suça maruz kalmamak için çelik kapı taktırmayı tercih ettiği görülmüştür. İkinci sırada erkek öğrencilerin %11.5'i ev/yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı silah taşımayı tercih ettiği tespit edilmiştir.

Şekil 49: Sizce Gümüşhane’de en çok hangi suç işlenmektedir?

Öğrencilere en son soru olarak “Sizce Gümüşhane’de en çok hangi suç işlenmektedir?” sorusu sorulmuştur. Bu soruda katılımcılar birden fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir. Sonuçlar Şekil 49’da gösterilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu %23.8’lik oranla Gümüşhane’de en çok “cinsel taciz” suçunun işlendiğini düşünmektedir. İkinci sırada öğrencilerin %18,3’ü Gümüşhane’de en çok “tehdit/hakaret” suçunun işlendiğini düşünmektedir. Üçüncü sırada öğrencilerin %15.2’si Gümüşhane’de en çok “yaralama” suçunun işlendiğini düşünmektedir. Dördüncü sırada öğrencilerin %14.9’u Gümüşhane’de en çok “darp” suçunun işlendiğini düşünmektedir. Beşinci sırada öğrencilerin %9.7’si Gümüşhane’de en çok “hırsızlık” suçunun işlendiğini

düşünmektedir. Bunu takip eden cevaplar sırasıyla; gasp, terör, adam öldürme ve soygun suçlarının işlendiğinin düşünüldüğü tespit edilmiştir.

Kadın öğrencilerin çoğunluğu %12.9'luk oranla Gümüşhane ilinde en çok "cinsel taciz" suçundan işlendiğine inanırken, erkek öğrencilerin çoğunluğu %11.4'ü Gümüşhane ilinde en çok "Tehdit/Hakaret" suçunun işlendiğine inandığı gözlemlenmiştir.

Katılımcıların verdiği cevaplarda çoğunluğun cinsel taciz çıkmasının sebebi, bu cevabı verenlerin çoğunluğu kadın öğrenciler olmasından kaynaklanabilir. Erkek öğrenciler en çok tehdit/hakaret suçunun olduğunu belirtmiştir. Gümüşhane ve suç oranları başlığında; Gümüşhane Adliyesi'nden ve TÜİK' ten elde edilen verilerden yola çıkılarak bulunan suç oranı ile öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar birbiri ile ilişki kurulamamıştır. Elde edilen verilerde en çok işlenen suçun "yaralama" olduğu görülürken, öğrencilerin inandığı en çok işlenen suç türü "cinsel taciz" olduğu görülmektedir.

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Suç korkusu üzerine yapılan çalışmalar gelişmiş ülkelerde kırk yılı aşkın bir geçmişe sahipken Türkiye’de 2000’li yılların başlarında başladığı görülmektedir. Suç korkusu kavramının araştırmacılar ve kriminologlar için bu denli önem kazanmasının sebebi, insanların günlük yaşamlarını ve buna bağlı olarak hayat kalitelerini olumlu veya olumsuz olarak etkileyen önemli bir role sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Suç korkusu kavramının tanımlanması Amerika’da 1960’lı yıllarda başlamış ve tüm dünyada bu kavrama karşı var olan ilgi artış göstermiştir. Avrupa’nın da dikkatini çeken bu kavram sadece araştırmacıların değil, aynı zamanda vatandaşların güvenliğinden sorumlu olan belediyelerin, güvenlik güçlerinin ve benzeri kurumların dikkatini çekmeye başladığı görülmektedir.

Suç korkusu, daha öncede çalışmada belirttiğim üzere insanların hayat kalitesini etkileyen bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Suç korkusuna yönelik yapılan çalışmaların suçun ve ortaya çıkaracağı etkilerin önlenmesinde önemli bir katkı sağladığı görülmektedir. Çalışmamız, suç korkusu ile ilgili Kurban (Mağduriyet) Perspektifinin Gümüşhane Üniversitesi öğrencileri üzerinde ne derece açıklayıcı olduğunu incelemeye çalışacaktır.

Çalışma Gümüşhane Üniversitesinde okuyan öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, öğrencilerin suç korkularını incelemeyi ve Kurban (Mağduriyet) Perspektifi kapsamında Gümüşhane ilinde gerçekte var olan suç oranı ile katılımcıların (Gümüşhane Üniversitesi öğrencilerinin) kente karşı duydukları güven hissi arasındaki farkı ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Çalışma, mağduriyet kavramını doğrudan ve dolaylı mağduriyet olarak ele almakta ve bu mağduriyet türlerinin suç korkusu üzerindeki etkilerini incelemektedir. Doğrudan mağduriyet kavramını öğrencilerin karşılaşılabilecekleri suçlar açısından ve suç korkusu soruları doğrultusunda ölçmeyi amaçlamaktadır. Öte yandan dolaylı kurban (mağduriyet), insanların güvenlik algısının çevre ile etkileşimi ve suç korkusundan oluştuğunu öne süren risk değerlendirme perspektifi açısından önemli bir kavramdır. Bu kapsamda katılımcılara “hayatınız boyunca herhangi bir suça maruz kalıp kalmadıkları” ve “medyada yer alan suçlarla ilgili haberler sizi tedirgin ediyor mu” şeklinde sorular sorulmuştur.

Korku ve mağduriyetin ilişkisiz veya bağımsız kavramlar olduğunu öne süren önceki çalışmaların aksine, mevcut veriler bilişsel aracılık yoluyla birbirleriyle ilişkili

olduklarını göstermektedir. Elde edilen bulgular en azından mağdurların yaşamış oldukları mağduriyetleriyle aktif olarak mücadele ettiklerini ve özellikle de genel olarak mağdurların aktif adaptasyonel tepkilerle karakterize olduklarını ve bunun da korku tepkilerinin ortaya çıkmamasına neden olduğunu gösteren bazı ampirik kanıtlar sunmaktadır. Çalışma toplumun tüm kesimini değil sadece üniversite okuyan öğrencileri hedef almıştır.

Çalışma kapsamında yapılan araştırma sonucunda elde edilen veriler kapsamında;

-Literatürdeki çalışmalar ile ve "Kadın öğrencilerin suç korku seviyeleri erkek öğrencilere kıyasla daha yüksektir." şeklindeki birinci hipotez ile uyumlu olarak her iki yılda da yapılan çalışmalar neticesinde kadınların mağduriyet korku düzeyleri erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

-Örneklem grubu en çok "cinsel taciz" suçuna maruz kalmaktan korkmaktadır. (Her iki yılda da aynı sonuç elde edilmiştir)

-Kadınlar en çok "cinsel taciz" suç türünden korkmakta iken (her iki yılda da aynı sonuç elde edilmiştir), erkekler 2018-2019 eğitim öğretim döneminde yapılan çalışmada "öldürülme" suç türünden, 2023-2024 eğitim öğretim döneminde yapılan çalışmada "terör ve cinsel istismar" suç türlerinden korkmaktadır. Bu kapsamda beşinci hipotezimizin "kadın öğrenciler en çok cinsel suçlara maruz kalmaktan korkmakta" oldukları doğrulanırken, erkek öğrencilerin en çok öldürülme suçundan korktukları hipotezim 2018 yılında yapılan anket çalışmasından elde edilen veriler ile uyumlu olup, 2024 yılında yapılan anket çalışmasından elde edilen veriler ile uyumlu sonuçlar elde edilemediği görülmüştür.

-Yaş değişkeni mağduriyet (kurban) korkusunu etkilemediği anlaşılmıştır. Literatürde yapılan araştırmalar neticesinde elde edilen veriler genelde bireylerde yaşın artmasıyla birlikte daha fazla korku duyduklarını göstermektedir.

-Eğitim değişkeni mağduriyet korkusunu etkilemediği anlaşılmıştır.

-Örneklem grubunun çoğunluğu yaşadıkları semtlerde "bozuk yollar"dan rahatsız oldukları görülmüştür. (Her iki yılda da aynı sonuç elde edilmiştir) Bozuk zeminler ve bakımsız yolların bir suç olayı olması sırasında özellikle de gece vakti bireyin, suça doğrudan veya dolaylı olarak maruz kalması durumunda kaçmasını veya yardım çağırmasını engelleyebilir. Ayrıca bozuk yollar trafik kazalarının ve diğer tehlikelerinde artmasına neden olabilir.

-Örneklem grubunun çoğunluğu "sarhoşlar" dan rahatsız oldukları görülmüştür. (Her iki yılda da aynı sonuç elde edilmiştir.) Bu grup ile ilgili olumsuz algının oldukça

yaygın olmasının sarhoşların davranışlarının tahmin edilemez olmasından kaynaklanabilir. Bu da insanlarda tedirginliğe yol açabilir.

-Örneklem grubunun çoğunluğu 2018-2019 eğitim öğretim döneminde yapılan çalışmada Gümüşhane ilinde gece vakti dışarı çıkmayı “güvensiz” bulurken, 2023-2024 eğitim öğretim döneminde yapılan çalışmada “güvenli” bulmaktadır. 2018 yılında gece vakti kenti güvensiz bulan öğrenci, 2024 yılında gece vakti kenti güvenli bulmasının ardında kentteki aydınlatma, sosyal denetim ve güvenlik önlemlerinin artırıldığını göstermektedir. Ayrıca bekçilik sisteminin uygulanmaya başlanmasıyla birlikte, kentsel alanlarda güvenliği arttığı, mahalle/sokaktaki suç oranlarının azaltıldığını göstermektedir.

-Örneklem grubunun çoğunluğu Gümüşhane ilinde gündüz vakti dışarı çıkmayı “güvenli” bulmaktadır. (Her iki yılda da aynı sonuç elde edilmiştir)

-Kadın öğrenciler hem gündüz vakti hem de gece vakti kendilerini erkek öğrencilere göre daha az güvende hissetmektedirler.

-Örneklem grubunun çoğunluğu 2018-2019 eğitim öğretim döneminde yapılan çalışmada Gümüşhane ilinde gece vakti tek başına otobüse binmeyi “güvensiz” bulurken, 2023-2024 eğitim öğretim döneminde yapılan çalışmada “güvenli” bulmaktadır. Geçmişte gece vakti otobüse binmeyi güvensiz bulan birey, günümüzde güvenli bulmasının ardında, kentteki toplu taşıma duraklarının güvenliğinin artması, toplu taşıma güzergahlarındaki aydınlatmaların artması, gelişen toplu taşıma altyapısı gibi önlemler sayesinde kentte gece yolculuklarını daha güvenli hale geldiğini göstermektedir.

-Örneklem grubunun çoğunluğu yaşadığı mahalle/sokağının “güvenli” bulmaktadır. (Her iki yılda da aynı sonuç elde edilmiştir)

-Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu daha önceden herhangi bir suça maruz kalmadıklarını belirtmişlerdir.

-Daha önceden herhangi bir suça maruz kalmayan öğrencilerin suç korku seviyeleri daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Gümüşhane ilinde okuyan öğrencilerin büyük çoğunluğunun hayatları boyunca herhangi bir suça maruz kalmadıklarını söylemesi, katılımcıların genel olarak suç deneyimlerinin düşük olduğunu ve çoğunlukla güvenli bir ortamda yaşadıklarını göstermektedir. Ayrıca önceden herhangi bir suçla karşılaşmamış olan birey, güvenliğini sağlaması için daha fazla önlem alma ihtiyacı hissetmektedir. Bu durum, daha önceden herhangi bir suça maruz kalmayan bireyin, herhangi bir suça maruz kalan bireye kıyasla daha fazla suç korkusunun yüksek olduğunu açıklayabilir.

-Dördüncü hipotezin aksine önceden herhangi bir suça maruz kalan katılımcıların, herhangi bir suça maruz kalmayan katılımcılara göre daha fazla “suç mağduriyet korkusu” olduğuna ilişkin pozitif bir bağlantı olmadığı görülmüştür.

-Örneklem grubunun büyük bir çoğunluğunun medyada yer alan suçlardan etkilenecek tedirgin olmaktadır. (Her iki yılda da aynı sonuç elde edilmiştir)

-Dolaylı mağduriyet deneyiminin suç korkusu üzerinde etkisi vardır.

-Örneklem grubunun çoğunluğu herhangi bir suça maruz kalma ihtimaline binaen bir kısım önlemler aldığı görülmüştür. Bu önlemlerin başında “topluya hareket etmek” olduğu görülmüştür.

-“Hem kadın hem de erkek öğrencilere göre Gümüşhane ili çok güvenli bir ildir” şeklindeki ikinci hipotez, anket verilerinden elde edilen sonuç ile uyumlu çıkarak, örneklem grubuna göre Gümüşhane ilinin “güvenli” bir il olduğu tespit edilmiştir. (Her iki yılda da aynı sonuç elde edilmiştir)

-Resmi kurumlardan elde edilen veriler neticesinde Gümüşhane ilinde gerçekte var olan ve en çok işlenen suç türünün “yaralama” suçu olduğu görüldürken, örneklem grubuna göre Gümüşhane ilinde en çok “cinsel taciz” suçu gerçekleşmektedir. (Her iki yılda da aynı sonuç elde edilmiştir)

Gümüşhane ilinin coğrafi ve nüfus bakımından küçük bir olması ve elde edilen veriler kapsamında üçüncü hipotezim doğrulanmış bulunmaktadır. Gümüşhane üniversitesinde okuyan öğrenciler, Gümüşhane ilinde kendilerini genel olarak güvende hissettikleri tespit edilmiştir.

Toplumda artan suç oranları bireylerde suç korkusunu da artırdığı görülmektedir. Yapılan araştırma kapsamında da suç oranlarının her yıl arttığı görülmektedir. Bu kapsamda yapılacak çalışmalar toplumun sağlığı ve güvenliği açısından önemlidir.

Fiziksel ve sosyal düzensizliklerin suç korkusu üzerindeki etkisi göz önünde bulundurularak, belediyelerin bu konu üzerinde çalışmalar yapması gerektiği görülmektedir. Belediyeler, emniyet birimleri ile iş birliği içinde suç korkusunun yoğun olduğu bölgelerde, özellikle parklar, mahalleler, duraklar ve sokaklarda aydınlatmanın artırılması, güvenlik görevlilerinin bulundurulması ve güvenlik kamera sistemlerinin artırılmasını sağlaması, toplumda suç korkusunu azaltmada etkili olabilir.

Medya, suç korkusunu artıran önemli bir etken olduğundan, medyada yer alan haberlerin gerçekliğe aykırı veya gerçekliği bozmayacak şekilde sunulması bireylerdeki suç korkusunu azaltabilir.

Sonuç olarak, suç mağduru olma korkusu hem birey hem de toplum açısından yaşamı etkileyen önemli bir evrensel sorun olduğu görülmektedir. Genel olarak cinsiyetin, medyanın suç korkusu üzerinde etkisi, bireylerin aldığı önlemler, bireylerin mağduru olmaktan korktukları suç türleri bakımında literatür ile uyumlu bir sonuç elde edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Abbott, Andrew (1997). Of time and space: the contemporary relevance of the Chicago school, *Social Forces*, Vol: 75, No: 4, 1149-1182.
- Adalet Bakanlığı, “Suç nedir”, 12 Ekim 2023 tarihinde, suç nedir? - magdur.gov.tr (adalet.gov.tr) adresinden erişildi.
- Akalın, Mehmet (2016). Kentsel dönüşüm projelerinin suç oranlarına etkilerinin değerlendirilmesi: Ankara/Altındağ Örneği, *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 5, Sayı: 9, 5-33.
- Akgül, Cansu (2014). *İstanbul'da Yaşayan Bireylerde Suç Mağduriyet Korkusunu Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- Akpınar, İrfan (2018). *Suç Olgusu, Suç Teorileri ve Kadın Suçluluğu: Kayseri Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde.*
- Aliağaoğlu, Alpaslan ve Uğur, Abdullah (2021), Kentlerde suç ve suça iten sebepler, suçla ilgili teorik çalışmalar, *Doğu Coğrafya Dergisi*, 26(45), 37-54.
- Altınışik, Harika Uçar, (2023). Kent ve suç ilişkisi üzerine bir değerlendirme, *Adli Bilimler ve Suç Araştırmaları Dergisi*, Yıl: 5, Cilt: 5, Sayı: 1, 37-50.
- Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, *Suç Sosyolojisi*, Murat Yayınları.
- Ankara Üniversitesi Açık Ders Malzemeleri, 12 Kasım 2023 tarihinde, <https://acikders.ankara.edu.tr/mod/resource/view.php?id=62747> adresinden erişildi.
- Apa, Sinan (2022). *Yaşlılarda Suç Korkusu ve Sosyal Destek: İstanbul Örneği. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.*
- Aytaçı, Serpil, Derdiman, Ramazan Cengiz, Baştürk, Şenol ve Öngen, Burcu (2015). Kent güvenliği olarak suç korkusu: Bursa örneği, *Süleyman Demirel Üniversitesi Mühendislik Bilimleri ve Tasarım Dergisi*, ÖS: Ergonomi, 259-267.
- Bilen, Ömer ve Büyüklü, Ali Hakan (2018). Kırık pencereler teorisi'nin İstanbul metropoliten alanı'nda geçerliliğinin testi, *Kent Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 23, Cilt: 9, 160-188.
- Boztoprak, Ayşegül (2021). *Suç Korkusu: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir İnceleme. Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Karaman.*

- Canay, H. Dilara Ağaoğlu (2004). *Kadın Suçluluğu Feminist Bakış Açısından Kavramsal Bir İnceleme. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.*
- Cohen, Stanley. (1972). *Folk Devils and Moral Panics: The Creation of Mods and Rockers.* London: MacGibbon and Kee.
- Cüceloğlu, Doğan (1996). *İnsan ve Davranışı Psikolojinin Temel Kavramları*, Remzi Kitapevi, 6. Baskı, İstanbul.
- Çardak, Begüm (2012). Kadınların suç korkuları üzerine nitel bir çalışma, *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 1, 23-45.
- Çakırtaş, Burcu, “Suç Korkusu”, 22 Kasım 2018 tarihinde, https://prezi.com/lv2_2juhndq5/suc-korkusu/ adresinden erişildi.
- Çolaklar, Işıl ve Solak, Nevin (2017). Suç Korkusu: Tanım, Ölçüm ve Belirleyiciler, *Nesne Psikoloji Dergisi (NPD)*, Cilt 5, Sayı 10, 311-328.
- Demirbaş, Timur (2001). *Kriminoloji*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, 25 Ocak 2023 tarihinde, https://www.doka.org.tr/bolgemiz_Gumushane-TR.html adresinden erişildi.
- Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, 30 Kasım 2024 tarihinde, <https://www.doka.org.tr/dosyalar/editor/files/gumushane-ili-yatirim-destek-ve-tanitim-stratejisi.pdf#page=5&zoom=100,90,94> adresinden erişildi.
- Dolu, Osman, Uludağ, Şener ve Doğutaş, Cemil (2010). Suç korkusu: nedenleri, sonuçları ve güvenlik politikaları ilişkisi, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, Cilt. 65, Sayı. 1, 57-81.
- Dönmezer, Sulhi (1981). *Kriminoloji*, İstanbul, Fakülteler Matbaası, 6. Bs.
- Dönmezer, Sulhi ve Erman, Sahir (2016). *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku*, Der Yayınları, 14. Baskı, İstanbul.
- Erdem, Mustafa Ruhan (2009). Suçu bildirmeme suçu (TCK m. 278), *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Sayı: 80, 105-120.
- Erdoğan, Ergül (2023). *Suç Korkusu: Çukurova Üniversitesi Öğrencilerinde Suç Korkusu. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.*
- Ferraro, Kenneth (1995). *The Fear of Crime: Interpreting Victimization Risk*, State Univ. Of New York Pres, 35-38.
- Gaziarifoğlu, Yasemin, (2009). *Suç Mağduriyeti Korkusu ve Algılanan Suç Mağduriyeti Riskinin Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Gerbner, George. (1998). *Cultivation Analysis: An Overview*. In *Mass Communication and Society*. 1(3), 175-194.

- Giddens, Anthony (2012). *Sosyoloji Kısa Fakat Eleştirel Bir Giriş*, Çev. Ülgen Yıldız Battal, Siyasal Kitabevi, Ankara.
- Güllü, İsmail (2014). Suç olgusuna teorik ve eleştirel bir yaklaşım, *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, Cilt. 2014, Sayı. 3, 104-107.
- Güllüpnar, Fuat (2017). *Suç Sosyolojisi*, 1.Bs, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- Gümüşhane Adliyesi, <https://gumushane.adalet.gov.tr/>, (2018 yılında Gümüşhane Adliyesi sayfasında yayımlanan Faaliyet Raporundan elde edilmiştir).
- Gümüşhane Adliyesi, 05 Ocak 2024 tarihinde, <https://rayp.adalet.gov.tr/resimler/138/dosya/2023-yili-faaliyet-raporu22-03-20242-56-pm.pdf> adresinden erişildi.
- Gümüşhane İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 24 Ocak 2023 tarihinde, <https://gumushane.ktb.gov.tr/TR-220335/cografi-konum.html> adresinden erişildi.
- Gümüşhane Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, 24 Mart 2023 tarihinde, <https://gumushane.csb.gov.tr/cografi-konum-i-2914> adresinden erişildi.
- Gümüşhane Uydu Görüntüsü, 30 Kasım 2024 tarihinde, <https://www.mapharita.com/uydu-goruntusu/gumushane-uydu-goruntusu> adresinden erişildi.
- Gümüşhane Üniversitesi, 18 Aralık 2023 tarihinde, <https://www.gumushane.edu.tr/hdetay/universitemiz-ogrenci-sayisi-bakimindan-rekora-kosuyor-3974> adresinden erişildi.
- Gümüşhane Üniversitesi, 29 Kasım 2024 tarihinde, <https://turizm.gumushane.edu.tr/tr/sayfa/g%C3%BCm%C3%BC%C5%9Fhanede-turizm/karaca-ma%C4%9Faras%C4%B1/> adresinden erişildi.
- Gümüşhane Valiliği, 29 Kasım 2024 tarihinde, <https://gumushane.ticaret.gov.tr/data/642c239c13b87625840682a1/2022%20G%C3%BCm%C3%BC%C5%9Fhane%20%C4%B0l%20Ekonomi%20G%C3%B6r%C3%BCn%C3%BCm%20Raporu.pdf> adresinden erişildi.
- Gümüşkoza Gazetesi, 25 Ocak 2023 tarihinde, <https://www.gumuskoza.com.tr/haber/15030327/430-yayla-ile-dogu-karadenizin-en-fazla-yaylasina-sahip-ili-gumushanede-yayla-sezonu-basladi> adresinden erişildi.
- Gün, Elif ve Erol, Önder Pelin (2023). Etiketleme kuramı perspektifinden toplum ve iyileştirme temelli bir ceza infaz sistemi olarak denetimli serbestlik, *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, Cilt 34, Sayı 1, ; 111-132.

- Gündoğdu, H. Meltem (2022). Kırklareli merkezde kadın ve suç korkusu üzerine bir araştırma, *Kırklareli Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dergisi*, Cilt. 1 Sayı. 1, 1-17.
- Gökulu, Gökhan (2010). Kent güvenliği kentleşme ve suç ilişkisi, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt. 24, Sayı. 1, 209-226.
- Gökulu, Gökhan (2011). *Perceived Risk Of Victimization And Fear Of Crime: A Case Study Of Metu Students*, Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- Kahraman, Ümit (2019). *Okul Yöneticilerinin Yönetim Tarzı, Örgüt DNA'sı ve Örgütsel Değişimin Okullardaki Korku Kültürüne Etkisi*, Doktora Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Kaner, Sema (1992). Suçluluğu açıklayan yaklaşımlar, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Cilt: 25 Sayı: 2, 473-496.
- Karakuş, Önder, McGarrell, Edmund F., Başbüyük, Oguzhan (2010). Fear of crime among citizens of Turkey, *Journal of Criminal Justice*, 38, 174-184.
- Karakuş, Önder (2013). Suç korkusunun sosyolojik belirleyenleri: sosyal sermaye mi? sosyal kontrol mü?, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 14, Sayı: 1, 1-19.
- Karasu, Mithat Arman (2008). Türkiye’de kentleşme dinamiklerinin suça etkisi, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 57, Sayı: 4, 255-281.
- Karasu, Mithat Arman (2017). Kentsel mekânda suç korkusu -Şanlıurfa örneği, *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, Cilt. 20, Sayı. 1, 41-76.
- Karasu, Mithat Arman (2018). Suç korkusu, göç ve Suriyeli sığınmacılar: Şanlıurfa örneği, *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, Cilt. 1, Sayı. 3, 332-347.
- Karasu, Mithat Arman (2012). Kent ve suç üzerine kavramsal bir çerçeve, *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt. 13, Sayı. 2, 175-193.
- Karmen, Andrew (2004). *Crime Victims: An Introduction to Victimology*, Belmont California, Wadsworth.
- Kaşlı, Enver (2021). *Türkiye’deki Suriyelilere Yönelik Suç Haberlerinin Suç Korkusu ve Yabancı Suçluluğu Açısından Analiz*, Polis Akademisi, Doktora Tezi, Ankara.
- Keleş, Ruşen ve Ünsal, Altun (1982). *Kent ve Siyasal Şiddet*, Ankara Üniversitesi SBF Yayınları, Ankara.
- Kul, Mehmet (2007). *Kapkaç Mağdurları, Yeni Toplumsal Travmalar*, Edt. A. Kasapoğlu, Referans Yayınevi, Ankara.
- Kul, Mehmet (2009). *Toplumda Suça İlişkin Korkunun Yapılaşması*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Kul, Mehmet (2013). *Suçtan Daha Büyük Suç Korkusu*, Yeni Yüzyıl: İstanbul.

- Kuşakkaya Gazetesi, 03 Nisan 2024 tarihinde, <https://www.kusakkaya.com.tr/gumushanede-en-cok-malvarligina-karsi-suc-islendi/> adresinden erişildi.
- Köklü, Elif (2016). *Kent Merkezlerinde Suç Korkusunun İncelenmesi: Beşiktaş Örneği. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.*
- Köseoğlu, Mualla, (2017). *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Yaşayan Kadınların Suç Mağduriyeti Korkusu*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Lewis, Dan A. (1996). Crime and Community: Continuities, Contradictions and Complexities, *Cityscape, A Journal of Policy Development and Research*, Vol: 2, No: 2, 95-120.
- Marshall, G. (2009). *Sosyoloji Sözlüğü*, (Çev. Osman Akınhay, Derya Kömürcü), Ankara, Bilim ve Sanat Yayınları.
- Melde, Chris and K. W. Li, Carrie, *Encyclopedia of Adolescence, Fear of Crime*, 07 Ağustos 2024 tarihinde, https://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007/978-3-319-32132-5_301-2 adresinden erişildi.
- Mendelsohn, Benjamin. (1976). *The Victimology: A New Field of Study*. In *Victimology: Research, Theory and Application*. New York: Academic Press.
- Mıstaçoğlu, Rühinaz Sena (2021). *Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.*
- Mühürçüoğlu, Evren (2010). *Bombalı İntihar Saldırısı Sonucu Oluşan Suç Korkusu Üzerine Bir Vaka İncelemesi: Ulus-Anafartalar Çarşısı Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.*
- Newman, Oscar. (1972). *Defensible Space: Crime Prevention through Urban Design*. New York: Macmillan.
- Nufusu, 25 Ocak 2023 tarihinde, https://www.nufusu.com/il/gumushane-nufusu#google_vignette adresinden erişildi.
- Ocaklı, Leyla (2022). *Türkiye'de Düzensiz Göçün Suç Korkusuna Olan Etkisi: İzmir İli Örneği. Yüksek Lisans Tezi, İçişleri Bakanlığı Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Ankara.*
- Özaşçılar, Mine (2009). *Suç Korkusu: İstanbul'da Yaşayan 18-25 Yaşarısı Üniversite Öğrencilerinin Mağdur Olma Riskleri Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

- Öztürk, Meral, (2015a). *Sosyolojik Açıdan Suç Korkusu Ve Yaşam Memnuniyeti: Mersin İli Örneği*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Öztürk, Meral (2015b). Medya ve suç korkusu arasındaki ilişki, *The Journal of Academic Social Science Studies*, S. 36, 251-263.
- Öztürk, Meral (2016). Düzensizlik ve toplumsal kaygı teorileri bağlamında suç korkusunun incelenmesi: Mersin örneği, *CÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt. 40, Sayı. 1, 281-291.
- Öztürk, Meral (2018). Kadın ve erkeklerin suç mağduriyetleri ile suç korkuları arasındaki ilişki: Mersin örneği, *Türkiye Klinikleri J Foren Sci Leg Med*, Cilt. 15, Sayı. 2, 66-79.
- Öztürk, Meral, Kocacık, Faruk (2016). Suç korkusu ve risk algısının toplumsal cinsiyet açısından incelenmesi, *International Journal Of Human Sciences*, 13.
- Polat, Oğuz (2004). *Kriminoloji ve Kriminalistik Üzerine Notlar*, Seçkin Yayınları, Ankara.
- Serter, Gencer (2013). Şikago okulu kent kuramı: kentsel ekolojik kuram, *Planlama Dergisi*, Cilt. 23, Sayı. 2, 67-76.
- Servet, Erdal Yurtsal (2016). Fear of crime in social networks: facebook example, *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, Cilt: 5, Sayı: 2, 93-112.
- Sevinç, Bilal ve Doğan Halil İbrahim (2011). Suç teorileri ve şehir güvenliği: bitlis iliyle ilgili genel bir değerlendirme, *Polis Bilimleri Dergisi*, Cilt.13, Sayı. 4, 207-53.
- Schneider, M. (1998). Victimology: theoretical perspectives and practical implications, *International Review of Victimology*, 5(1), 1-16.
- Sipahi, Esra Banu (2016). Türkiye’de kent sakinlerinin suç korkuları üzerine bir araştırma, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt. 9, Sayı. 43, 2158-2169.
- Slideplayer, Chicago Kentsel Coğrafya Ekölü, 22 Kasım 2018 tarihinde, <https://slideplayer.biz.tr/slide/2604113/> adresinden erişildi.
- Solak, Ömer (2015). Gündelik Hayat Sosyolojisi Açısından Suç ve Suç Korkusu, *Suç Korkusu Kongresi*, HEGEM V Yayınları, 15-34.
- Sözer, M. Alper ve Balcıoğlu, Ercan (2016). *Kriminoloji*, Nobel Yayınları, Ankara.
- Talu, Ertuğrul (2015). *Annelerin Özgeci Suç Korkusunu Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Taşçı, Nurdan (2020). *Toplumsal Cinsiyet Algısı İle Suç Korkusu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Taylor, Catherine L. (2012). *The Psychological Impact of Victimization*, *Journal of Trauma & Dissociation*, 13(1), 105-119.

- TDK, “Korku”, 12 Ekim 2023 tarihinde, <https://sozluk.gov.tr/> adresinden erişildi.
- TÜİK, “Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi”, 23 Kasım 2018 tarihinde, http://tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=1590 adresinden erişildi.
- TÜİK, Ceza İnfaz Kurumu İstatistikleri, 06 Ocak 2024 tarihinde, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Ceza-Infaz-Kurumu-Istatistikleri-2020-37202> adresinden erişildi.
- TÜİK, “İBBS 3. Düzeyde, Suç Türü ve Suçun İşlendiği İle Göre Ceza İnfaz Kurumuna Giren Hükümlüler”, 02 Ocak 2024 tarihinde, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Ceza-Infaz-Kurumu-Istatistikleri-2020-37202> adresinden erişildi.
- TÜİK, “İBBS 3. Düzeyde, Suç Türü Ve Suçun İşlendiği İle Göre Ceza İnfaz Kurumuna Giren Hükümlüler”, 05 Aralık 2018 tarihinde, http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=28 adresinden erişildi.
- TÜİK, “İllerin Aldığı Göç, Verdiği Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı, 2008-2017 Yılları Arası Verileri”, 23 Kasım 2018 tarihinde, http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=163 adresinden erişildi.
- TÜİK, “İllerin Aldığı Göç, Verdiği Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı 2022 Yılı Verileri”, 25 Ocak 2023 tarihinde, http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=163 adresinden erişildi.
- Uğur, Abdullah ve Aliagaoglu, Alpaslan (2021). Kentlerde suç ve suça iten sebepler, suçla ilgili teorik çalışmalar, *Doğu Coğrafya Dergisi*, Cilt. 26, Sayı. 45, 37-54.
- Usta, Baki Bahar (2021). *Güvenlikli Sitede Komşuluk İlişkileri Bağlamında Suç Korkusu. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.*
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü, 25 Ocak 2023 tarihinde, <https://www.kgm.gov.tr/Sayfalar/KGM/SiteTr/Duyurular/DuyuruDetay.aspx?Parameter=1281#:~:text=Cumhurba%C5%9Fkan%C4%B1m%C4%B1z%2C%20%E2%80%9CZigana%20T%C3%BCneli%20D%C3%BCnyan%C4%B1n%203,Tarihi%20%C4%B0pek%20Yolu'na%20ba%C4%9Fl%C4%B1yoruz> adresinden erişildi.
- Uludağ, Şener (2010). Vatandaşların suç korku (güvenlik endişesi) seviyesine etki eden faktörler ve alınabilecek önlemler: Malatya örneği, *Polis Bilimleri Dergisi*, Cilt: 12, Sayı: 1, 1-28.
- Uludağ, Şener ve Dolu, Osman (2011). *Türkiye Ulusal Suç Korkusu Araştırması*, Polis Akademisi, Ankara.

- Von Hentig, Hans. (1948). *The criminal and his victim: studies in the sociology of crime*, New Haven, Yale University Press.
- Vural, Bayram (2018). *Suç Korkusunun Toplum ve Birey Davranışları Üzerindeki Etkileri: Bursa Örneği. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul.*
- Yavuz, Yıldız (2019). Suç mağduru olma korkusuna sosyolojik bir bakış, *Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 4, 28-52.
- Yedikardeş, Feyza (2017). *Bireylerde Mağduriyet Riski ve Suç Korkusu : LGBTİQ Örnekleme, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.*
- Yıldırım, Aziz (2004). *Kentleşme ve Kentleşme Sürecinde Göçün Suç Olgusu Üzerindeki Etkileri. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.*
- Yıldız, Fatih Feramuz, Karagöz, Zübeyde ve Dağtekin, Behsat (2015). Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme yöntemi ile kadınlarda suç korkusuna yol açan çevresel etmenlerin düzenlenmesi, *Suç Korkusu Kongresi*, HEGEM V Yayınları, 175-191.
- Yorulmaz, Ece (2017). *Suç Korkusunun Kamusal Alan Üzerindeki Etkisi: İTÜ Taşkışla Örneği Üzerinden İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.*
- Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi, “Öğrenci Sayıları Raporu”, 05 Aralık 2018 tarihinde, <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden erişildi.
- Gümüşhane nüfusu, 25 Ocak 2023 tarihinde, https://www.nufusu.com/il/gumushane-nufusu#google_vignette erişildi.

EKLER

Ek 1. Tezde Kullanılan Anket Formları

2017-2018 Eğitim Öğretim Dönemi Kullanılan Anket Formu

ANKET FORMU

Bu anket formu Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Yüksek Lisans Anabilim Dalı'nda yürütülmekte olan **"Kurban Sendromu: Gümüşhane Üniversitesi"** başlıklı Kent ve Suç dersi makale ödevi için yapılmaktadır. Sizlerden edinilecek bilgiler tamamen bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Katkılarınız bizim için önemlidir. Şimdiden değerli katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Dr. Öğr. Üyesi Emre CENGİZ
Gümüşhane Üniversitesi İ.İ.B.F.
Kent ve Suç Dersi Sorumlusu

Mikail Emre ÖDÜNÇ
Gümüşhane Üniversitesi
SBKY-YL

Aşağıda verilen sorulara lütfen size uygun cevabı işaretleyiniz.

1- KİŞİSEL BİLGİLER

1	Cinsiyetiniz	Erkek ()	Kadın ()			
2	Yaşınız	17-20 ()	21-24 ()	25-30 ()	30 ve Üzeri ()	
3	Öğrenim Durumunuz	Lise ()	Yüksekokul ()	Lisans ()	Yük. Lisans ()	Doktora ()
4	Medeni Durumunuz	Evli ()	Bekar ()	Dul ()		
5	Gelir Düzeyiniz	0-500 ()	500-750 ()	750-1000 ()	1000-1500 ()	1500 ve Üzeri ()
6	Doğum Yeriniz	Gümüşhane ()	Diğer ()			
7	Mesleki Durumunuz	Kamu Çalışanı ()	Serbest Meslek ()	Ev Hanımı ()	Öğrenci ()	Diğer()
8	Yaşadığınız Yer	Aile Yanı ()	Akraba Yanı ()	Ev ()	Yurt ()	Diğer()

2- TOPLUMSAL SORULAR

1- Gece vakti tek başına dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?

Çok Güvenli ()	Güvenli ()	Kararsız ()	Güvensiz ()	Çok Güvensiz ()
--------------------	----------------	-----------------	-----------------	---------------------

2- Gündüz vakti tek başına dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?

Çok Güvenli ()	Güvenli ()	Kararsız ()	Güvensiz ()	Çok Güvensiz ()
--------------------	----------------	-----------------	-----------------	---------------------

3- Evinizde gece vakti tek başına kalmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?

Çok Güvenli ()	Güvenli ()	Kararsız ()	Güvensiz ()	Çok Güvensiz ()
--------------------	----------------	-----------------	-----------------	---------------------

4-Kent içinde gece vakti tek başına otobüse binmeyi ne derece güvenli buluyorsunuz?

Çok Güvenli ()	Güvenli ()	Kararsız ()	Güvensiz ()	Çok Güvensiz ()
--------------------	----------------	-----------------	-----------------	---------------------

5- Aşağıdaki kişilerden hangisi sizi tedirgin ediyor?

Evsizler	Sarhoşlar	Grup Halinde Gezen Gençler	Diğer Milletler (Suriyeli, Afgan vb.)	Dilenciler	Kimseden Tedirgin Olmam	Diğer()
()	()	()	()	()	()	
						
						

6- Hayatınız boyunca herhangi bir suçla maruz kaldınız mı?

Evet	Hayır
()	()

7- Hayatta en fazla hangi suçla maruz kalmak sizi tedirgin ediyor?

Hırsızlık	Yaralama	Cinsel Taciz	Öldürülme	Dolandırılma	Tehdit/Hakaret	Terör	Darp	Diğer()
()	()	()	()	()	()	()	()	
								

8- Yaşadığınız kenti ne derece güvenli buluyorsunuz?

Çok Güvenli	Güvenli	Kararsız	Güvensiz	Çok Güvensiz
()	()	()	()	()

9- Yaşadığınız mahalleyi/sokağı ne derece güvenli buluyorsunuz?

Çok Güvenli	Güvenli	Kararsız	Güvensiz	Çok Güvensiz
()	()	()	()	()

10- Yaşadığınız mahallede/sokakta sizi rahatsız eden fiziksel düzensizlikler var mı?

Elektrik Kesintisi	Bakımsız Parklar	Bozuk Yollar	Toplanmayan Çöpler	Boş Metruk Bina	Duvar Yazıları	Diğer()
()	()	()	()	()	()	
						

11- Medyada yer alan suçla ilgili haberler sizi tedirgin ediyor mu?

Evet	Hayır	Kararsız
()	()	()

12-Ev/Yurt dışında bir suçla maruz kalma ihtimaline karşı aldığınız bir önlem var mı?

Biber Gazı Bulundurmak	Topluca Hareket Etmek	Arabada Sopa Bulundurmak	Dövüş Sporları Öğrenmek	Bıçak Taşımak	Silah Taşımak	Diğer()
()	()	()	()	()	()	
						
						

13-Ev/Yurt içinde bir suçla maruz kalma ihtimaline karşı aldığınız bir önlem var mı?

Çelik Kapı Taktırmak	Evde Silah Bulundurmak	Güvenlik Sistemi Taktırmak	Cam Kilidi Taktırmak	Hayvan Beslemek	Diğer()
()	()	()	()	()	
					

14-Sizce Gümüşhane’de en çok hangi suç işlenmektedir?

Hırsızlık	Soygun	Cinsel Taciz	Adam Öldürme	Yaralama	Tehdit/Hakaret	Terör	Gasp	Darp	Diğer()
()	()	()	()	()	()	()	()	()	
									

2023-2024 Eğitim Öğretim Dönemi Kullanılan Anket Formu

ANKET FORMU

Bu anket formu Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Yüksek Lisans Anabilim Dalı'nda yürütülmekte olan **"Kurban Sendromu: Gümüşhane Üniversitesi"** başlıklı tez çalışmam için yapılmaktadır. Sizlerden edinilecek bilgiler tamamen bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Katkılarınız bizim için önemlidir. Şimdiden değerli katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Emre CENGİZ
Gümüşhane Üniversitesi İ.İ.B.F.
Danışman

Mikail Emre ÖDÜNÇ
Gümüşhane Üniversitesi
SBKY-YL

Aşağıda verilen sorulara lütfen size uygun cevabı işaretleyiniz.

1- KİŞİSEL BİLGİLER

1	Cinsiyetiniz	Erkek ()	Kadın ()			
2	Yaşınız	17-23 ()	24-30 ()	30-36 ()	37-43 ()	43 ve Üzeri ()
3	Öğrenim Durumunuz	Lise ()	Yüksekokul ()	Lisans ()	Yük. Lisans ()	Doktora ()
4	Medeni Durumunuz	Evli ()	Bekar ()	Dul ()		
5	Gelir Düzeyiniz	0-500 ()	500-750 ()	750-1000 ()	1000-1500 ()	1500 ve Üzeri ()
6	Doğum Yeriniz	Gümüşhane ()	Diğer ()	Belirtiniz:		
7	Mesleki Dağılımınız	Kamu Çalışanı ()	Serbest Meslek ()	Ev Hanımı ()	Öğrenci ()	Diğer ()
8	Yaşadığınız Yer	Aile Yarı ()	Akraba Yarı ()	Ev ()	Yurt ()	Diğer ()

2-TOPLUMSAL SORULAR

1- Gece vakti tek başına dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?

Çok Güvenli ()	Güvenli ()	Kararsız ()	Güvensiz ()	Çok Güvensiz ()
--------------------	----------------	-----------------	-----------------	---------------------

2- Gündüz vakti tek başına dışarı çıkmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?

Çok Güvenli ()	Güvenli ()	Kararsız ()	Güvensiz ()	Çok Güvensiz ()
--------------------	----------------	-----------------	-----------------	---------------------

3- Evinizde gece vakti tek başına kalmayı ne derece güvenli buluyorsunuz?

Çok Güvenli ()	Güvenli ()	Kararsız ()	Güvensiz ()	Çok Güvensiz ()
--------------------	----------------	-----------------	-----------------	---------------------

4-Kent içinde gece vakti tek başına otobüse binmeyi ne derece güvenli buluyorsunuz?

Çok Güvenli ()	Güvenli ()	Kararsız ()	Güvensiz ()	Çok Güvensiz ()
--------------------	----------------	-----------------	-----------------	---------------------

5- Aşağıdaki kişilerden hangisi sizi tedirgin ediyor?

Evsizler	Sarhoşlar	Grup Halinde Gezen Gençler	Diğer Milletler (Suriyeli, Afgan vb.)	Dilenciler	Kimseden Tedirgin Olmam	Diğer ()
()	()	()	()	()	()	
						
						

6- Hayatınız boyunca herhangi bir suça maruz kaldınız mı?

Evet	Hayır
()	()

7- Hayatta en fazla hangi suç maruz kalmak sizi tedirgin ediyor?

Hırsızlık	Yaralama	Cinsel Taciz	Öldürülme	Dolandırılma	Tehdit/ Hakaret	Terör	Darp	Diğer ()
()	()	()	()	()	()	()	()	
								

8- Yaşadığınız kenti ne derece güvenli buluyorsunuz?

Çok Güvenli	Güvenli	Kararsız	Güvensiz	Çok Güvensiz
()	()	()	()	()

9- Yaşadığınız mahalleyi/sokağı ne derece güvenli buluyorsunuz?

Çok Güvenli	Güvenli	Kararsız	Güvensiz	Çok Güvensiz
()	()	()	()	()

10- Yaşadığınız mahallede/sokakta sizi rahatsız eden fiziksel düzensizlikler var mı?

Elektrik Kesintisi	Bakımsız Parklar	Bozuk Yollar	Toplanmayan Çöpler	Boş Metruk Bina	Duvar Yazıları	Diğer ()
()	()	()	()	()	()	
						

11- Medyada yer alan suçla ilgili haberler sizi tedirgin ediyor mu?

Evet	Hayır	Kararsız
()	()	()

12-Ev/Yurt dışında bir suça maruz kalma ihtimaline karşı aldığınız bir önlem var mı?

Biber Gazı Bulundurmak	Topluca Hareket Etmek	Arabada Sopa Taşımak	Dövüş Sporları Öğrenmek	Bıçak Taşımak	Silah Taşımak	Diğer ()
()	()	()	()	()	()	
						
						

13-Ev/Yurt içinde bir suça maruz kalma ihtimaline karşı aldığınız bir önlem var mı?

Çelik Kapı Taktırmak	Evde Silah Bulundurmak	Güvenlik Sistemi Taktırmak	Cam Kilidi Taktırmak	Hayvan Beslemek	Diğer ()
()	()	()	()	()	
					

14-Sizce Gümüşhane'de en çok hangi suç işlenmektedir?

Hırsızlık	Soygun	Cinsel Taciz	Adam Öldürme	Yaralama	Tehdit/ Hakaret	Terör	Gasp	Darp	Diğer ()
()	()	()	()	()	()	()	()	()	
									

ETİK KURUL KARARI

T.C.
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU

Sayı : E-95674917-108.99-239720
Konu : Etik Kurul Onay

Sayın Doç. Dr. Emre CENGİZ

"KURBAN SENDROMU: GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ" konulu etik kurul başvurunuz; Gümüşhane Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 21/02/2024 tarih ve 2024/2 sayılı toplantısında görüşülmüş olup; projenin yürürlükteki mevzuata uygun olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir. Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Günay ÇAKIR
Kurul Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 0TG8-HEL3-0RZO

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/gumushane-universitesi-ebys>

Adres:
Telefon No : Fax No :
e-Posta : <http://www.gumushane.edu.tr/>
Kep Adresi : gumushaneuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için :Özge GÖKAY
Memur
Dahili No:

ÖZGEÇMİŞ

İlkokul, Ortaokul ve Lise öğrenimimi Gümüşhane ilinde okudum. 2014 yılında başlamış olduğum Hitit Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünü 2018 yılında tamamladım. 2018 yılında Gümüşhane Üniversitesinde Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi anabilim dalında tezli yüksek lisansa başladım. 2019 yılında Adalet Bakanlığı Trabzon Adalet Sarayında Zabıt Katibi olarak göreve başladım ve halen de bu görevi yürütmekteyim.

